

Inhoud

Inhoud 2

1 Algemene gegevens 3

1.1 Algemene gegevens 3

1.2 Het onderzoek 4

Plan van aanpak 4

Samenvatting 4

Advies 4

2 Bouwhistorie 5

2.1 Historisch ruimtelijke context 5

2.2 Bouwgeschiedenis 11

2.3 Faseringstekening 15

2.4 Scholenbouw begin 20e eeuw 16

3 Bouwhistorische beschrijving 17

3.1 Context/situatie 17

3.2 Extérieur 17

Bouwmassa 17

Gevels 17

3.3 Constructie 23

4 Waardestelling 43

4.1 Inleiding 43

4.2 Contextuele monumentwaarde 43

4.3 Intrinsieke monumentwaarde 47

4.4 Waarderingsplattegrond 51

Colofon 53

Bijlage 55

1 Algemene gegevens

1.1 Algemene gegevens

Adres:	Kromme Nieuwegracht 32 3512 HJ Utrecht
Gemeente:	Utrecht
Kad. gegevens:	B/4058
Monument:	Gemeentelijk monument (sinds 1998): 3441061
Complex:	n.v.t. (geen complex bescherming)
Beschermd stadsgezicht:	ja
Oorspronkelijke functie:	schoolgebouw
Bouwperiode:	1909 (verbouwing 1914, 1922, 1927, 1961-'68, 1966.

Redengevende omschrijving:

Het pand is een ondiep voorhuis van een school, in 1909 gebouwd als R.K. St. Gregoriusschool voor lager onderwijs aan jongens.

Het maakt thans geen onderdeel meer uit van de erachter gelegen Gregoriusschool. Het voorhuis is waarschijnlijk een verbouwd woonhuis. In 1909 is in elk geval de voorgevel geheel vernieuwd.

De voorgevel heeft een opmerkelijke vormgeving, met bijzondere detaillering in neo-gotische en neo-renaissancistische stijl. De kroonlijst heeft in baksteen uitgevoerde triglyphen en metopen. De vensters bevatten kruis- en kloosterramen met op de begane grond toogvelden met een rijke vulling. De ingang, met de naamsteen 'St. Gregoriusschool', heeft een ovaal bovenlicht met neo-gotische traseringen. Erboven staat een stenen beeld van St. Gregorius.

Het voormalige voorhuis van de St Gregoriusschool is van cultuurhistorisch belang vanwege de vormgeving van de voorgevel.

Uitsnede van de monumentenkaart van de gemeente Utrecht. In blauw de rijksmonumenten en in rood de gemeentelijke monumenten. In geel zijn de onderzochte panden omcirkeld. In de huidige kelder is geen verbinding met de gracht zoals staat aangegeven.

1.2 Het onderzoek

Plan van aanpak

In opdracht van de gemeente Utrecht heeft Hylkema Erfgoed een bouwhistorische verkenning uitgevoerd naar het gemeentelijke monument aan de Kromme Nieuwegracht 34 in Utrecht. Tevens zijn het naastgelegen en achtergelegen pand meegenomen. Deze maakten allen onderdeel uit van het St. Gregorius College. De niet monumentale panden zijn slechts globaal onderzocht. Aanleiding voor dit onderzoek is het vertrek van de school en de mogelijke herbestemming van het complex.

Het onderzoek (bouwdeel Kromme Nieuwegracht 34) is uitgevoerd volgens de Uitvoeringsrichtlijn Bouwhistorisch onderzoek met waardestelling, vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit (15-02-2024), van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM, URL 2007). Het rapport begint met een omschrijving van de bouwgeschiedenis, waarbij een faseringsplattegrond hoort. Vervolgens wordt het pand omschreven waarbij steeds wordt aangegeven welke elementen zijn gewijzigd. In hoofdstuk 4 volgt een waardestelling. Deze waardestelling bestaat uit een contextuele waardestelling en een intrinsieke waardestelling. In de intrinsieke waardestelling wordt de aangetroffen monumentwaarde in kaart gebracht. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen elementen die van essentieel belang zijn voor de aangetroffen monumentwaarde, elementen die een ondersteunende rol hebben in de monumentale waarde van het pand en elementen die een indifferente (of soms storende) rol spelen in de monumentale waarde.

Samenvatting

Het schoolgebouw bestaat uit verschillende bouwdelen uit verschillende bouwfasen. Alleen het voorhuis is beschermd als gemeentelijk monument. Dit komt enerzijds vanwege de vormgeving van de voorgevel, de functie van het gebouw en de aanwezigheid van de middeleeuwse kelder met tongewelf. Dit schoolgebouw werd in 1909 gebouwd met hergebruik van de kelder en waarschijnlijk de scheidingswanden met de buurpanden.

Het achterliggende bouwdeel bevat een gang en diverse lokalen. Dit bouwdeel dateert uit 1909, maar is in 1914 en 1922 uitgebreid. Het functioneerde als lagere school. Hoewel geen onderdeel van het monument bevat het wel elementen met

een positieve monumentwaarde. Het gaat hierbij met name om elementen die typerend zijn voor een schoolgebouw (gang en lokalen structuur) en de elementen die verwijzen naar de bouwtijd (granitovloer, tegellambriseringen en de deur met ovalen bovenlicht in de gang).

In 1922 werd er aan de Nobeldwarsstraat een ULO school gebouwd. Beide scholen deelden de gymzaal. In 1927, 1931 en 1966 werd de school uitgebreid. Al vrij snel werden beide scholen met elkaar verbonden. Dit bouwdeel is niet beschermd als gemeentelijk monument, maar heeft wel elementen met een positieve monumentwaarde.

De school kwam vooral in de periode 1922-1927 tot stand. In 1961-1968 werd de school ingrijpend verbouwd (toiletten, trappenhuis) en voorzien van een uitbreiding op de plek van de Kromme Nieuwegracht 30-32. Dit bouwdeel heeft geen monumentale waarde vanwege de late datering en de lagere architectonische waarde.

Advies

Het voorste bouwdeel is beschermd als gemeentelijk monument. De overige bouwdelen niet en behoud is daarom niet noodzakelijk, al hebben deze bouwdelen wel monumentale kwaliteiten. Behoud van de achterbouw (A) wordt aangeraden omdat dit de monumentale waarde van het voorste bouwdeel (V) versterkt. Dit geldt niet voor latere wijzigingen zoals de dichtgezette binnenplaats, tweede trappenhuis, extra toiletten.

2 Bouwhistorie

2.1 Historisch ruimtelijke context

Kromme Nieuwegracht, Muntstraat en Nobeldwarsstraat

Het onderzochte gemeentelijke monument is gelegen aan de Kromme Nieuwegracht, later breidde de school zich uit tot aan de Nobel Dwarsstraat.

De Kromme Nieuwegracht bevindt zich aan de oostzijde van de binnenstad van Utrecht. Uit archeologisch onderzoek is gebleken dat hier reeds water stroomde in de tijd dat de Romeinen in Utrecht nederzettingen hadden (o.a. castellum Traiectum). Het is waarschijnlijk dat de noordelijke helft van de Kromme Nieuwegracht (tussen Hieronymusplantsoen en Jansdam) tot circa 1000 na Christus het tracé volgde van de originele Rijnarm. Na die tijd bleef er waarschijnlijk een restsloot over die als grenssloot van de immunititeit van Sint-Pieter ging dienen. Het deel van de Kromme Nieuwegracht tussen Pausdam en Hieronymusplantsoen is door graafwerk tot stand gekomen.¹

De Kromme Nieuwegracht is een smalle stadsgracht. De westzijde wordt gevormd door de achterkant van de claustrale erven die op de immunititeit van Sint-Pieter waren gelegen. Deze huizen zijn bereikbaar middels een eigen brug over de gracht. Aan de Oostzijde hebben enkele huizen een werfkelder (tussen Pausdam en Jeruzalemstraat). Dit deel maakte waarschijnlijk onderdeel uit van de immunititeit van Sint Jan.

Aan de zijde van de Munstraat (aangelegd tussen 1570-1670) bevond zich ooit het Cellebroedersklooster. Zoals op de hiernaast afgebeelde plattegrond is te zien sloten de tuinen aan op het huidige schoolplein. Volgens de beschrijving van A.J. van der Aa was het klooster al in 1461 aanwezig en liep het klooster door tot de stadsmuur en werden op deze plaats later woningen voor 'den minderen stand' gebouwd.²

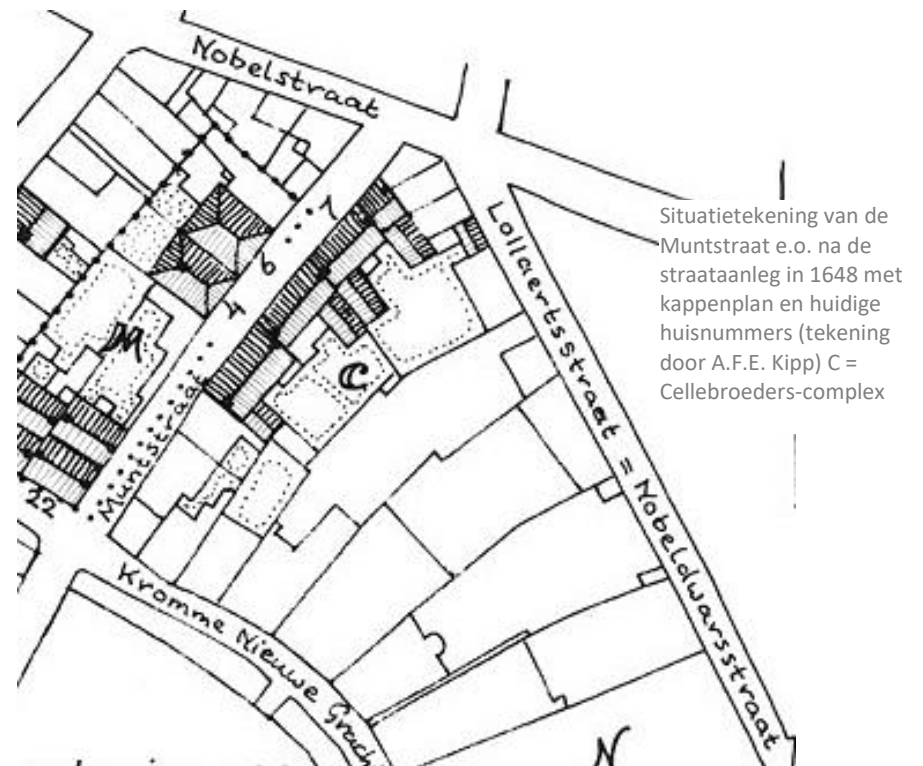
De huidige school loopt door tot aan de Nobeldwarsstraat. Dit is een zijstraat van de Nobelstraat. Deze straat werd in 1340 aangelegd en werd aan de zijde van de stadsmuur verkaveld. Tot die tijd maakte het onderdeel uit van de immunititeit van de Sint Jan. De straat kende in de loop der eeuwen verschillende namen.

¹ Marceline Dolfin, E.M. Kylstra en Jean Penders, Utrecht. De huizen binnen de singels, SDU uitgeverij Den Haag/Rijksdienst voor de Monumentenzorg Zeist, 1989

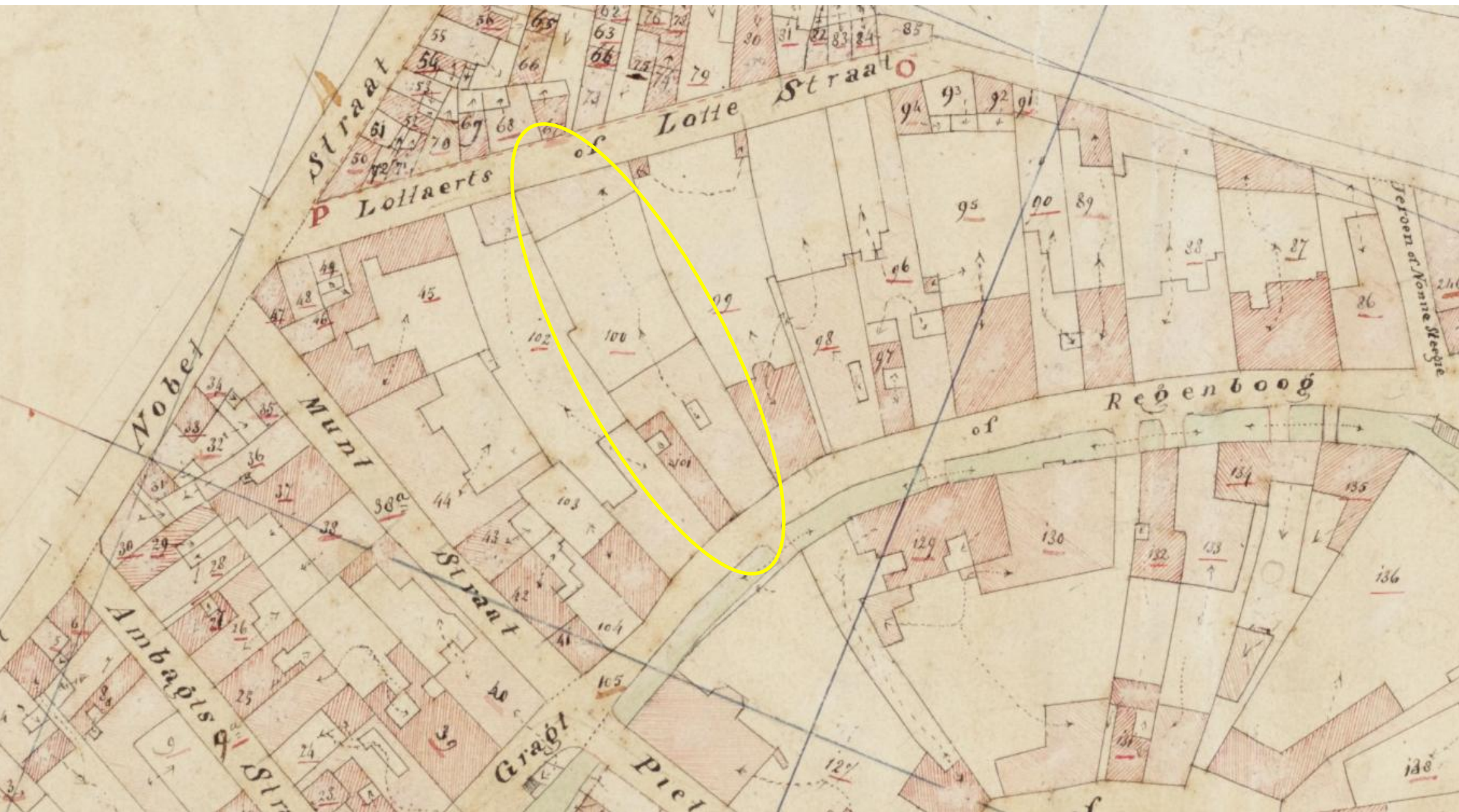
² A.J. van der Aa, 's Aardrijkskundig Woordenboek, deel 3, 1841

1572 – uitsnede uit de kaart van G. Braun en F. Hogenberg, *Civitates orbis terrarum*. Met de Sint Pieter met daarboven de Kromme Nieuwegracht. De gele cirkel geeft de locatie aan van huisnummer 34. (bron: HUA 214005)

Situatietekening van de Muntstraat e.o. na de straataanleg in 1648 met kappenplan en huidige huisnummers (tekening door A.F.E. Kipp) C = Cellebroeders-complex

1811-1832 – Uitsnede van de kadastrale minuut met in geel omcirkeld het perceel met huis en stal. (bron: beeldbank Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed, RCE). Perceel 100 en de naastgelegen percelen 101 en 102 vormen de huidige school.

Tot in de 15^e eeuw was de straat bekend onder de naam Zuidstraat, Lollastraat, Lollaardstraat of Lollaertsstraat. Deze laatste namen verwezen naar het klooster van de Lollaards of Cellebroeders. Tot 1912 heette de straat vervolgens Cellebroedersstraat. In de straat waren een weverij (eind 16^e eeuw), schuilkerk van de Oud-Katholieken (tot 1797), klokkengieterij (17^e eeuw, limonadesiroopfabriek (1825) en diverse bordelen (15^e eeuw tot begin 20^e eeuw).

Voorgeschiedenis huidige bebouwing

Het onderzochte perceel aan de Kromme Nieuwegracht kende al eeuwenlang bebouwing, het is onduidelijk van wanneer de voorganger van het huidige gebouw dateert.³ Op de hiernaast afgebeelde foto is te zien dat de verdieping van de aanbouw aan de achterzijde vensters heeft die over het algemeen in het begin van de 18^e eeuw worden gedateerd. Deze aanbouw was op de kadastrale minuut uit 1811-1832 al aanwezig. Het huis aan de gracht moet tot een eerdere bouwfase hebben gedateerd en daarmee ouder zijn. Onder dit huis bevindt zich een (mogelijk nog oudere) kelder. Middels een nauwkeurige inmeting is te achterhalen in hoeverre deze zich verhoudt tot het huidige pand. Voor dit verkennende onderzoek is dit niet gedaan.

In het kadaster vinden we begin 19^e eeuw Lodewijk Willem Craeyvanger als eigenaar. Mogelijk was dit Lodewijk Craeyvanger (1788-1859), getrouwd met Maria Alexandrine Kennedy. Het was waarschijnlijk zijn ouderlijk huis. Zijn vader was Willem Craeyvanger (1737-1806) en zijn moeder Sophia Florentina Hovij (1750-1830). Het omvatte op dat moment een huis, erf, tuin en stal. Het perceel liep door tot de Lollaertstraat, hier bevond zich de stal.

Op de hiernaast afgebeelde foto is te zien dat op de begane grond empire schuiframes met een verdikte middenstijl zaten. Zaten deze werden over het algemeen vanaf het begin van de 19^e eeuw toegepast. Mogelijk ging het om een modernisering in opdracht van Craeyvanger. De voorgevel lijkt dezelfde soort vensters te hebben gehad.

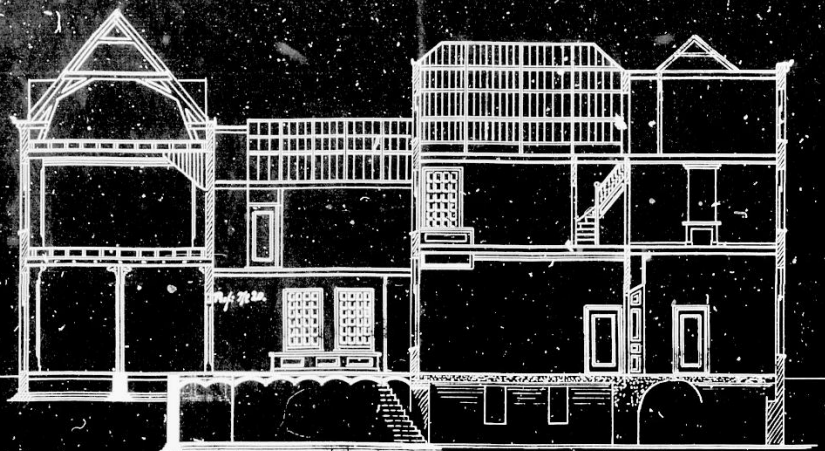
Na zijn overlijden verkopen de erven het in 1863 aan Franciscus Cornelis Donders (1818-1889), hoogleraar in Utrecht. Hij was sinds 1852 hoogleraar geneeskunde en fysiologie en verrichte veel onderzoek naar oogheelkunde. Hij richtte in 1858 het Ooglijdersgasthuis, een ziekenhuis voor oogheelkunde, op. Deze lag aan de F.C. Dondersstraat. Ook in andere steden zijn straten naar hem vernoemd. Aan het Janskerkhof staat een standbeeld van F.C. Donders. In 1888 trouwde hij met schilderes Bramine Hubrechts (1855-1913), een half jaar later overleed hij.

³ Het centraal museum heeft twee XVIe haardstenen van dit huis in bezit (catalogusnr 803 en 806) (bron: documentatie.org)

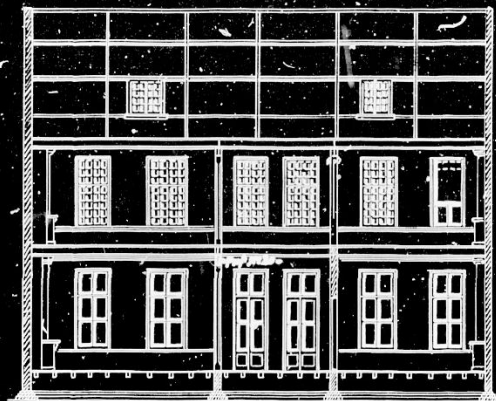

Vlak voor de sloop in 1909, De achtergevel van de aanbouw met op de verdieping zijn schuifvensters met vijfdeling (1^e helft 18^e eeuw) en op de begane grond en het eerste venster zijn empire schuifvensters met een verdikte middenstijl (1^e helft 19^e eeuw). De veranda is reeds gesloopt.

Doorsnede a-b

Doorsnede c-d

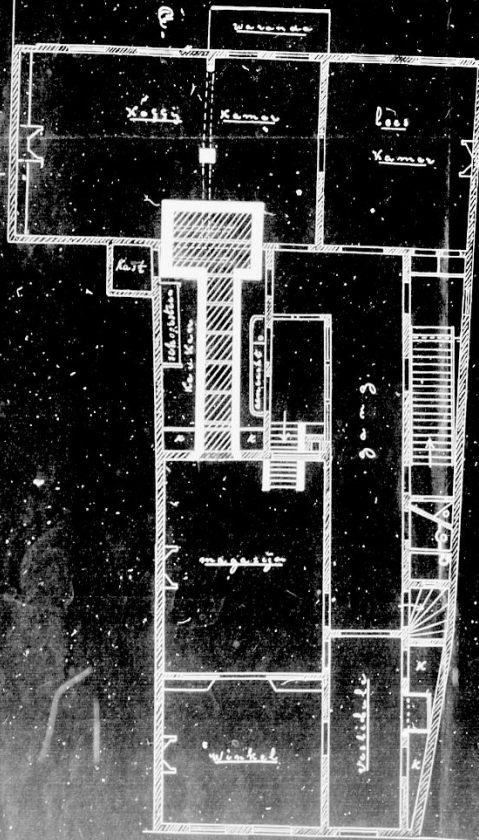
Verbouw perceel N°34

aan de Kromme Nieuwe gracht

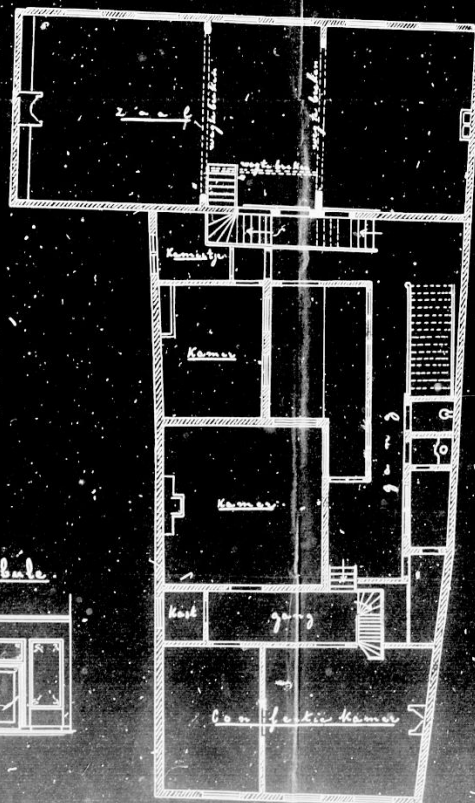
te Utrecht

Schaal 1:600

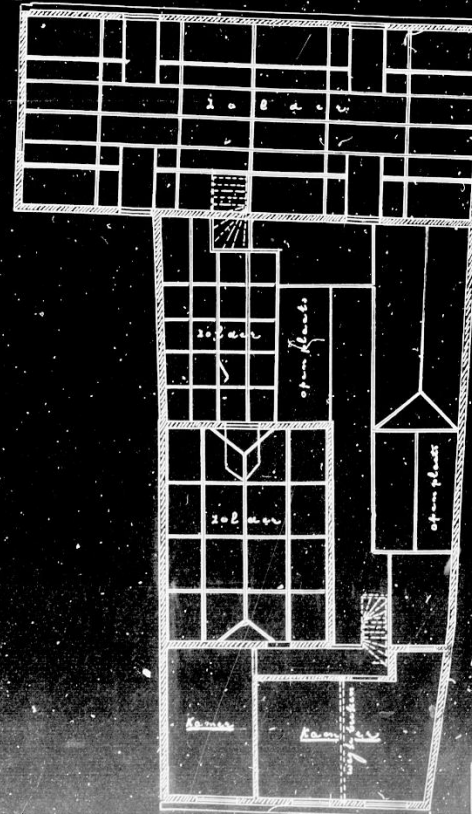
Bedrags grond

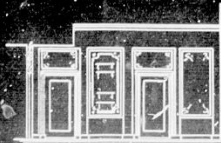
Verdieping

Zolder en Kap grond

Vestibule

Kromme Nieuwe gracht

Het huis werd in 1889 verkocht aan Dr. Everandus Hendrikus van Leeuwen (1859-1913). Hij was predikant en hoogleraar godgeleerdheid. In 1866 trouwde hij met A.M.T. Repelius. Op dat moment bestond het huis nog steeds uit een huis, erf, tuin en stal. Van Leeuwen is de laatste 'notabele' geweest die het huis met zijn tuin en stal als geheel bewoonde, samen met zijn dienstboden etc. Hij verkocht het pand in 1903 waarna er een nieuwe tijd aanbrak. Als bescherming voor het inrijden van het koetshuis stonden er waarschijnlijk twee schandpalen. Deze werden door Van Leeuwen aan het centraal museum geschonken.⁴

In 1903 werd het pand aangekocht door Christiaan Eggink werd de nieuwe eigenaar. Hij was winkelier en grossier in bakkersartikelen. Hij kocht het pand met vier consorten. Hij liet het geheel verbouwen. Het woonhuis werd verbouwd tot winkelpand. Op de begane grond kwam aan de voorzijde een nieuwe vestibule met winkel en daarachter een magazijn. Tussen het magazijn en de aanbouw kwam een keuken met waarschijnlijk een nieuwe kelder met troggewelfjes. In de aanbouw werden twee ruimten samengevoegd tot koffiekamer en de kamer daarnaast werd een leeskamer.

Op de verdieping kwam aan de voorzijde een confectiekamer met daarachter verschillende kamers. Boven de aanbouw werden twee scheidingswanden weggebroken zodat er één grote zaal ontstond, waarschijnlijk ontsloten middels een nieuwe trap. Op de zolder van het voorste deel werd eveneens een muur tussen twee kamertjes verwijderd zodat hier een grotere kamer ontstond.

Op een foto van 1890-1909 is te zien dat het pand aan de Kromme Nieuwegracht de naam *Coöperatie "de Eendracht"* had. Op de verdieping was de *afd: kleedingmagazijn* en op de begane grond de *afd: kruidenierswaren*.

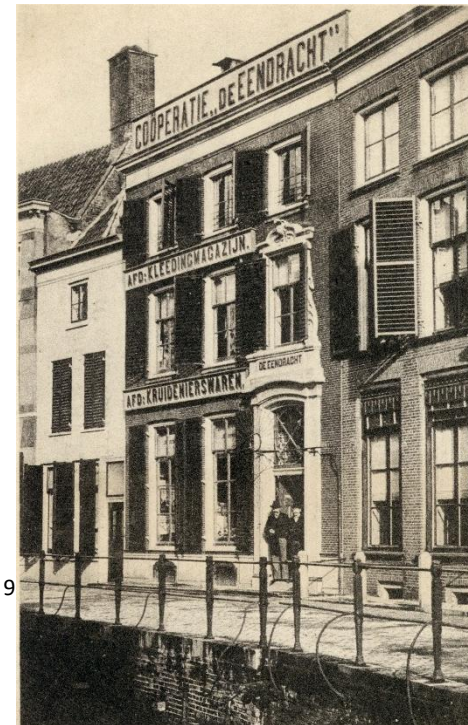
De stal aan de zijde van de Nobeldwarsstraat werd ingrijpend verbouwd en aan de achterzijde uitgebreid of geheel opnieuw opgetrokken. Hier kwam een bakkerij. Het ging om een aanzienlijk gebouw ging. De dichtgezette vensters op de verdieping doen vermoeden dat het tweelaags bouwdeel aan de linkerzijde was hergebruikt. Dit kan ook te maken hebben met het achterliggende trappenhuis. De begane grond was in gebruik als kantoor en droogkamer met in het bouwdeel rechts de bakkerij. Op de verdieping van het linkerdeel waren twee kleine woningen met een woonkamer aan de voorzijde en een slaapkamer en keuken aan de achterzijde. Beide huizen hadden op de bovenste verdieping aan de voorzijde zolderruimte en aan de achterzijde een tweede kamer.

⁴ Centraal Museum, catalogusnr. 450. Ze zijn versierd met elkaar toegewende bladranken, geplaatst tussen twee geprofileerde lijsten. Middenin op iedere paal is een wapenschild: op de ene het alliantiewapen van Van Leeuwen-Van Oostrum, op de andere het alliantiewapen De Jonge- Van Damast. Deze overleden voor 1588. bron: documentatie.org)

Boven: Februari 1904 – kadastrale splitsing en bijbouw van de bakkerij aan de Nobeldwarsstraat. In rood zijn de kadastrale wijzigingen aangegeven. Deze beperkten zicht tot de achterzijde van de bakkerij (kadaster.nl)

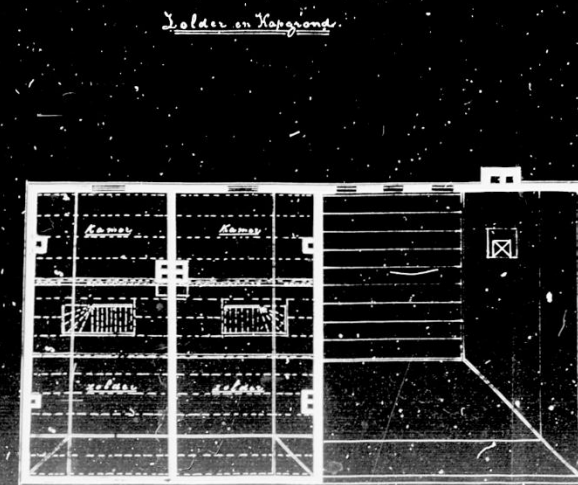
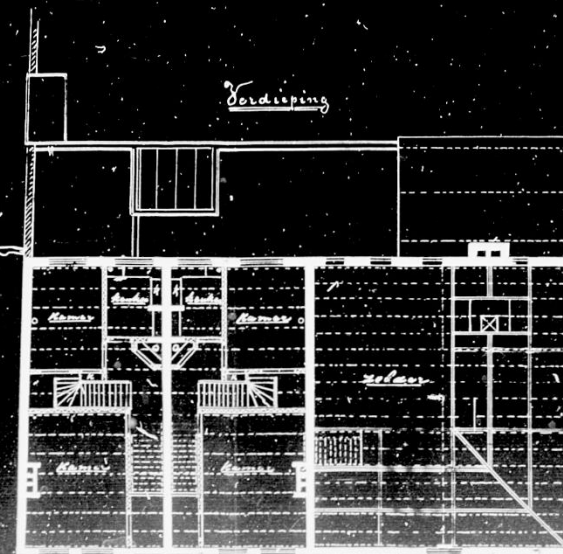
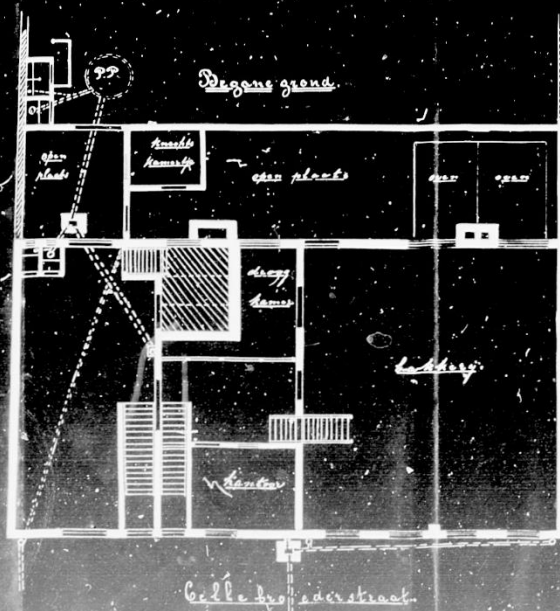
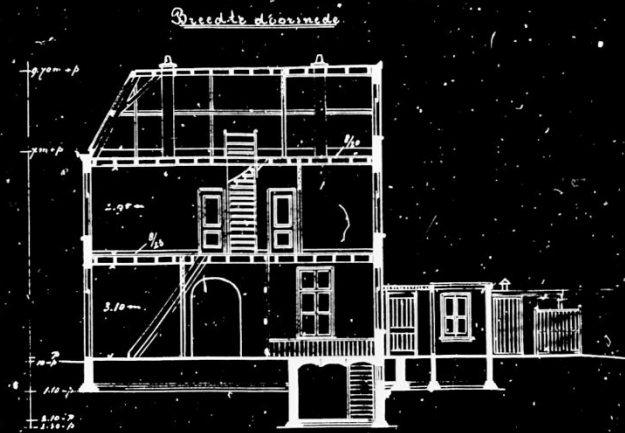
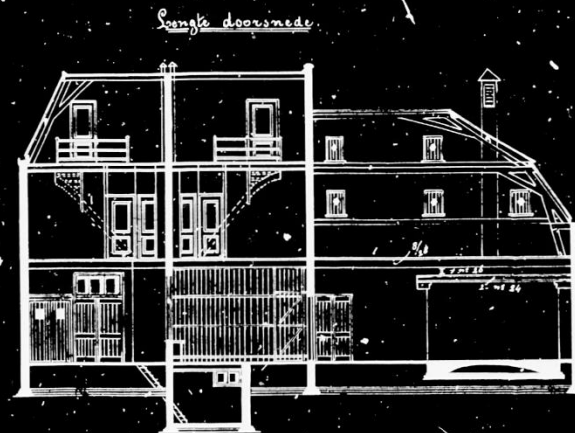
Links onder: De voorgevel aan de zijde van de Kromme Nieuwegracht, rond 1900. (HUA)

Rechts onder: de voorgevel aan de Kromme Nieuwegracht kort voor de verbouwing in 1909. (HUA)

Plaat voor een *Bakkerij en Focce oven- en kachel, aan de Gillebroederstraat*
ontworpen door *persoon Kromhout* *aan de Gillebroederstraat*
Schaal 1:100

W. J. J. J. J.
1903
1903

1903 – bouwtekeningen van de bakkerij aan de zijde van de Nobeldwarsstraat (HUA)

2.2 Bouwgeschiedenis

1909-1910 – bouw school Kromme Nieuwegracht

In 1909 kwamen beide percelen (huis aan de Kromme Nieuwegracht en bakkerij aan de Nobeldwarsstraat) in eigendom van de St. Gregorius Stichting te Utrecht. Deze stichting was in 1873 opgericht en had aan de Utrechtse Ganzenmarkt een school voor armlastige kinderen uit de stad. Het was een rooms-katholieke school.

Wanneer we de bouwtekeningen uit 1909 vergelijken met de bouwtekeningen uit 1903 is te zien dat de gehele achterbouw werd gesloopt. Van het bestaande gebouw werden alleen de kelders en waarschijnlijk de scheidingsmuren met de buurpanden behouden. De bouwtekeningen uit 1909 zijn opgenomen in de bijlage. De aanvraag is getekend door J.A. Buil. Het is niet duidelijk of dit de architect is.

Op de begane grond kwam de vestibule aan de zijde van de Kromme Nieuwegracht. Hier bevond zich in het oude deel tevens de spreekkamer en onderwijzerskamer. Direct hierachter kwam het trappenhuis met open plaats. Aan de andere zijde van de openplaats was het eerste klaslokaal. Via een brede gang waren ook de 2^e en 3^e klaslokaal toegankelijk. Tegenover deze lokalen was aan de gang een toilet. De speelplaats bevond zich aan de oostzijde van het gebouw. Op de verdieping waren een viertal lokalen, waarvan drie boven de drie lokalen van de begane grond en eentje aan de zijde van de Kromme Nieuwegracht, boven de vestibule. Er was nog een derde bouwlaag (2^e verdieping) met nog twee lokalen. Aan de zijde van de Kromme Nieuwegracht was een grote zolder. Op de plattegronden en doorsneetekeningen lijkt het gehele pand te zijn onderkelderd. Tijdens de opname was alleen de kelder aan de voorzijde toegankelijk. Het gebouw aan de zijde van de Nobeldwarsstraat bleef nog behouden. Mogelijk bleef deze als bakkerij functioneren.

1914 – uitbreiding

In 1914 werd er op de 2^e verdieping een extra lokaal gerealiseerd. Deze kwam boven een bestaand lokaal te liggen. Waarschijnlijk was hier bij het ontwerp al rekening mee gehouden. Op de begane grond werd een deel van de open plaats naast het trappenhuis dichtgezet. (zie bouwtekeningen bijlage)

1922 – uitbreiding noordzijde

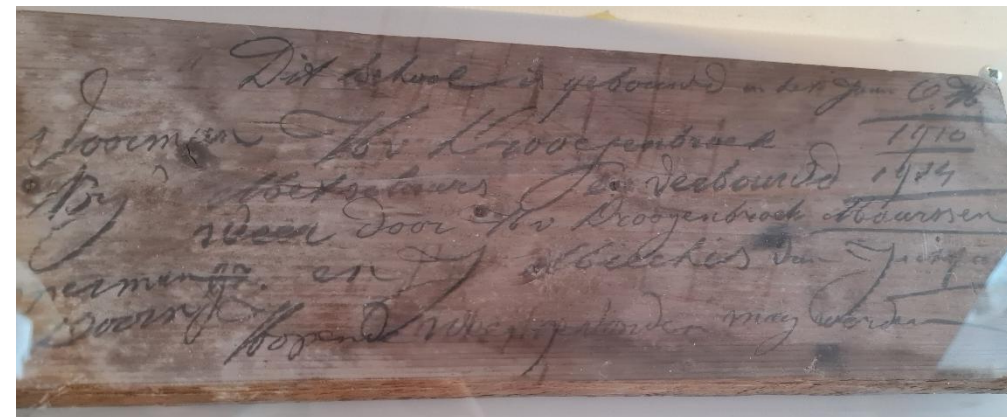
Het gebouw van de St. Gregoriusschool werd aan de noordzijde uitgebreid. Er kwamen over drie bouwlagen nieuwe lokalen. Tevens de toiletten aan de oostzijde vernieuwd en vergroot. Voor de lokalen aan de zijde van de Kromme Nieuwegracht kwamen toiletten op de binnenplaats naast het trappenhuis. Deze waren via een gangetje vanuit het lokaal bereikbaar of vanuit de ruimte onder het trappenhuis. De urinoirs op de speelplaats verdwenen waarschijnlijk. (zie bijlage)

1909 – voorgevel (HUA 945)

1910 – vestibule (HUA 425)

onder: 1909 - plattegronden begane grond, 1^e en 2^e verdieping (zie ook bijlage)

Plankje hout, aangetroffen bij de renovatie van 2007:

Dit school is gebouwd in het jaar O.H. 1910. Voorman H. van Droogenbroek bij de metselaars

En verbouw 1914

- 11 Weer door H. van Droogenbroek Maarssen en J. Miechis van Jutfaas Oppermangz G. van Door. Hopende u deze geschonken mag worden.

ST. GREGORIUSSCHOOL

UTRECHT

SCHEM. 1:100

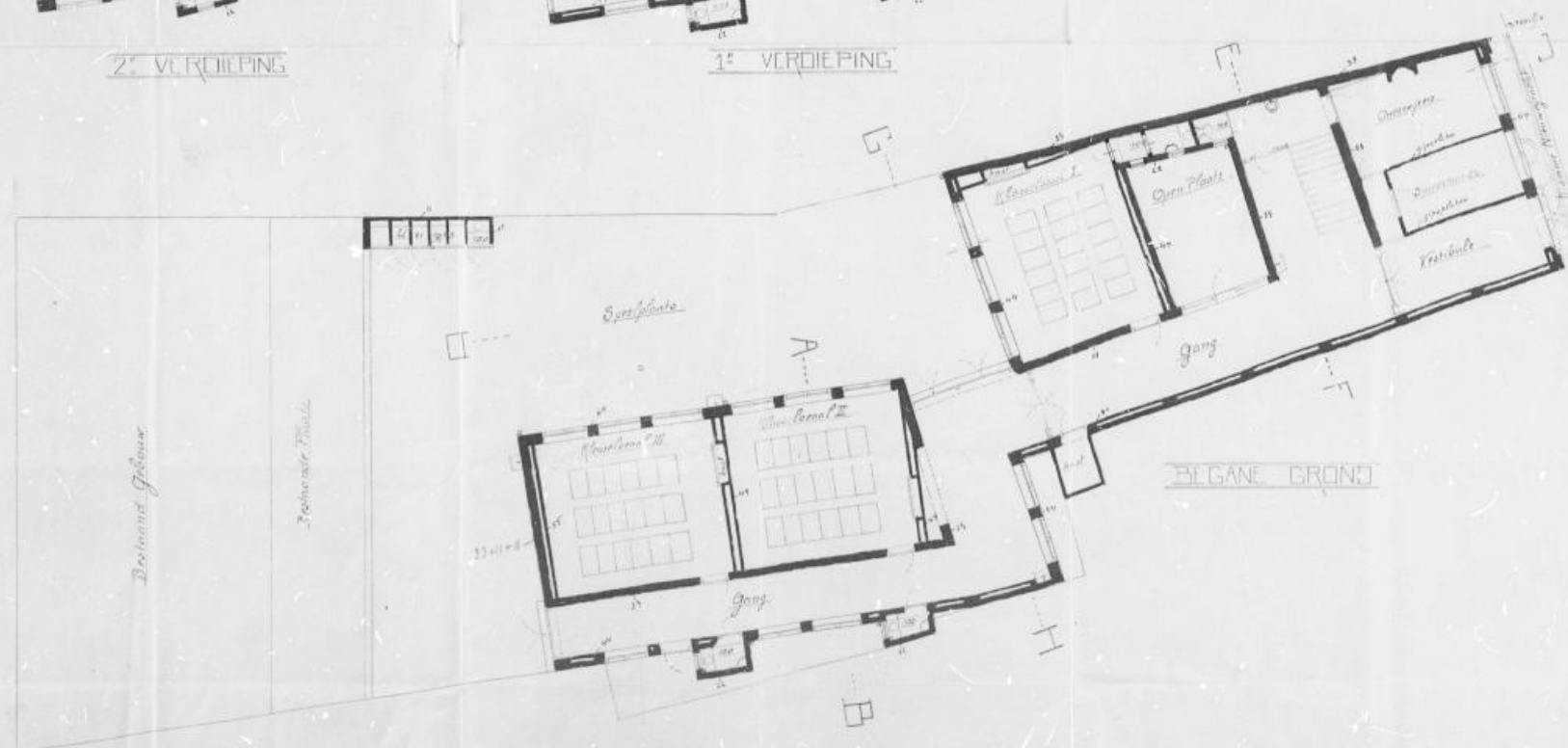
Mei 1909

Rijksb. Arch.

2^e VERDIEPING

1^e VERDIEPING

BEGANE GROND

1909 – plattegrond voor de St. Gregoriusschool met acht lokalen.

1939 de voormalige bebouwing aan de Kromme Nieuwegracht 30 en 32. (HUA 60798)

de situatie in 1974 (HUA C4388)

1922 – uitbreiding Nobeldwarsstraat U.L.O.

Aan Nobeldwarsstraat werd de bestaande bebouwing (bakkerij en buurpand) gesloopt. Aan deze zijde kwam een U.L.O school, waarbij enkele ruimten werden gedeeld. Het gebouw kreeg een eigen entree met gymzaal, ondersteunende ruimten, een natuurkunde lokaal en negen klaslokalen. Het gebouw werd deels onderkelderd en ter hoogte van de eerste verdieping verbonden met het gebouw aan Kromme Nieuwegracht. De gymzaal was voor beide scholen bereikbaar. De bouwtekeningen laten alleen een trappenhuis zien aan de straatzijde.

1927 en 1931 – uitbreiding ULO

In 1927 werd de ULO uitgebreid. De naam van de architect is slecht leesbaar. Mogelijk was dit A.J. van Schaik (1865-1944), later lid van de gemeenteraad en wethouder. Zijn naam lijkt op de bouwtekeningen te staan. Er kwam boven de gymzaal een extra verdieping met twee klaslokalen en een bergkamer. We zien op de verdieping nu ook twee trappen om het hoogteverschil ten opzichte van de onderliggende gymzaal te overbruggen. Het is onduidelijk of deze tijdens deze bouwphase is gerealiseerd of dat men in 1922 tijdens de bouw al tot andere inzichten was gekomen. In 1931 (zie foto) werd het naastgelegen bouwdeel verhoogd. De zolder werd een extra lokaal.

1963-1968 – uitbreiding ter hoogte van Kromme Nieuwegracht 30-32

Aan de linkerzijde van de Kromme Nieuwegracht stonden twee panden. Direct naast de school een relatief smal pand met een wit gestucte gevel en daarnaast een breder, moderner pand. Beiden werden door de school aangekocht en afgebroken. Het architectenbureau van Ir. Th. J. v. Gendt uit Utrecht kreeg opdracht om hier uitbreiding van de school te bouwen. Het werd een geheel nieuw pand, zonder hergebruik van kelders of scheidingswanden. Aan de straatzijde kwamen drie bouwlagen met ieder twee lokalen en aan de tuinzijde toiletten, trappenhuis en garderobe. Onder het gebouw werd een rijwielenberging gerealiseerd.

In de gangmuur van Kromme Nieuwegracht 34 kwam een doorbraak naar toiletten die in de voormalige tuin van Kromme Nieuwegracht 32 werden gerealiseerd. In het verlengde hiervan werd een nieuw trappenhuis gerealiseerd, zodat de lokalen tussen de Nobeldwarsstraat en de Kromme Nieuwegracht ook beter ontsloten werden.

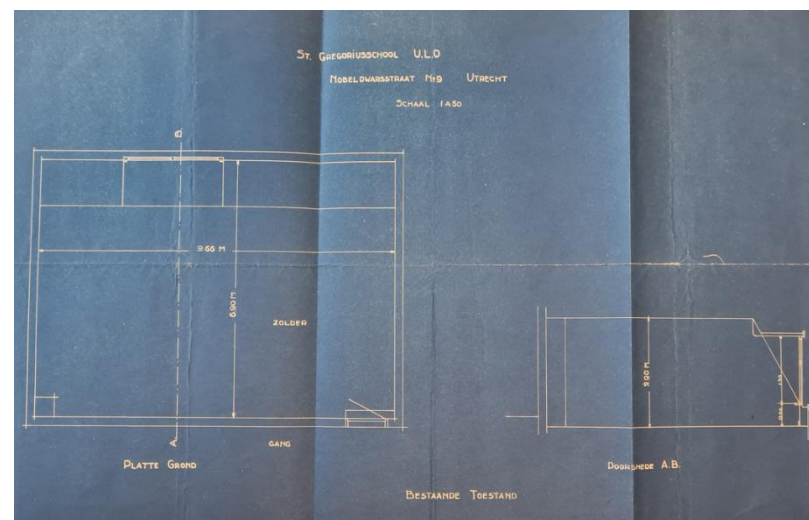
Het ontwerp was van Bureau Ir. Th. J. van Gendt te Utrecht.

1966-1967 – uitbreiding gymnastiekzaal en scheidkundelokaal

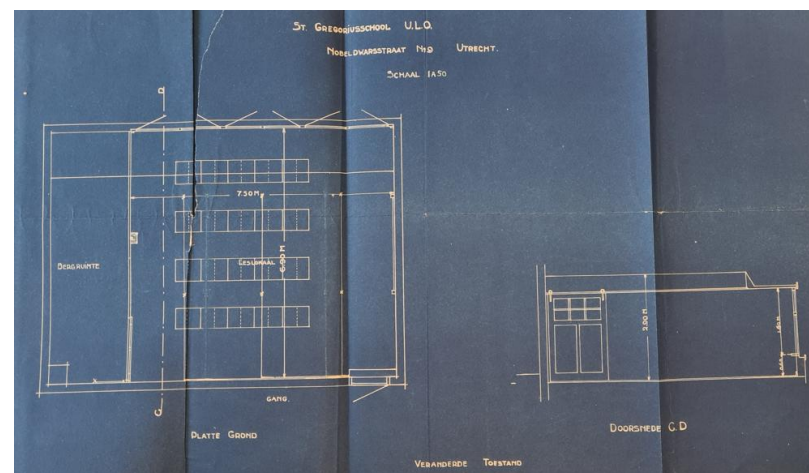
Aan de zuidzijde van de gymnastiekzaal zat een lokaal, speelplaats en kleine toestellenberging. In 1966-67 vond er een verbouwing plaats, waarbij het lokaal werd verbouwd tot kleedruimte en de toestellenberging werd vergroot. Hier

1938 – de verhoogde gevel (boven de gymzaal) aan de Nobeldwarsstraat. (HUA 249)

1931 – bestaande situatie van de zolder van de ULO met kleine dakkapel. (HUA 1007-3 – 28521)

1931 – nieuwe situatie extra lokaal met vergrootte dakkapel en links een berging. Later zou deze situatie weer worden gewijzigd. (HUA 1007-3 – 28521)

1.

R.K. U.L.O. SCHOOL 1/2 NOBELDWARSSTRAAT TE UTRECHT

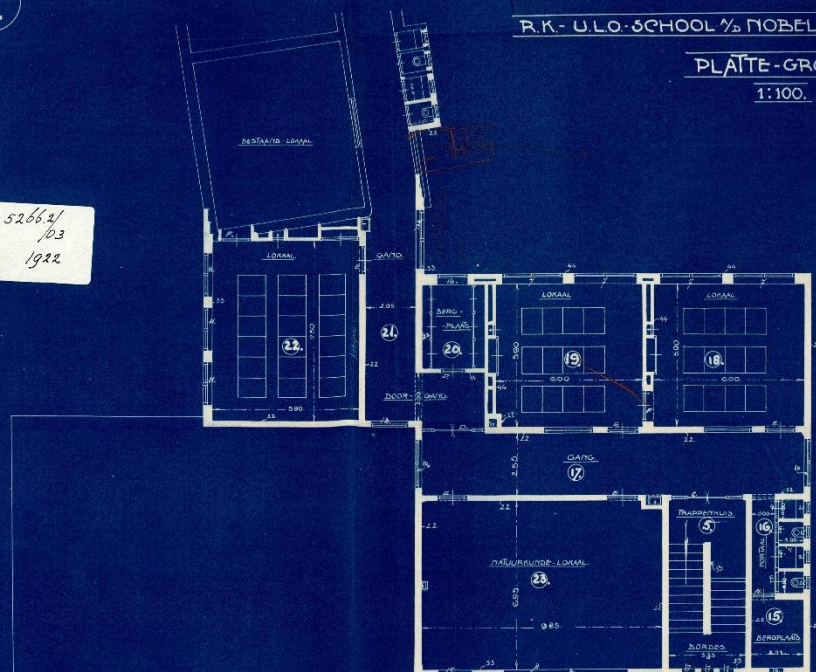
PLAAT-GRONDEN.

1:100.

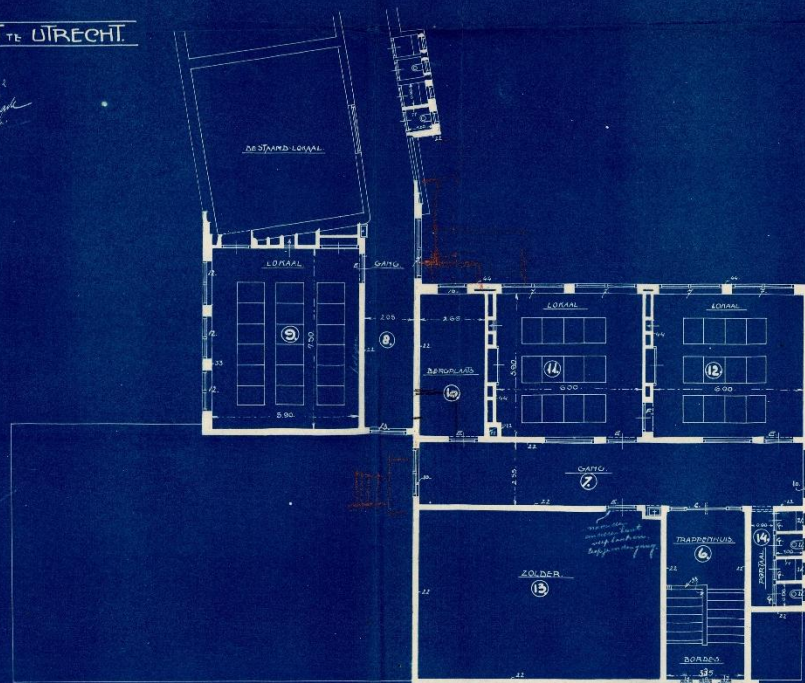
11-11-1922

M. van der Horst

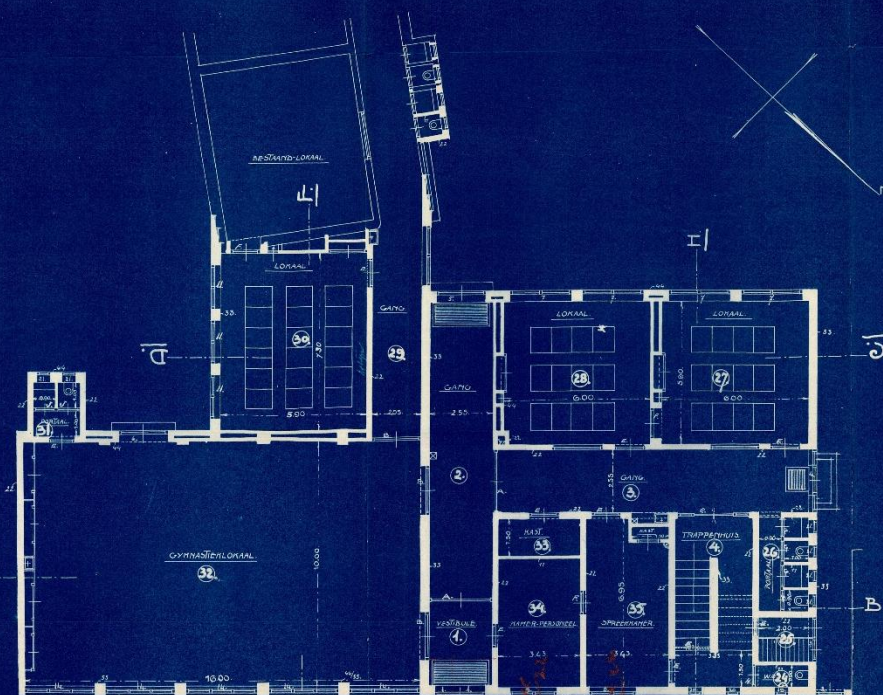
arch.

52664/
103
1922

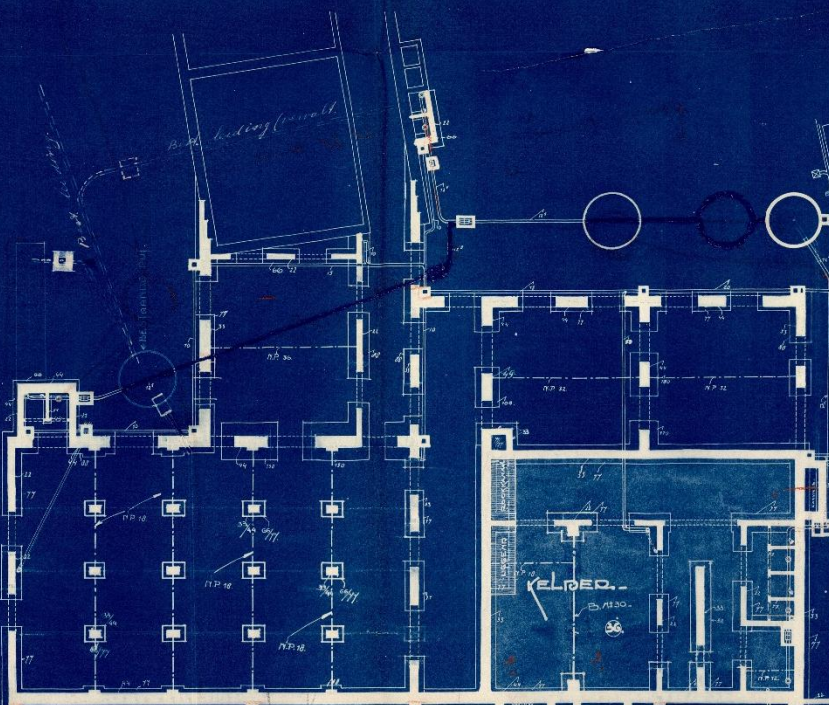
1e VERDIEPING.

2e VERDIEPING.

BEGANE-GROOND

FONDEERING en 1e VERDIEPING.

1922 – bouw van de ULO school aan de Nobeldwarsstraat. De overige tekeningen zijn opgenomen in de bijlage (HUA)

kwamen ook 16 douches. We zien op de bouwtekeningen van de bestaande situatie dat er inmiddels dat de gang op de begane grond was doorgetrokken waardoor er ook op deze bouwlaag een interne verbinding was tussen de (voormalige) ULO en de St. Gregoriusschool.

In 1967 werden er twee lokalen op de verdieping, tegenover het trappenhuis samengevoegd, zodat hier een groot scheidkundelokaal ontstond. Er vonden ook enkele andere modernisering plaats. Vermoedelijk zijn in het voorste bouwdeel van Kromme Nieuwegracht 34 nieuwe wandtegels geplaatst.

2007 – renovatie

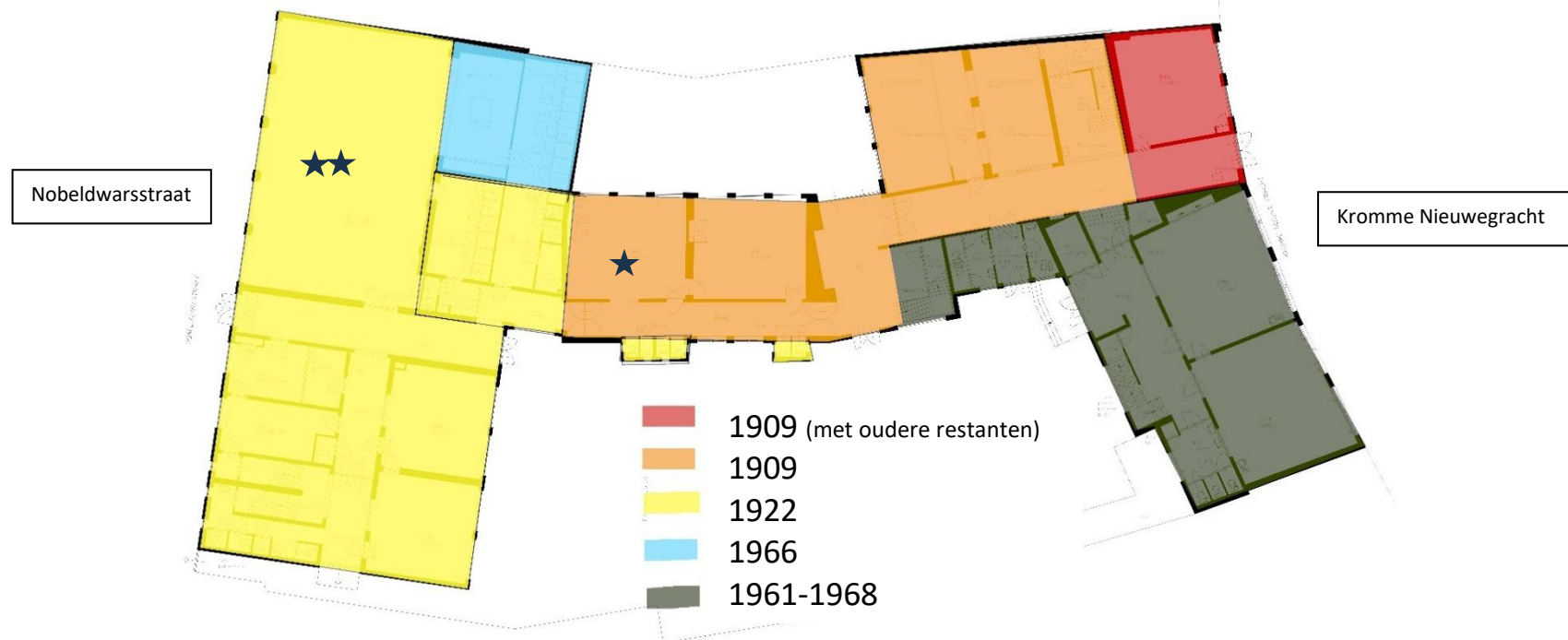
In 2007 vond er een renovatie plaats. Veel vloeren, plafonds en toiletten werden toen vernieuwd. Mogelijk dateert het dubbel glas in de vensters ook uit deze bouwphase. Dit geldt ook voor de branddeuren die op diverse plaatsen zijn aangebracht.

2.3 Faseringstekening

In een bouwhistorische verkenning wordt een faseringsplattegrond op bouwmassa niveau gegeven. Wanneer we de fasering intekenen zien we ter hoogte van de begane grond onderstaande fasering. Met sterren zijn de bijzonderheden voor de bovenliggende bouwlagen aangegeven.

X = 1914 - verhoging ter hoogte van de 2^e verdieping met een lokaal.

XX = 1927 - verhoging gymzaal boven de gymzaal met twee lokalen.

Februari 1910. Het nieuwe schoolgebouw was gereed. (archiefviewer kadaster)

Mei 1938 – De al eerder gerealiseerde ULO aan de zijde van de Nobeldwarsstraat staat nu ook ingetekend. (kadaster)

2.4 Scholenbouw begin 20^e eeuw

St. Gregoriusschool

De St.-Gregoriusschool was een rooms-katholieke school. De naam is afgeleid van de heilige Gregorius van Utrecht, die in de 8^e eeuw in Utrecht leefde.

De school werd in 1873 opgericht voor armlastige jongens in een pand aan de Ganzenmarkt. Er werd les gegeven door fraters. In 1910 verhuisden ze naar de Kromme Nieuwegracht. In de jaren '20 kwam er een MULO en ULO afdeling bij (aan de zijde van de Nobeldwarsstraat) en in de jaren 30 kreeg de lagere school afdeling ook een pand aan het Hiëronymusplantsoen tot zijn beschikking. In 1994 werd de lagere school opgeheven. De middelbare school bleef tot 2024 bestaan. De ULO werd in het begin wettelijk beschouwd als lager onderwijs. In de praktijk functioneerde het als vervolg op het lager onderwijs.

Wettelijke eisen

In de eerste schoolwetten werden weinig tot geen specifieke voorwaarden gesteld aan schoolgebouwen. De schoolwet van 1857 schreef een maximaal aantal leerlingen per lokaal voor. Door de lokalen met een gang als verkeersader te verbinden ontstond het schooltype: de gangschool. De Gregoriusschool uit 1909 is een voorbeeld van gangschool, al is het geen zuiver voorbeeld omdat de maat van het perceel voor een knik in de plattegrond zorgde.

In de schoolwet van 1878 werden al meer regels opgesteld voor scholenbouw. In 1883 werden in het bouwbesluit regels opgenomen die tot 1920 gehandhaafd bleven. Zo moesten de muren tussen de lokalen van steen zijn. Kleding mocht niet in de schoolvertrekken worden opgeborgen, hiervoor moest in de gangen ruimte worden gemaakt.

In 1901 ging de leerplichtwet in. Deze verplicht ouders kinderen van 6 tot 12 jaar naar school te sturen. In grotere steden gingen de meeste kinderen van deze leeftijd in 1901 echter al naar school.

De onderwijswet uit 1920 verplichtte de gemeenten om de bijzondere scholen (katholieke scholen) evenveel subsidie te geven als openbare scholen. Waarschijnlijk had dit een positieve invloed op de bouw van de ULO school aan de Nobeldwarsstraat. In deze wet stond ook dat toiletten niet meer los van de school mochten worden gebouwd. Dit zorgde ervoor dat de toiletten in de gang in 1922 werden uitgebreid en dat de toiletten op het schoolplein kwamen te vervallen.

⁵ <https://www.rijnmond.nl/nieuws/140510/vergeten-verhalen-gym-is-zedelijk-bederf>

De opkomst van de preventieve geneeskunde in de jaren '20 en '30 leidde tot een intensieve aandacht voor licht, lucht en hygiëne. Ramen dienden bij voorkeur aan de linkerzijde van de leerlingen zijn en voor de ventilatie moest het bovendee van de ramen gemakkelijk geopend kunnen worden. Men vond het belangrijk dat de lokalen een deel van de dag zonlicht binnenkregen. De lokalen in nieuwe scholen werden daarom zoveel mogelijk op het zuidoosten georiënteerd. Bij het perceel aan de Kromme Nieuwegracht (en Nobeldwarsstraat) werd men beperkt door de beschikbare ruimte. Voor het achterste deel van de school aan de Kromme Nieuwegracht (1909) koos men waarschijnlijk om die reden om het schoolplein aan de zuidoostzijde te situeren. Hierdoor kreeg de gang wel een knik, maar was de lichttoetreding voor de lokalen.

De lokalen moesten in 1883 minstens 4,5 meter hoog zijn (om voldoende lucht per leerling te hebben). In 1921 werd dit bijgesteld tot 4 meter voor 48 leerlingen per klas en 3,6 meter voor 30 leerlingen. De hoogte van de borstwering van de ramen werd nu ook vastgelegd (in 1921 op 1,25 m en in 1924 op 1 meter).

In de 2^e helft van de 19^e eeuw wordt het belang van gymnastiek ook steeds meer in gezien en in 1920 werd het een verplicht vak. In het katholiek onderwijs was lang sprake van verzet tegen deze verplichting. Het was niet alleen een financieel struikelblok, maar werd ook gezien als kans op 'zedelijk bederf'.⁵ De ULO aan de Nobeldwarsstraat kreeg een gymzaal die ook gebruikt werd door de lagere school aan de Kromme Nieuwegracht. Verder werden de scholen grotendeels gescheiden.

Architectonische vormgeving

In de 20^e eeuw kregen de pedagogen aandacht voor kunst en schoonheidsbeleving in relatie tot onderwijs. De wens de scheppende fantasie van kinderen te stimuleren leidde tot aandacht voor de vormgeving van schoolgebouwen. Men wilde warme en vriendelijke scholen bouwen in plaats van kazerneachtige leerfabrieken. Men vond dat opvoeding en esthetiek met elkaar waren verweven. Bij de scholenbouw bleef men echter wel aansluiten op de heersende architectuurstromingen.

Het schoolgebouw aan de zijde van de Kromme Nieuwegracht is een voorbeeld van de overgang van de 19^e eeuw naar de 20^e eeuw. De gevels hebben een relatief traditionele vormgeving waar naar neostijlen werd teruggegrepen. Zo zijn gangvloeren van granito typerend voor het eind van de 19^e eeuw. De nadruk op de gang en trappenhuis met decoratieve tegels sluit juist weer aan bij de eerste decennia van de 20^e eeuw.⁶

⁶ Gegevens afkomstig uit: Yteke Spoelstra, De school 'Een sieraad der gemeente', de geschiedenis van de scholenbouw in Leiden, deel I 1800-1940', Leiden 2009 en Publicatie Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: Categorieel onderzoek wederopbouw, scholen.

3 Bouwhistorische beschrijving

3.1 Context/situatie

Het schoolgebouw loopt vanaf de Kromme Nieuwegracht naar de Nobeldwarsstraat. Hiermee heeft het de oorspronkelijke diepte van het perceel. Echter gecombineerd met de buurpercelen aan de westzijde.

Aan de zijde van de Kromme Nieuwegracht bevindt zich voor de gevel een smeedijzeren hekwerk (1909) Deze is aan de onderzijde op een natuurstenen band bevestigd. Tussen het hek en de gevel is een diagonaal gelegde gele plavuizenvloer. Het scharnierende deel van het hek (voor de deur) is niet meer aanwezig.

Aan de zijde van de Nobeldwarsstraat sluit de gevel direct aan op de straat. Aan de rechterzijde is een steeg met moderne deur.

De school heeft twee pleinen. Het plein aan de oostzijde dateert uit 1909 (in 1966 iets verkleind). En het schoolplein aan de westzijde dateert uit circa 1961-1968 toen het perceel werd vergroot.

3.2 Extérieur

Bouwmassa

De bouwmassa van de school bestaat uit een reeks bouwvolumes uit verschillende perioden. Het deel dat is aangewezen als gemeentelijk monument is op luchtfoto's makkelijk te herkennen: dit is het bouwdeel aan de zijde van de Kromme Nieuwegracht met een rood zadeldak. Hierachter bevinden zich de bouwdelen uit (eveneens) 1909, 1914, 1922, 1927 en 1966. Links van het rode dak is de uitbreiding uit 1961-1968 met een plat dak met aan alle zijden een afgeschuind deel.

Gevels

Kromme Nieuwegracht (zuidzijde)

Bouwdeel 1961-1968 (vm KNg 30 en 32)

Het bouwdeel heeft een brede gevel die licht geknikt is, zodat het de rooilijn van de straat volgt. Op de knik en uiteinden loopt een hemelwaterafvoer. Elk deel heeft ter hoogte van het souterrain vier smalle kelderramen. Ter hoogte van de begane grond twee grote meerruits vensters in een samengesteld kozijn (met aan de onderzijde een ijzeren hekwerkje). Ter hoogte van de eerst en tweede verdieping

zitten per deel vier grote rechthoekige vensters met stalen kozijnen. Deze zijn voorzien van een omlijsting en hebben in het midden een ijzeren roede, hier bevindt zich het knikpunt. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten middels een geprofileerde overstekende dakgoot.

Bouwdeel 1909 (Kromme Nieuwegracht 34) GM

De voorgevel van dit bouwdeel dateert uit 1909. De gevel is opgetrokken in rode baksteen (kruisverband). En wordt aan de bovenzijde afgesloten middels een geprofileerde bakgoot op gesneden consoles. In het dakvlak bevindt zich een dakkapel met zinken bekleding aan de zijkanten, geen geprofileerde rechte lijst en een twee-ruits indeling. Op het dak liggen rode tuile du nord pannen. Aan de bovenzijde voorzien van een loodslab en aan de zijkanten van opstaande randen, bekleed met zink.

De gevel is in drie assen verdeeld en wordt aan de zijkanten afgesloten met geblokte gemetselde lisenen. Deze lopen door boven de goot en zijn daar voorzien van een natuurstenen bol. Ter hoogte van het souterrain is in de 2^e en 3^e as een boogvormige sparing met vrij diep gelegen drie-ruits kelderramen.

In de eerste vensteras op de begane grond bevindt zich de voordeur. Deze bestaat uit twee houten deuren met ieder drie matglazen ruiten voorzien van fijn uitgevoerd smeedwerk. De oorspronkelijke deurklinken ontbreken. De deur is bereikbaar middels een lage natuurstenen stoep en aan weerszijde voorzien van een blokvormige omlijsting. Aan de onderzijde uitgevoerd in natuursteen en aan de bovenzijde een iets rijkere uitvoering in zandsteen. Boven de deur is een iets uitstekende natuurstenen latei met daarin de tekst 'St Gregoriuschool'. In het zelfde materiaal staat daarboven een lateinskruis. Deze staat deels voor het ovale bovenlicht met neo-gotische traseringen en voorzien van glas-in-lood.

In de tweede en derde vensteras bevinden zich kruisvensters (4x zesruits) met speklagen. Beide vensters zijn voorzien van een rijke natuurstenen vensterbank. De vensters zijn aan de bovenzijde voorzien van een boogvormige afsluiting met natuurstenen elementen (o.a. geboortesteen) en twee verschillende invullingen van het toogveld.

Ter hoogte van de verdieping bevindt zich in de eerste vensteras twee kloostervensters en in de 2^e en 3^e vensteras kruisvensters. Aan de onderzijde is een doorlopende natuurstenen latei, met onder de kloostervensters de tekst Ao D1 MCMIX en daartussen het beeld van St. Grerorius op een sokkel. Onder de twee kruisvensters zijn afwisselend rode en gele verblendstenen aangebracht. Aan weerszijde van de vensters zijn speklagen en aan de bovenzijde een schuine strek met geboorte en sluitstenen. Hierboven is een doorlopende natuurstenen lijst met

daarboven een gemetselde kroonlijst met triglyphen en metopen. Er zijn o.a. gele verblendstenen toegepast.

Kleine schoolplein (oostzijde)

Achtergevel Kromme Nieuwegracht (noordzijde)

De gevel is wit gestuct, telt drie bouwlagen met op iedere bouwlaag drie zesruits vensters, waarbij de roeden op de begane grond niet meer aanwezig zijn. Hierdoor zijn twee lange onderramen ontstaan met tweeruits bovenlichten. De kozijnen dateren waarschijnlijk nog uit de bouwtijd (1909), waarbij de onderste latei in de meeste gevallen is vernieuwd. Het raamhout is eveneens vernieuwd. De scharnieren in de onderste ramen (begane grond) zijn niet veelvoorkomend. Ze scharnieren in het midden.

Zijgevel lokalen

Een iets terugliggend deel behoort tot de gang. Hier bevindt zich op het niveau van de begane grond een geheel vernieuwde pui met zijlichten, dubbelde deuren en een viertal hoge bovenlichten (2^e helft 20^e eeuw). Ter hoogte van de eerste en tweede verdieping zijn zesruits vensters. De kozijnen van de eerste verdieping hebben geprofileerde dagkanten en dateren waarschijnlijk uit 1909. De kozijnen van de tweede verdieping zijn geheel rechts en vermoedelijk vernieuwd in de 2^e helft van de 20^e eeuw. Dit geldt ook voor het raamhout.

De gevels van de lokalen komt iets naar voren. Elk lokaal heeft drie zesruits vensters. Er zijn steeds drie lokalen boven elkaar. De eerste en tweede lokalen dateren uit de bouwphase van 1909, waarbij de bovenste laag van de tweede serie een later toevoeging (1914) is. De derde serie bevindt zich in het bouwdeel dat niet is gestuct, maar uitgevoerd in schoon metselwerk (Vlaams verband). Deze is in 1922 gerealiseerd. En staat iets in een hoek ten opzichte van de eerdere lokalen. De lokalen uit 1909 hebben hun oorspronkelijke kozijnen (geprofileerde dagkanten). Het raamhout is vernieuwd, vermoedelijk m.u.v. een deel van de bovenlichten. In het derde deel zijn kruisvensters, waarbij de bovenste ramen naar binnen kunnen kantelen. Ter hoogte van de begane grond zijn de gemetselde rollagen die boven de vensters zaten nog aanwezig. De vensters zelf zijn aangepast of verwijderd t.b.v. de aanbouw die hier in 1966 is gerealiseerd.

Achtergevel gymzaal

De gevel is opgetrokken in schoon metselwerk (Vlaams verband) met ter hoogte van de overgang tussen de gymzaal(1922) en het lokaal (1927) een staande laag. Aan de rechterzijde bevindt zich een kleine uitbouw over beide lagen. Hierin bevond zich een toilet. Ter hoogte van de verdieping zitten er twee vensters. In het gevelvlak links hiervan is ter hoogte van de verdieping een kruisvenster met vier ramen met ieder zes ruiten. Ter hoogte van de begane grond bevindt zich de aanbouw uit 1966. De meerruits pui met openslaande deuren is van latere datum.

Achtergevel Kromme Nieuwegracht (noord)

Terugliggende geveldeel bij de gang

De wit gestucte gevel uit 1909 (verhoogd 1914)

De in metselwerk uitgevoerde gevels uit 1922 en 1927 met aanbouw uit 1966 die aansluit op de gymzaal.

Nobeldwarstraat

De gevel is in zijn geheel in 1922 opgetrokken, behalve de gymzaal, deze is in 1927 verhoogd. De grote dakkapel hiernaast dateert 1931. De gevels zijn opgetrokken in schoonmetselwerk (Vlaams verband).

Het linkerdeel telt twee bouwlagen en vijf vensterassen. Ter hoogte van de begane grond is een iets donkerder hoog trasraam dat wordt afgesloten middels een staande laag. De vensters met metselwerk ligt iets verder terug, waardoor de vensters middels gemetselde lisenen van elkaar worden gescheiden. Elk venster bestaat uit een kozijn met zes ramen. De kozijnen hebben een strakke uitvoering (geen profilering) De ramen hebben een afronden onderzijde, zoals ook elders in het pand is aangetroffen. Kozijnen en raamhout dateren waarschijnlijk nog uit de bouwphase van 1922. In 1927 is de bovenliggende verdieping gerealiseerd. Deze is eveneens voorzien van zes vensters met een samengesteld kozijn met zes ramen. De onderste ramen steken iets verder naar voren terwijl de bovenste iets verder terugliggen. De vensters zijn aan de onderzijde voorzien van een koppenlaag en aan de bovenzijde van een rechte strek (1,5 steens). De gevel wordt geheel aan de bovenzijde afgesloten middels een rij kantpannen.

Het middelste deel telt twee bouwlagen en een zeer grote prominente dakkapel. Tussen dit bouwdeel en het verhoogde deel van de gymzaal is siermetselwerk aangebracht. De twee bouwlagen worden aan de bovenzijde afgesloten middels een eenvoudige bakgoot op consoles.

Net als de gymzaal is er een relatief hoge traslaag, uitgevoerd in iets donkerder metselwerk en afgesloten met een staande laag. De begane grond heeft drie assen, waarbij in de eerste as de dubbele deur met bovenlicht bevindt. Beide deuren zijn vernieuwd. De entree ligt iets verder terug ten opzichte van het metselwerk en de overige gevels. Voor de deur is een natuurstenen lage drempel. Rechts van de deur zijn twee houten kruisvensters onder een 1,5 steens rechte stek. De vier ramen hebben ieder zes ruiten.

Ter hoogte van de verdieping bevindt zich tussen de deur en het kloosterraam (raamhout is vernieuwd) een tegeltableau (1922) met in gele letters tegen een donkere achtergrond de naam St. Gregorius-school. Daaronder twee in blauw uitgevoerde ornamentjes op een gele achtergrond. Boven de twee kruisvensters bevindt zich een groot samengesteld kozijn met 8 keer vier ruits vensters (raamhout is vernieuwd) bij de bovenste vier vensters kunnen de bovenste twee ramen naar binnen toe open.

In het meest rechter deel bevindt zich het trappenhuis en de toiletten. Dit deel heeft derhalve vrij kleine smalle vensters. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten middels een asymmetrische trapgevel met Latijns kruis in top.

Zijgevel bouwdeel Nobeldwarsstraat (steegzijde)

De gevel is aan de steegzijde relatief gesloten en kent verschillende hoogten. Aan de linkerzijde bevinden zich per bouwlaag vier kleine vierkante vensters (toiletten). Ter hoogte van de gang is er op de begane grond een deur en op de verdieping een raam.

Gevels grote schoolplein

Achterzijde Nobeldwarsstraat

De gevel is opgetrokken in rode baksteen, gemetseld in Vlaams verband. De gevel is aan de bovenzijde afgesloten middels kantpannen. De (vernieuwde) regenwaterafvoeren spelen een rol in de geleiding van de gevel. De gevel telt drie bouwlagen en heeft vijf vensterassen. De eerste vier vensterassen hebben over alle bouwlagen dezelfde vensters. Het gaat om een samengesteld kozijn met vierdeling, waarbij aan de onderzijde 2x twee openslaande ramen zitten en aan de bovenzijde 2x een enkel raam. De vijfde vensteras is smaller. Deze vensters hebben ook een vierdeling, maar de onderste ramen zijn net als de bovenste ramen 2x een enkel raam. Deze zijn voorzien van scharnieren zodat ze naar buiten open kunnen. Op de begane grond zit geen venster, maar een dubbele deur met bovenlicht. De kozijnen dateren uit 1922, het raamhout en de dubbele deuren zijn van latere datum. Dit geldt ook voor de aangebrachte zonwering.

Gevel gang/toiletten midden

Deze gevel kent veel verspringen en diverse bouwfasen. We behandelen hem van links naar rechts:

Het meest linkerdeel sluit aan op het bouwdeel van de Nobeldwarsstraat en dateert ook uit de bouwphase van 1922. Het ligt iets terug ten opzicht van de naastgelegen gevel en is uitgevoerd in schoonmetselwerk (Vlaams verband). De gevel telt drie bouwlagen met op iedere bouwlaag een samengesteld kozijn met drie ramen met ieder vier ruiten. De kozijnen dateren uit de bouwtijd, het raamhout is vernieuwd en voorzien van dubbel glas.

Het naastgelegen geveldeel is wit geschilderd. De bakstenen zijn in kruisverband gemetseld. De gevel is drie bouwlagen hoog en heeft twee uitbouwen over de gehele hoogte. Deze zijn in 1922 gerealiseerd en bevatten de toiletten. De gevels zijn deels blind uitgevoerd. Op het geveldeel links van de uitgebouwde toiletten staat een gedicht geschilderd:

*Waar alles stroomt
Ik leef in een stad waar alles stroomt,
Oud als de stenen, jong als het licht.
Ik leef geworteld in de aarde,
Groeï dagelijks dicht naar de sterren.*

Deel van de zijgevel van het bouwdeel aan de Nobeldwarsstraat (steegzijde)

De achtergevel van het bouwdeel aan de Nobeldwarsstraat (1922) het raamhout en dubbele deuren zijn later vernieuwd en voorzien van dubbel glas.

Gevel van de gang en toiletten.

*Ik stel vragen om te leren denken.
Ik neem mee wat ik gebruiken kan.
Geef weg wat ik niet nodig heb.
Ervaar wat niet in woorden past.
Mijn school staat midden in mijn stad,
De plek om te ontdekken wie ik ben.*

De aangebouwde toilettorens bevatten kleine toiletvensters. Tussen deze toren heeft elke bouwlaag twee vensters onder een getoogde ontlastingsboog. De kozijnen dateren uit de bouwtijd (1909), het raamhout is vernieuwd. Elk venster heeft een middenstijl en aan beide zijden een zesruits venster. Rechts van de laatste toiletuitbouw is de muur blind uitgevoerd (1909). De dubbele deuren op de begane grond zijn een latere toevoeging.

Het meest rechterdeel van de wit geschilderde gevel is in halfsteens verband gemetseld en heeft een horizontaal venster. Dit bouwdeel is in 1961-1968 toegevoegd en bevat het trappenhuis.

Rechts hiervan is een bouwdeel die iets terug ligt. Deze is ook in halfsteens verband gemetseld en bevat schoon metselwerk. De gevel heeft een drietal bijna vierkante vensters (op het laagste niveau is de middelst niet (meer) aanwezig. Hierachter bevinden zich de toiletten. Dit geveldeel dateert uit de bouwfase van 1961-1968.

Achtergevel Kromme Nieuwegracht (30-32)

Deze gevel dateert het als het hele bouwdeel uit de bouwfase van 1961-1968. De gevel telt drie bouwlagen en heeft aan de rechterzijde een overdekte hellingbaan die toegang geeft tot de fietskelder.

De gevel heeft een verticale geleiding van drie delen. De hemelwaterafvoeren dragen bij aan deze geleiding. Het rechter deel ligt iets terug.

Het linkerdeel bevat ter hoogte van de begane grond een dubbele deur met zijlichten en bovenlichten. Daarboven hebben de eerste en tweede verdieping een horizontaal kozijn met een groot raam en twee kleinere waarvan er één open kan. Het middendeel bevat het trappenhuis met een groot veelruits venster die over alle bouwlagen loopt.

Het rechter, iets terugliggende deel, heeft een toegang tot de fietskelder en de drie bouwlagen daarboven hebben horizontale vensters met een groot raam en twee kleinere, waarvan er één open kan (zelfde vormgeving als in het linkerdeel, maar iets kleiner).

1922

1909

1961-'68

1961-'68

De zijgevel ter hoogte van de gang, trappenhuis en toiletten kent verschillende bouwfasen.

De achtergevel van het bouwdeel aan de Kromme Nieuwegracht dat in 1961-'68 tot stand kwam.

3.3 Constructie

Bouwdeel Kromme Nieuwegracht (1909 incl verlenging 1922)

Kelderconstructie

De kelder onder het trappenhuis dateert uit 1909 en bestaat uit een gewapend betonvloer. Deze is in het werk gestort. De bekisting van de houten planken is nog zichtbaar. Hij wordt ondersteund door dragende muren met segmentboogvormige doorgangen.

Het voorhuis heeft nog een oudere kelder met een gemetseld tongewelf. De naastgelegen kelder had oorspronkelijk waarschijnlijk ook een tongewelf (de aanzet is nog deels aanwezig), maar werd waarschijnlijk in 1909 voorzien van een plafond van gewapend beton. Net als onder het trappenhuis is deze in het werk gestort.

Draagconstructie

De draagconstructie was tijdens de opname niet zichtbaar. Het voorste deel heeft waarschijnlijk een constructie die bestaat uit dragende muren met een enkelvoudige balklaag.

Het trappenhuis en daarachter is vermoedelijk een combinatie van dragende gemetselde muren met vloeren van gewapend beton met een onderslagbalk.

Kapconstructie

De kapconstructie van het voorste deel dateert uit 1909 en is een verbeterde Hollandse spant. De spant loopt vanaf de nok naar de muurplaat. Aan de onderzijde wordt deze ondersteund door een kappoot en tussen de kappoot en muurplaat is een blokkeel aangebracht (met bouten verbonden). Het haanhout is voorzien van een makelaar.

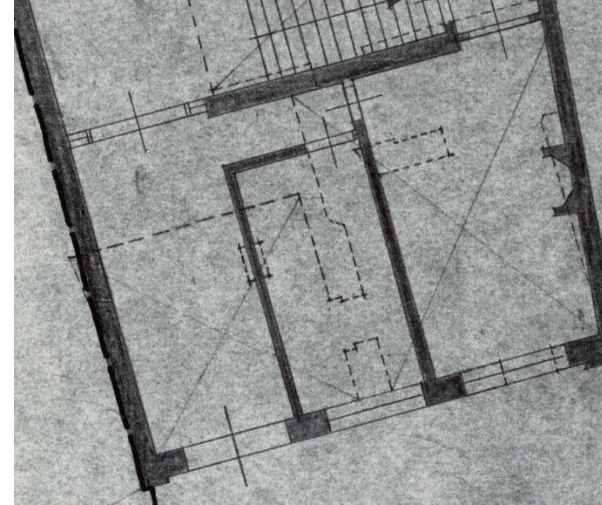
De lokalen aan de achterzijde hebben een plat dak. De kapconstructie bestaat hier (volgens de bouwtekeningen) uit een enkelvoudige balklaag.

Bouwdeel Nobeldwarsstraat (1922 en verhoging 1927)

Tijdens de opname was de constructie niet zichtbaar.

Bouwdeel Kromme Nieuwegracht (1961-1968)

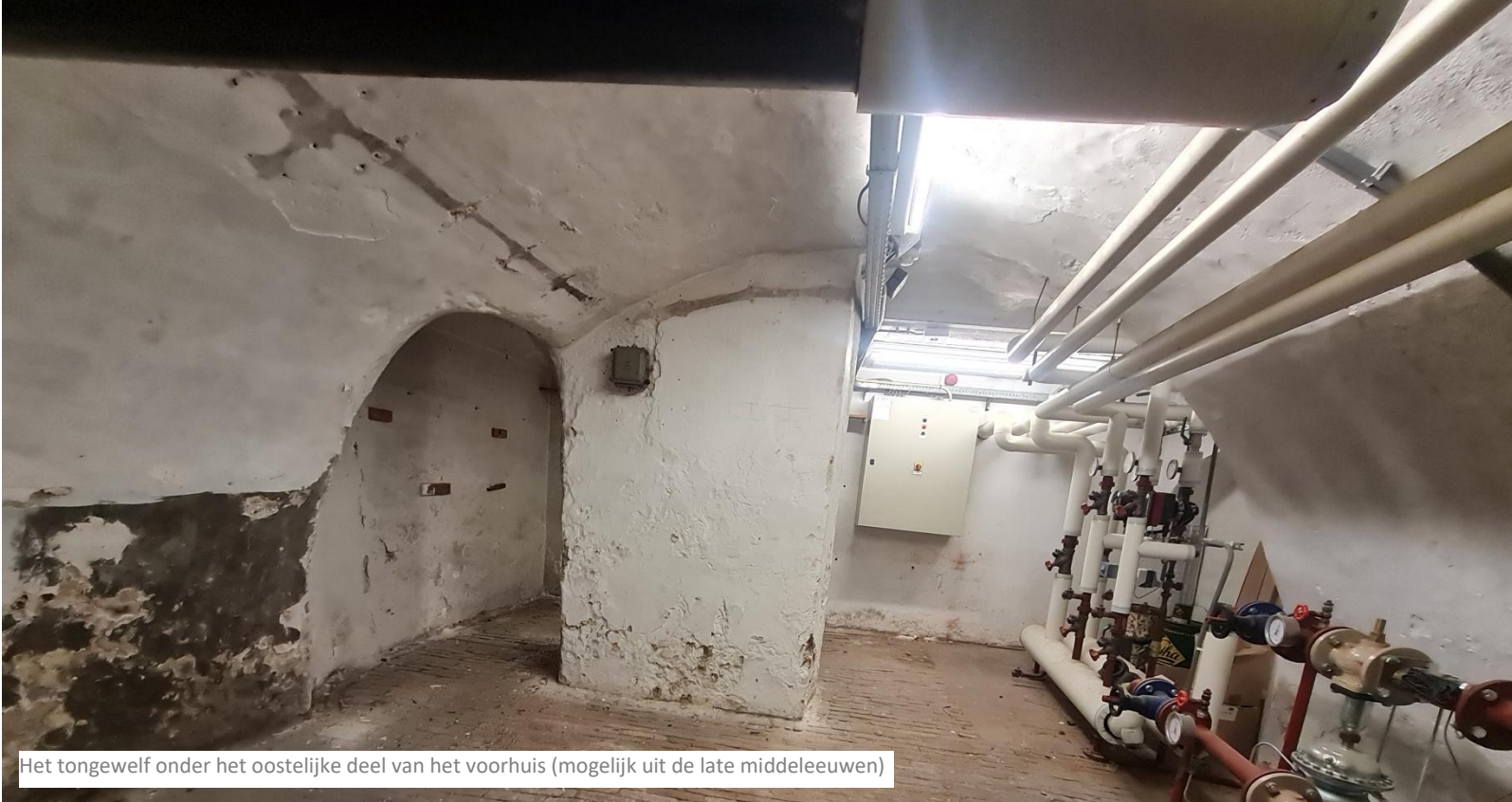
Tijdens de opname was de constructie niet zichtbaar.

1910 met stippellijnen zijn beide kelders aan de voorzijde ingetekend. Ze vertellen ook iets over de maat van de middeleeuwse voorganger(s).

De kapconstructie in het voorste bouwdeel aan de Kromme Nieuwegracht (gemeentelijk monument)

Het tongewelf onder het oostelijke deel van het voorhuis (mogelijk uit de late middeleeuwen)

Gewapend beton ter hoogte van het trappenhuis.

Het westelijke deel onder het voorhuis heeft links nog de aanzet van een tongewelf, later vervangen door gewapend beton.

Segmentboogvormige doorgangen in de kelder bij het trappenhuis (1909)

3.4 Interieur

Het interieur wordt per bouwdeel besproken. Hierbij wordt het complex in vier delen opgedeeld. Als eerst wordt het voorhuis van Kromme Nieuwegracht 34 besproken. Dit deel is aangewezen als gemeentelijk monument. Vervolgens komt de achterliggende bebouwing met trappenhuis, gang en lokalen aan de orde. Daarna de bebouwing van de voormalige ULO aan de Nobeldwarsstraat en tot slot het meest recente bouwdeel op de plek waar ooit Kromme Nieuwegracht 30 en 32 stonden. Bij dit laatste bouwdeel wordt het gebouw niet per bouwlaag besproken, maar per type, dus gang, trappenhuis, lokalen. Enkele lokalen waren tijdens de opname niet toegankelijk.

Voorhuis Kromme Nieuwegracht 34 (GM)

Souterrain

Plafond: Het souterrain onder het voorhuis bestaat uit twee delen. Het westelijke deel heeft een plafond van gewapend beton. Er is hier een aanzet van tongewelf bewaard gebleven. Het oostelijke deel heeft nog zijn oude gemetselde tongewelf, deze is wit geschilderd.

Wanden: gestuct, geschilderd

Vloer: klinkervloer

Begane grond

Gang

Plafond: stucplafond, vlak, langs de wanden afgeschuind.

Wanden: stuc met een tegellambrisering van blauwe rechthoekige tegels. Deze tegels dateren niet uit 1909, maar zijn een latere wijziging. De opstaande rand van de vloer dateert wel uit de bouwphase van 1909.

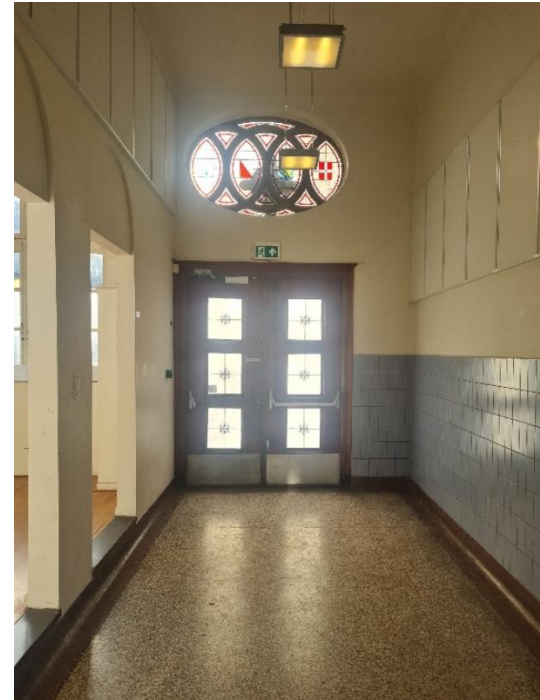
Vloer: granitovloer met een donkerrode lijst. Deze is afgezet met zwart-wit blokjes in de overgang. Zoals eerder gezegd loopt deze lijst door als plint tegen de wanden.

- De gang heeft zijn oorspronkelijke formaat. Van de huidige doorgangen met boogvormige afsluiting was oorspronkelijk alleen de achterste open.

Ruimte

Plafond: stuc, geschilderd

Wanden: gestuct met een houten lambrisering. De houten lambrisering dateert grotendeels uit 1909. Er zijn nog twee wanden met deze lambrisering (mogelijk ook nog onder de vensters). In de hoek is een deuropening dichtgezet, hier wijkt de lambrisering af. In dezelfde hoek is leidingschacht gerealiseerd waardoor de lambrisering hier is aangepast. De laatste aanpassing is op de plek waar ooit een schouw heeft gestaan.

Begane grond: gang in het voorhuis met oorspronkelijke vloer en bogen in de zijwand.

Begane grond: De vensters hebben hun oorspronkelijke hang- en sluitwerk (1909).

De lambrisering dateert uit de bouwtijd. In de rechterhoek is deze vernieuwd/aangepast.

Vloer: verhoogde houten vloer, deze is van latere datum. De scheidingswand die hier ooit stond is namelijk niet zichtbaar.

- Onder de vensters is een latere voorzetwand geplaatst. Tijdens de opname was het niet mogelijk om hier achter te kijken.
- In de hoek nabij de entree bevindt zich een kast met twee deuren. Deze dateert uit de bouwtijd (1909).
- Hang- en sluitwerk van de vensters dateert uit de bouwtijd.

Eerste verdieping

De ruimte op de eerste verdieping was tijdens de opname niet toegankelijk. De deur (tweepanelen en venster) en kozijn dateren uit de bouwtijd (1909). In de ruimte is waarschijnlijk nog een oude inbouwkast.

Zolder

Plafond: De zolder is van binnenuit geïsoleerd. Deze isolatie is deels tussen de spanten aangebracht. De gordingen zijn niet meer zichtbaar. De isolatie is met plaatmateriaal weggewerkt. Aan de achterzijde zijn enkele dakramen aangebracht. De afwerking dateert waarschijnlijk uit eind 20^e/begin 21^e eeuw. De spanten uit 1909.

Wanden: De wanden zijn van plaatmateriaal en gestuct. Een deel van de wand is voorzien van een tegellambrisering.

Vloer: linoleum

- De deur naar de gang is vernieuwd.

Begane grond: ruimte aan de voorzijde met zicht op de gang. Alleen de laatste opening is oorspronkelijk (hier zat een paneel deur). De kast links dateert vermoedelijk uit de bouwtijd (1909). Geheel rechts is de oorspronkelijke lambrisering.

Begane grond: oorspronkelijke kast (vermoedelijk meterkast)

Zolderverdieping, buiten de constructie en dakkapel is er geen oorspronkelijke afwerking.

Bouwdeel achter Kromme Nieuwegracht (1909 incl verlenging 1922)

Souterrain

Onder trappenhuis

Plafond: gewapend beton, geschilderd.

Wanden: stuc, wit geschilderd. Segmentboogvormige doorgangen.

Vloer: klinkervloer.

Begane grond

Gang voorste deel en trappenhuis

Plafond: stuc met afgeronde hoeken bij de wanden.

Wanden: stuc met een vrij hoge tegellambrisering in verticale licht grijze tegels.

Deze komen overeen met die in het bouwdeel uit 1961-1968 en dateren

waarschijnlijk uit die tijd. Deze lambrisering is ook toegepast in het trappenhuis.

Vloer: granitovloer met donker rode randen (met een lijstje met zwart-wit geblokte mozaïek blokjes).

- Segmentboogvormige doorgang naar het trappenhuis
- Stenen trap met smeedijzeren balustrade en houten leuning (1909)
- Onder de trap is een nieuwe deur met zijlichten geplaatst (1961-1968 of later).
- Onder de trap is nog een oude deur naar het toilet in de voormalige binnenplaats.
- De deur naar de trap naar het souterrain dateert nog uit de bouwtijd (1909), maar is later aangepast. O.a. voorzien van plaatmateriaal. De trap dateert nog uit de bouwtijd. De tegellambrisering is van latere datum.
- In 1961-'68 is er een verbinding met het bouwdeel uit deze bouwfase gemaakt.
- Op de plek van het voormalige venster naar de binnenplaats is een nieuw venster aangebracht.
- De dubbele deuren naar de toiletten zijn eind 20^e eeuw of in 2007 vernieuwd. Hierdoor is de tegellambrisering uit 1961-'68 onderbroken.
- Het lokaal heeft nog zijn oorspronkelijke deur, kozijn, architraaflijst en boognis aan de bovenzijde.
- Aan het eind van de gang zit een dubbele deur met zijlichten onder een flauwe boog. De deuren en zijlichten zijn vernieuwd. De kozijnen zijn oorspronkelijk. Hierboven bevindt zich een ovalen raam met sierlijke roedenindeling met een glas-in-lood invulling (1909).

De gang gezien naar de achterzijde. Rechts het trappenhuis (1909).

Het trappenhuis met links de voormalige binnenplaats en rechts het voorhuis (GM).

Onder de trap zit nog een oude deur die toegang gaf tot de toiletten in de vm binnenplaats.

Trap naar het souterrain

Zicht vanuit het trappenhuis naar de doorgang in bouwdeel 1961-'68. Links de later geplaatste brand deur naar de gang in het voorhuis.

Lokaal en vm binnenplaats voorste deel

Plafond: systeemplafond

Wanden: stuc

Vloer: moderne afwerking

- Vensterbanken van donker natuursteen.

Gang achterste deel (1909)

Plafond: stucplafond vlak met afgeronde hoeken bij de wanden (1909)

Wanden: stuc met een lambrisering van lichtgele liggende tegeltjes en een donkerrode bies aan de bovenzijde (1909). De hier boven geplaatste planken hebben een geprofileerde afwerking. Oorspronkelijk zullen hier jas-haken aan bevestigd zijn geweest. Deze zijn nergens in het pand meer aanwezig.

Vloer: granitovloer met donkerrode bies aan de zijkanten.

- In de knik van beide gangen is een nis met segmentboogvormige afsluiting. Anders dan bij de bovenliggende bouwlagen zijn hier geen (later aangebrachte) inbouwkast.
- Het trappenhuis op de hoek is een latere toevoeging (1961-'68).
- De toiletten dateren uit de bouwfase van 1922. De deuren zijn mogelijk een keer vernieuwd. Op de verdieping hebben de deuren panelen, op de begane grond niet. De bovenlichten zijn met figuurglas.
- Beide lokalen hebben hun oorspronkelijke paneeldeuren met venster in de bijpassende geprofileerde architraaflijsten van het kozijn. Het geheel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een nis met boog. (1909)
- De hoog geplaatste akoestische panelen dateren waarschijnlijk uit 2007.
- De boogvorm aan het begin van de gang rust op gestucte consoles. Op de verdieping zijn deze decoratieve elementen ook aangebracht.
- De branddeuren (dubbele deuren met bovenlicht) dateren waarschijnlijk uit de bouwfase van 2007.

Lokalen 1909

(beide lokalen waren niet toegankelijk, alleen zichtbaar vanaf het schoolplein)

Plafond: systeemplafond

Wanden: stuc met lambrisering uit circa 1961-1968.

Vloer: linoleum (latere datum)

- De oorspronkelijke kastdeuren met architraaflijst zijn nog aanwezig. De kastdeuren zijn voorzien van plaatmateriaal, maar hebben waarschijnlijk nog hun oude panelen.
- Er is een verbindende deur tussen beide lokalen. De architraaflijst/kozijn dateert qua vormgeving uit de bouwperiode (1909), maar staan niet op de plattegrond aangegeven.

Gang vanaf het trappenhuis uit 1961-1968 naar het bouwdeel aan de Nobeldwarsstraat (1922).

Inbouwkast met dubbele deuren en geheel links de deur naar het naastgelegen lokaal (1909)

Het eerste lokaal met de oorspronkelijke deur naar de gang.

- De lokalen hadden in deze bouwphase nog geen ramen naar de gang zijde (volgens de bouwtekening). Het raam is vermoedelijk later toegevoegd.

Gang achterste deel (1922)

De gang loopt iets geknikt ten opzichte van de gang uit 1909. Dit heeft te maken met de vorm van het perceel en de aansluiting op de ULO aan de Nobeldwarsstraat.

Plafond: stucplafond met afgeronde hoeken aan de zijde van de wand.

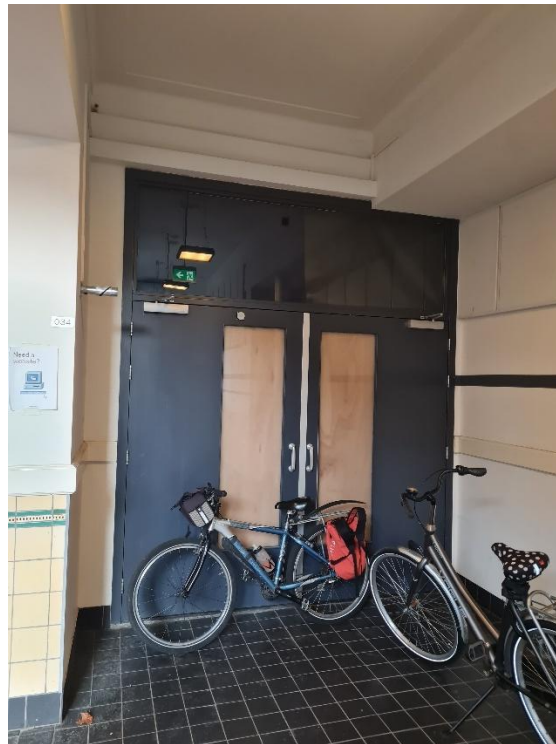
Wanden: gestuct met lambrisering van gele tegels met een plint van groene tegels en aan de bovenzijde een sierlijkst (groen met geel/wit/zwart), vervolgens nog een strook van gele tegels en een afsluiting met een dunne groene tegel. (1922)

Vloer: granitovloer met rode lijst (zelfde als bouwdeel 1909). Er is wel een overgang zichtbaar.

- Onder het venster is een grote radiator, mogelijk uit de bouwphase van 1922. Geen bijzondere vormgeving.

Lokaal 1922

Dit lokaal is in 1966 omgebouwd tot doucheruimte/kleedkamer.

De later gerealiseerde dubbele deuren naar de gymzaal.

De zwarte vloertegels dateren uit de tijd dat de scholen van de Kromme Nieuwegracht en Nobeldwarsstraat werden gekoppeld. De lambrisering met groene accenten dateert uit 1922 en de lambrisering met rode accenten (na de branddeur) dateren uit 1909.

Eerste verdieping

Gang voorste deel en trappenhuis

Plafond: stuc plafond met afgeronde hoeken bij de wanden.

Wanden: gestuct met een lambrisering van blauwgrijze verticale tegels (latere toevoeging, vermoedelijk 1961-1968)

Vloer: granitovloer met rode lijst.

- De deur naar het lokaal is een oude deur (1909), maar voorzien een opdekplaat en nieuwe deurklink. De deur is aan de bovenzijde afgesloten middels een boogvormige nis.
- Het venster naar de voormalige binnenplaats is niet meer aanwezig. De deur en wand zijn van latere datum.
- Aan de andere zijde van de gang zitten nieuwe deuren naar de toiletten die hier in 1961-1968 zijn gerealiseerd. De lambrisering stopt al eerder, dit laat zien dat de deuren in 1961-1968 op een andere plek hebben gezeten.
- Ter afsluiting van het trappenhuis is een branddeur met dubbele deur, zijlichten en bovenlichten (recente datum)
- De deur naar het lokaal in het voorste bouwdeel dateert uit de bouwtijd (twee panelen en venster). Deze is aan de bovenzijde afgesloten middels een boogvormige nis.
- In de gang is een grote radiator uit de 1^e helft van de 20^e eeuw (geen bijzondere vormgeving).

Lokaal voorste deel en trappenhuis

Beide ruimten waren tijdens de opname niet toegankelijk

Plafond: systeemplafond

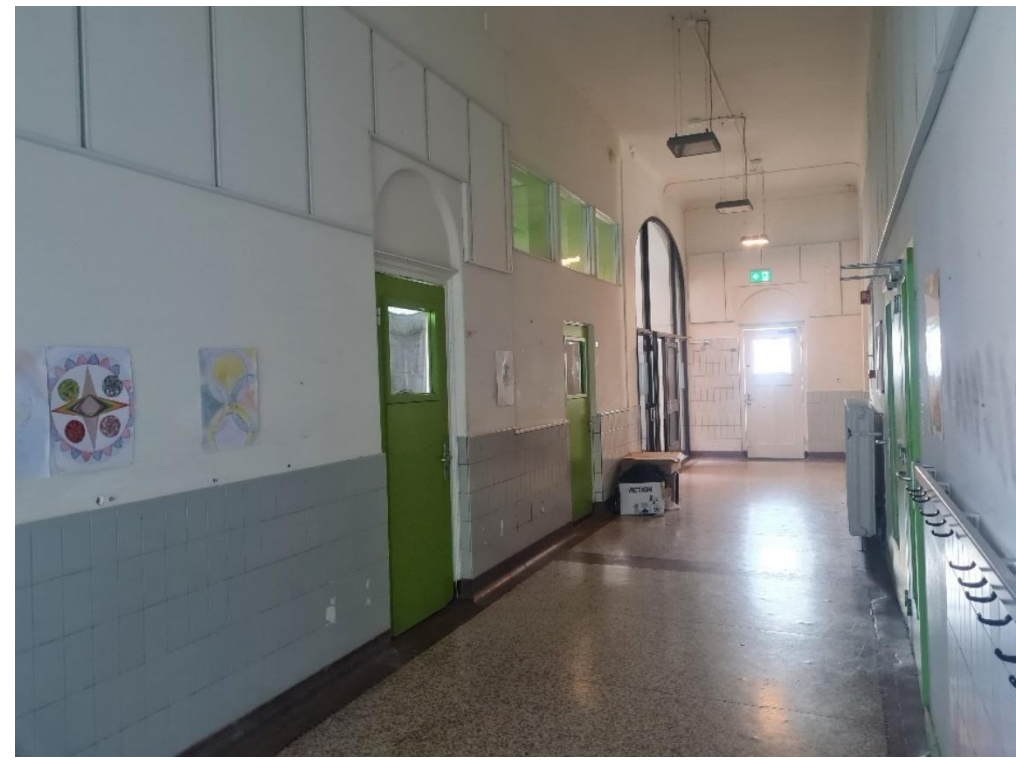
Wanden: stuc

Vloer: moderne vloerafwerking

- Vensterbanken van donker natuursteen (1909)

Nieuwe deuren in een oud kozijn. Het ovale bovenlicht is ook toegepast op de begane grond. Deze bevindt zich aan het eind van de gang van het voorste bouwdeel, vlak voor deze een knik maakt naar de gang van het achterste bouwdeel.

Gang van het voorste bouwdeel. Links de oude deur. Rechts daarvan was de binnenplaats. Deze deur (en wand) is een latere toevoeging. Rechts daarvan het trappenhuis met de niet oorspronkelijke pui. De witte deur aan het eind van de gang is een oude deur naar de ruimte in het voorhuis (GM), rechts de recente toiletdeuren (toiletten uit 1961-1968).

Gang achterste deel (1909)

Plafond: vlak stucplafond met afgeronde hoeken langs de wanden (1909)

Wanden: stuc, geschilderd en een tegellambrisering. De plint bestaat uit de doorgetrokken granitovloer. De lambrisering bestaat uit horizontale gele 'metro'-tegeltjes met aan de bovenzijde een rode geprofileerde afsluitende tegel. Hier boven is een houten geprofileerde plank aangebracht. Oorspronkelijk waarschijnlijk met kapstok haken. Deze zijn niet meer aanwezig. De huidige haken zijn van latere datum.

Vloer: granitovloer met rode lijst (met kleine blokje in de overgang)

- Branddeur met dubbele deur en bovenlicht is een recente toevoeging.
- In de gang zijn vermoedelijk akoestische panelen aangebracht (later toevoeging)
- De twee klaslokaaldeuren (twee panelen en venster) met geprofileerde architraaflijsten en scharnieren dateren uit de bouwperiode (1909) ze worden aan de bovenzijde afgesloten middels een gebogen nis.
- De toiletdeuren (één paneel en figuurglas raam) met sobere architraaflijst dateren uit de bouwperiode van 1922.
- Het trappenhuis aan de zuidzijde dateert uit de bouwperiode van 1961-1968.
- Tegenover dit trappenhuis is een boogvormige doorgang met aan de onderzijde in stuc uitgevoerde consoles.
- Op de hoek waarin de voorste gang in de achterste gang overgaat is een nis met inbouwkast. Deze was volgens de bouwtekeningen uit 1909/1922 nog niet aanwezig, maar in 1961 wel.

Boogvormige doorgang en later aangebrachte inbouwkasten onder een segmentboogvormige nis.

Gestucte console onder de boog van de gang.

Lokalen (1909)

Beide lokalen waren alleen zichtbaar door het venster in de deur/wand.

Plafond: recent systeemplafond

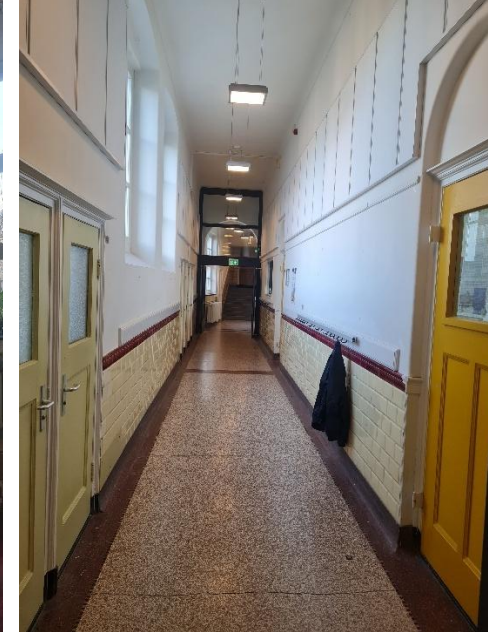
Wanden: stuc met tegellambrisering bestaand uit staande lichtgrijze tegels zoals ook in het bouwdeel uit 1961-1968 zijn toegepast. Waarschijnlijk uit die bouwperiode.

Vloer: linoleum

- De vensters zijn voorzien van zwarte vensterbanken (mogelijk uit de bouwperiode).
- Onder de vensters zitten eenvoudige radiatoren.
- In de muur is een inbouwkast met in één lokaal dubbele paneeldeuren (1909) en in de het andere lokaal vlakke deuren met een oude omlijsting.

Lokaal met inbouwkast (gephotografeerd door het venster in de deur).

Gang met oude vloer, wand en plafond afwerking. Deuren uit 1909 en 1922.

De lokalen uit 1909 hebben niet meer hun oude afwerking.

Gang achterste deel (1922)

Plafond: vlak stucplafond

Wanden: stuc met lambriserings van licht gele tegels met een groene plint, een groene decoratieve lijst aan de bovenzijde met daarboven nog een strook licht gele tegels en een houten lat als afwerking.

Vloer: rode hardgebakken vloertegels met een zwarte rand boven aan de trap (1927) en een granitovloer met donker rode bies op het niveau van de gang (1922).

- Stenen trap met houten leuning. Deze is waarschijnlijk in 1927 tot stand gekomen, toen de verdieping boven de gymzaal werd gerealiseerd.
- In de gang is een nis met boogvormige afsluiting. Hierin bevindt zich een keramieken gootsteen.
- Onder het venster bevindt zich een radiator uit de bouwtijd (1922), echter zonder een bijzondere vormgeving.
- Het venster heeft een donkere natuurstenen vensterbank.
- Het lokaal heeft zijn oorspronkelijke deur met paneel en raam en naastgelegen raam boven de lambriserings.
- Ter hoogte van de boogvormige doorgang is een lager aangebrachte branddeur met bovenlicht.

Lokaal achterste deel (1922)

Plafond: recent systeemplafond. Er missen enkele platen hierachter is een gestuct plafond zichtbaar, waarbij de betonnen balken eveneens zijn gestuct.

Wanden: stuc (geschilderd) met een tegellambriserings. Deze bestaat uit een groene plint met daarboven licht gele tegels, vervolgens een groene sierlijst, een strook gele tegels en een groene afsluitende tegel. Ter hoogte van de bovenzijde van de deur is een doorlopende houten lijst.

Vloer: linoleum (2^e helft 20^e eeuw)

- Aan de zijde van het lokaal uit 1909 bevindt zich een inbouwkast met paneeldeuren (drie panelen).
- In de muur, naast de inbouwkast zicht een ventilatie rooster. Vermoedelijk dateert deze uit de bouwtijd.

De paneeldeuren van de inbouwkast. Links daarvan het ventilatierooster.

De trap aan het eind van de gang dateert uit ca 1927 toen er boven de gymzaal lokalen kwamen.

Wasbak in een nis (1922)

Klaslokaal uit 1922 (1^e verdieping) met de oorspronkelijke tegellambriserings, lijstwerk langs de wanden, vensterbanken en inbouwkast met dubbele paneeldeur.

Tweede verdieping

Gang voorste deel en trappenhuis

Plafond: het plafond van het trappenhuis is vernieuwd. Oorspronkelijk zat hier een kleinere lichtkap. In de huidige situatie zes moderne lichtkappen. De gang heeft een vlak stucplafond met langs de wanden een gebogen overgang.

Wanden: zowel in de gang als in het trappenhuis is een hoge lambrisering met rechthoekige licht grijze tegels met grijze voeg. Deze zijn tijdens een latere bouwphase aangebracht. Het zijn dezelfde tegels als in het bouwdeel uit 1961-1968.

Vloer: granitovloer met donkerrode randen

- Tussen de gang en het trappenhuis bevindt zich een nieuwe pui met dubbele deuren, zijlichten en bovenlichten.
- Trap en houten leuning en smeedijzeren balustrade uit 1909.
- De deuren naar het toilet in het voorste deel van de gang dateren uit de bouwphase van 1961-1968. Hiervoor was dit een gesloten wand.
- De open plaats naast het trappenhuis is net als bij de andere bouwlagen dichtgezet. De deur naar de gang is nieuw, net als de tussenwand en daklichten.
- Aan het eind van het voorste deel van de gang is een moderne pui/branddeur geplaatst met dubbele deuren, bovenlichten en zijlicht.
- De deur naar het lokaal is uit de bouwtijd 1909. Het is een paneeldeur met bovenlicht (veiligheidsglas is van latere datum). Kozijn met architraaflijst e scharnieren zijn uit de bouwtijd. Boven de deur is een boogvormige nis.

Lokaal voorste deel en ruimte naast trappenhuis

Plafond: systeemplafond (begin 21^e eeuw)

Wanden: stuc met tegellambrisering (2^e helft 20^e eeuw)

Vloer: moderne afwerking

- Donkere natuurstenen vensterbanken
- De binnenplaats tussen het lokaal en het trappenhuis is dichtgezet. Aan de zijde van de gang is binnen het oude raamkozijn een nieuwe deur en wand geplaatst.

Voorste deel van de gang (2^e verdieping) met links de nieuwe branddeur. De deur onder de boognis geeft toegang tot het oorspronkelijke lokaal. De deur rechts hiervan is een latere toevoeging. Hier zat oorspronkelijk een venster met daarachter een binnenplaats. De vloer dateert uit 1909, de tegellambrisering uit 1961-1968 of later.

Branddeur, daklichten en tegellambrisering zijn latere toevoegingen.

Het trappenhuis dateert uit 1909.

Gang achterste deel (bouwdeel 1909/1914):

Plafond: vlak stucplafond met afgeronde hoeken bij de overgang met de wand.

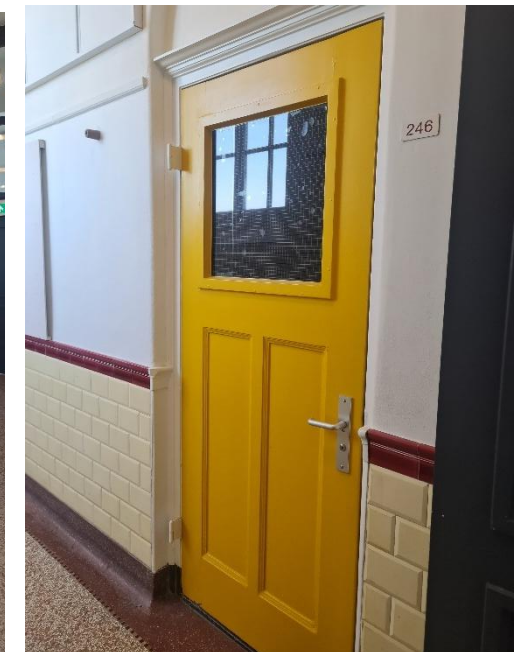
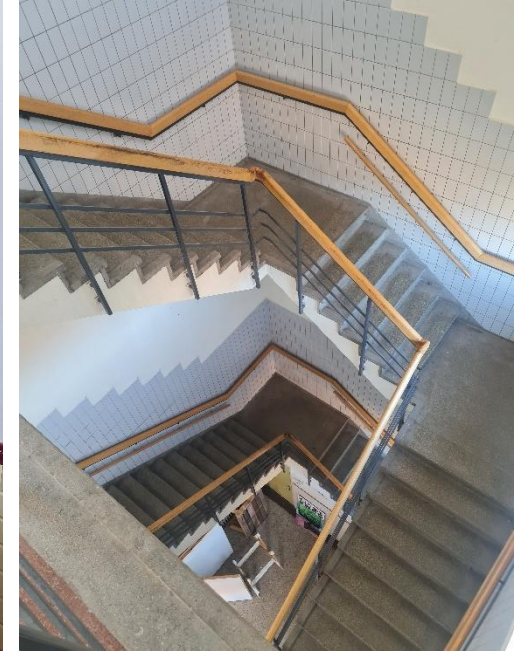
Wanden: de wanden zijn gestuct en voorzien van een tegellambrisering, bestaande uit rechthoekige liggende metro-tegels (licht gele kleur) en een bijpassende bie aan de bovenzijde van donkerrode tegels.

Vloer: granitovloer met donkerrode randen. In de vloer is de overgang tussen het bouwdeel uit 1909 en 1914 zichtbaar.

- Op de plek waar de voorste gang met een bocht overgaat in de achterste gang is een inbouwkast met een viertal paneeldeuren. Deze staan op de oorspronkelijke bouwtekeningen niet ingetekend. We zien ze voor het eerst op de bouwtekeningen uit 1961. Het zijn relatief vlakke deuren en moderne scharnieren. Het is daarom aannemelijk dat ze in het midden van de 20^e eeuw zijn toegevoegd.
- In het smalle deel van de gang zijn op twee plaatsen branddeuren met bovenlichten aangebracht (eind 20^e/begin 21^e eeuw). Ter hoogte van de branddeur zijn boogvormige doorgangen uit de bouwtijd.
- Het trappenhuis met stenen trap, ijzeren balustrade, houten leuningen en hoge tegellambriseringen dateert in zijn geheel uit de bouwphase van 1961-1968.
- De deuren van de toiletten dateren uit de bouwphase van 1922. De deuren hebben aan de onderzijde één paneel en aan de bovenzijde figuurglas. De kozijnen met architraaflijsten en scharnieren dateren uit de bouwtijd. Aan de overgang tussen de deuren en de tegellambrisering is te zien dat de deuren een latere invulling zijn.
- De deur van het eerste lokaal dateert uit 1909, het tweede lokaal uit 1914 en het derde lokaal uit 1922. Alle deuren zijn voorzien van twee panelen aan de onderzijde en een (vernieuwd) venster aan de bovenzijde. Kozijnen, geprofileerde architraaflijsten en scharnieren dateren uit de bouwperiode. De deurklink is vernieuwd. Boven de deur is een boogvormige sparing.

Lokalen 1909 en 1914

Het eerste lokaal was dicht. Het tweede lokaal was vanuit de gang zichtbaar. Hier was geen lambrisering meer aanwezig.

Gang bouwdeel 1922:

Plafond:

Wanden: gestucte wanden met lambrisering. De lambrisering bestaat uit groene plint en daarboven licht gele tegels met aan de bovenzijde een groene bies vervolgens weer een gele tegel en een houten afsluiting.

Vloer: granito vloer (gelijk aan bouwdeel 1909/1914)

- In de gang is nog een oude radiator aanwezig. Deze heeft geen bijzondere vormgeving.
- De deur van het lokaal is een paneeldeur met (vernieuwd) ruit. Eenvoudige architraaflijst. Scharnieren en deurklink dateren uit de bouwtijd.
- De tweede deur is een latere toevoeging.
- Het venster heeft een donkere natuurstenen vensterbank.
- De trap naar beneden (bouwdeel Nobeldwarsstraat) is een latere toevoeging. Dit is o.a. te zien aan de lambrisering en donker rode hardgebakken tegels die de overgang tussen de vloer en trap vormen.
- Naast de deur is een smalle nis met boogvormige afsluiting. In de nis een wasbak en zeephouder.

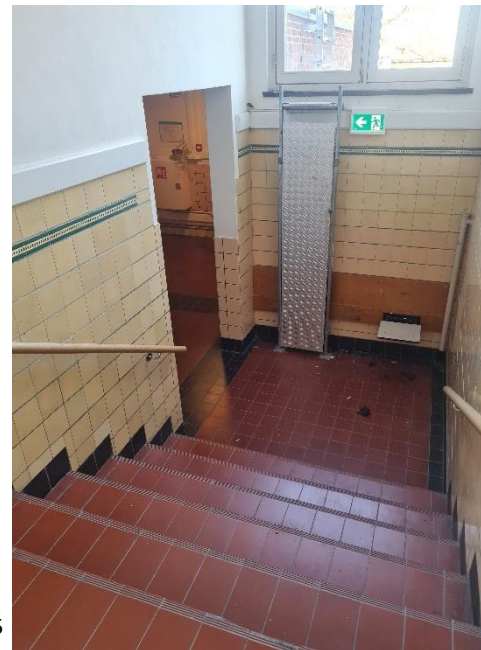
Lokaal 1922

Plafond: systeemplafond

Wanden: gestuct met eenzelfde lambrisering als in de gang. Aan de zijde van het venster is deze aangevuld.

Vloer: moderne vloerbedekking

- In de ruimte is een latere scheidingswand aangebracht.
- In de scheidingsmuur met het naastgelegen lokaal (uit 1914) is een oude inbouwkast, mogelijk zitten de panelen nog achter de afdekplaat.
- De ramen zijn voorzien van een donkere natuurstenen vensterbank.
- De radiatoren dateren uit de bouwtijd (1922), geen bijzondere vormgeving.

Bouwdeel Nobeldwarsstraat (1922 en verhoging 1927)

Souterrain

Plafond: stuc, wit geschilderd

Wanden: stuc, wit geschilderd

Vloer: moderne afwerking.

Begane grond

Entree

Plafond: stucplafond, vlak afgeronde hoeken en lijst langs de randen. Hiermee is het stucplafond 'rijker' vormgegeven dan elders. Het is het enige stucplafond met lijst.

Wanden: gestuct en een lambrisering van licht gele vierkante tegels met een plint van zwarte vierkante tegels en aan de bovenzijde een decoratieve lijst (groen en wit/geel/zwart), vervolgens nog een rij gele tegels en ter afsluiting een groene lijst. De plint is later aangevuld (zie beschrijving vloer)

Vloer: De vloer bij de entree bestaat tegenwoordig uit een hellingbaan.

Oorspronkelijk was er na de dubbele deuren een trap die toegang gaf tot de iets hoger gelegen gang. Het is onduidelijk wanneer de huidige situatie is ontstaan.

- In de gang was oorspronkelijk een tochtportaal met dubbele deur en bovenlichten. Een deel van het kozijn is nog aanwezig.
- De openingen aan de zijde van de ondersteunende ruimten zijn nieuw of sterk aangepast. De opening (raam) aan de zijde van de gymzaal dateert vermoedelijk uit de bouwtijd (1922).

Gang

Plafond: vlak stucplafond

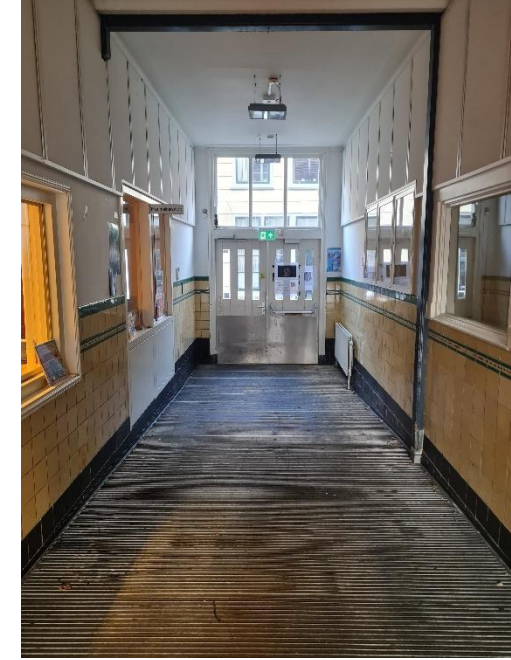
Wanden: lambrisering van licht gele vierkante tegels met een zwarte plint en een groene bies aan de bovenzijde (hierboven nog één rij gele tegels) en afgesloten middels een houten lijst. Oorspronkelijk waarschijnlijk voorzien van kapstokhaken. Deze zijn niet meer aanwezig.

Vloer: hardgebakken donker rode tegels met langs de randen en doorgangen. zwarte vierkante hardgebakken tegels.

- In de gang een moderne dubbele branddeur met bovenlicht en zijlicht.
- De deur naar de steeg is vernieuwd. Het kozijn (melkmeisje) met zijlichten en bovenlichten dateert uit de bouwperiode (1922). Dubbel glas is van latere datum (mogelijk 2007).
- De deuren van de lokalen en ondersteunende ruimten zijn oorspronkelijk (1922) de hebben aan de onderzijde één paneel en aan de bovenzijde een vernieuwd venster (met veiligheidsglas). In de meeste gevallen zijn de scharnieren nog uit de bouwtijd. Één deur is later aangepast zodat het bovenste en onderste deel los van elkaar kan worden geopend.

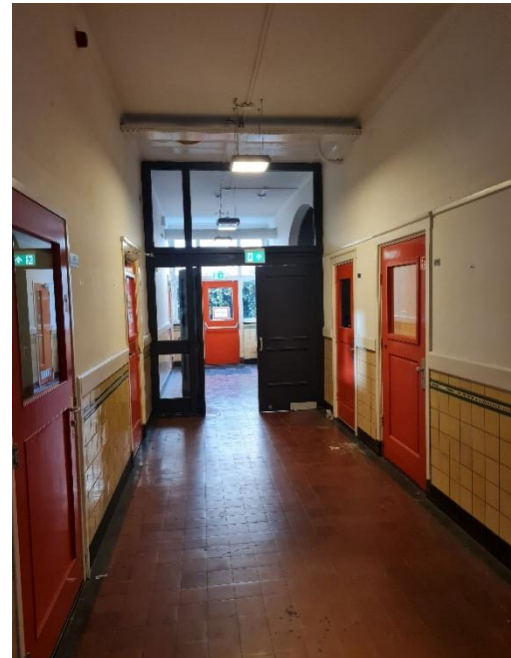
De afwerking van de ruimte in het souterrain is vernieuwd. Ook hier de kenmerkende boogvormige doorgang.

De entree. De schuine helling en openingen links zijn van latere datum.

36 In de doorgang links zat ooit een deur met bovenlichten. De huidige in de gang is van latere datum.

Gang vanaf de andere zijde. De deuren naar de lokalen en ondersteunende ruimten dateren nog uit de bouwtijd (1922)

- De dubbele deur in de achtergevel (zijde schoolplein) heeft een kozijn uit 1922. De deuren zijn later vernieuwd.
- De doorgang naar de gang van het bouwdeel aan de Kromme Nieuwegracht is van latere datum (midden 20^e eeuw). Bij de bouw (1922) waren beide scholen gescheiden (lagere school en ULO) functioneel werd de gymzaal wel gedeeld.
- Op de kruising van beide gangen heeft ook een dubbele deur met bovenlicht gezeten. Restanten van het kozijn zijn nog aanwezig.

Trappenhuis

Plafond: vlak stucplafond, de trap is niet bewerkt aan de onderzijde.

Wanden: schoon metselwerk met tegellambrisering van relatief grote donker groene tegels. De vormgeving doet vermoeden dat het om een latere toevoeging gaat (vormgeving sluit meer aan bij midden 20^e eeuw), maar de manier waarop de tegels zijn aangebracht duidt er op dat het om de oorspronkelijke lambrisering gaat. (1922)

Vloer: hardgebakken donkerrode vloertegeltjes met zwarte rand (1922)

- Gemetselde (schoon metselwerk) doorgang met een segmentboogvormige afsluiting. (1922)
- Naast de trap een boogvormige opening (1922)
- Stenen trap die naar de kelder en de eerste verdieping loopt. Dubbele houten trapleuning aan weerszijden. (1922)
- Volgens de bouwtekening waren er deuren tussen het trappenhuis en gang. De lambrisering in de doorgang wijkt inderdaad af.

Lokalen zijde schoolplein

Deze waren tijdens de opname niet toegankelijk (alleen zichtbaar door het raam)

Plafond: modern systeemplafond

Wanden Stuc, wit geschilderd

Vloer: linoleum (recente datum)

- Vensterbanken en houten lijst op de wanden dateren nog uit de bouwperiode. (1922)

Ondersteunende ruimten zijde Nobeldwarsstraat

Deze waren tijdens de opname niet toegankelijk (deels zichtbaar door het raam)

Plafond: modern systeemplafond

Wanden: stuc

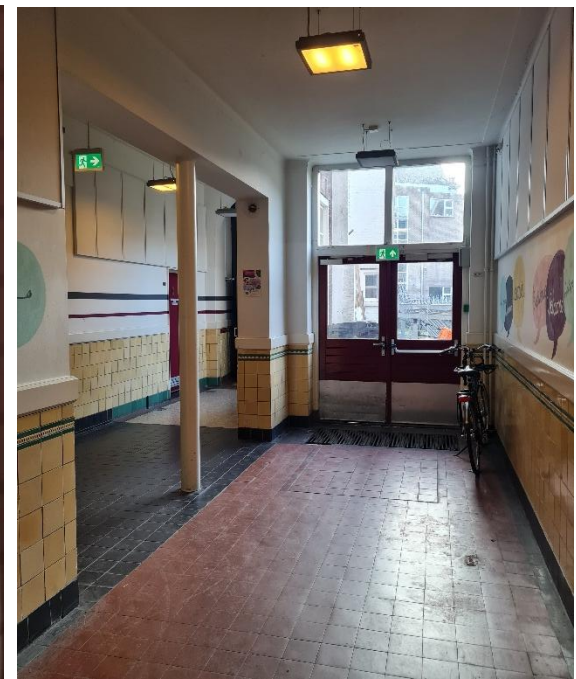
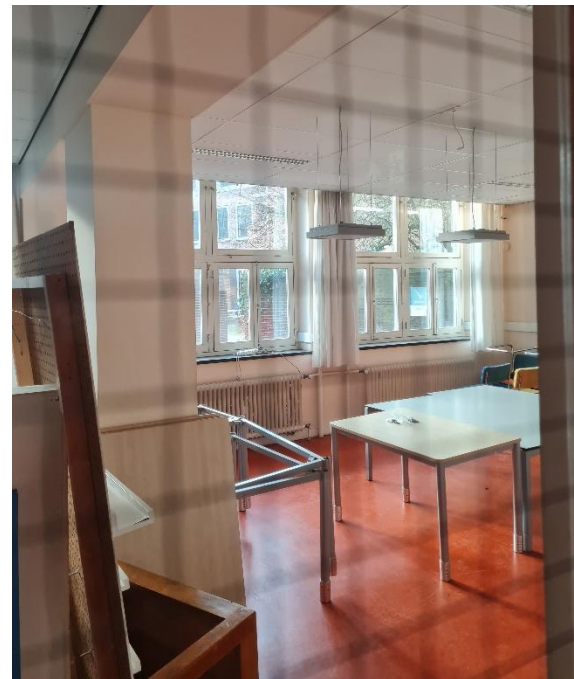
Vloer: linoleum vloer (recente datum)

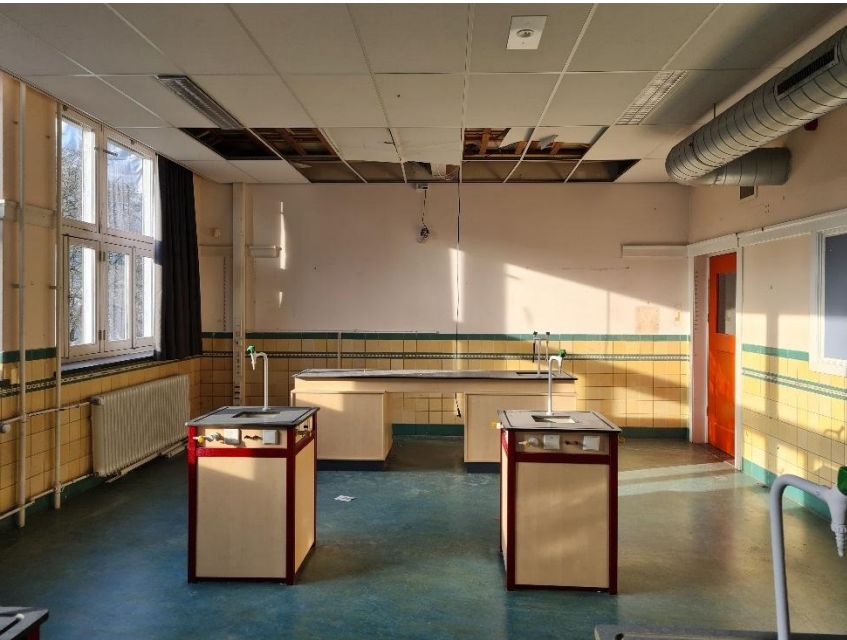
- Vensterbanken uit de bouw periode, geen lijstwerk of lambrisering.

Gymzaal

Deze was tijdens de opname niet toegankelijk. Een snelle blik naar binnen gaf aan dat deze is gemoderniseerd. Schoorstenen en siermetselwerk is nog aanwezig.

1. gymzaal gezien vanuit het raam in de gang.
2. Ondersteunende ruimten hebben een geheel nieuwe afwerking.
3. Lokaal aan de zijde van het schoolplein. Lijstwerk en vensterbanken dateren nog uit de bouw tijd (1922).
4. De deuren van de achterdeur zijn vernieuwd. De doorgang naar het bouwdeel aan de Kromme Nieuwegracht is niet oorspronkelijk.

Scheikunde lokaal aan de zijde van het plein. De praktijktafels zijn van latere datum. De lambriserings, lijsten langs de wanden raam en deuren dateren nog uit de bouwtijd (naar de kleine ruimte heeft een opdekplaat). Achter het systeemplafond bevindt zich de oorspronkelijke afwerking (gestucte plafonds met lijstwerk, met eveneens gestucte balken).

De deur naar de gang van de Kromme Nieuwegracht is een latere toevoeging.

De ruimte onder de trap (1927) heeft verschillende inbouwkasten en verbind beide practicum lokalen.

Het natuurkundelokaal aan de zijde van de Nobeldwarsstraat. Alleen de vensterbank en lijstwerk dateert nog uit de bouwtijd.

Eerste verdieping

Gang lage deel (1922)

Plafond: vlak stucplafond, afgeronde hoeken bij de wanden.

Wanden: stuc met lambrisering: zwarte plint, licht gele lambrisering. Decoratieve groen lijst met daarboven nog één rij gele tegels en een houten afwerkingslijst.

Vloer: donkerrode hardgebakken tegels met langs de randen zwarte tegels

- Later aangebrachte branddeur met bovenlicht en zijlich.
- De deuren van de lokalen dateren nog uit de bouwtijd (1922) en hebben aan de onderzijde één paneel en aan de bovenzijde een ruit.
- Het lokaal aan de zijde van het schoolplein heeft nog zijn oorspronkelijke raam (incl. raam)
- Natuurstenen trap die leidt naar de hoger gelegen lokalen boven de gymzaal en de verbinding met de lokalen achter de Kromme Nieuwegracht. Dubbele houten leuning. De trap is waarschijnlijk in 1927 tot stand gekomen toen de lokalen boven de gymzaal werden gerealiseerd.

Trappenhuis

Plafond: vlak stucplafond (wit geschilderd)

Wanden: schoon metselwerk met tegellambriering van vierkante groene tegels (1922)

Vloer: rode hardgebakken tegels.

- Stenen trap met dubbele houten leuning (1922)

Lokaal aan de zijde van het schoolplein (scheikunde lokaal)

Plafond: systeemplafond (recente datum)

Wanden: stuc met een tegellambrisering. Groene plint, licht gele tegels, aan de bovenzijde een dunne sierlijst, een rij gele tegels en een groene afsluitende tegel.

Vloer: linoleum (1966 of later)

- Oorspronkelijk waren hier twee lokalen. Deze zijn in 1966 samengevoegd tot een scheikundelokaal.
- Lijstwerk rondom ter hoogte van de bovenzijde van de deurkozijnen.
- Zwarte stenen vensterbanken
- Deur naar de gang heeft aan de onderzijde één paneel en aan de bovenzijde een venster. Scharnieren en deurklink zijn vernieuwd.

Trappenhuis met een stenen trap, schoon metselwerk, boogvormige elementen en donker groene lambrisering.

Hoge trap die toegang geeft tot de verdieping boven de gymzaal.

Lokaal aan de zijde van de Nobeldwarsstraat (natuurkunde lokaal)

Plafond: systeemplafond

Wanden: stuc met nieuwe tegels (licht grijs, staand; 1966 of later)

Vloer: linoleum (1966 of later)

- Dit lokaal had oorspronkelijk al dit formaat.
- De aankleding en de inbouwkasten zijn van latere datum (1966 of later)

Gang boven gymzaal (1927)

Plafond: vlak stucplafond

Wanden: stuc, wit geschilderd met lambrisering. Aan de onderzijde een zwarte plint. Daarboven licht gele tegels met een groene sierlijst, vervolgens nog een rij licht gele tegels en een houten afsluitlat.

Vloer: donkerrode hardgebakken tegels met een lijst van zwarte tegels.

- De deuren dateren uit de bouwtijd (1927) en hebben één paneel aan de onderzijde en een venster aan de bovenzijde. Het venster van het lokaal is dichtgezet. Het kozijn is nog aanwezig.

Lokalen boven gymzaal (1927)

Plafond: systeemplafond, recente datum

Wanden: stuc met deels witte staande tegels, 2e helft 20e eeuw

Vloer: moderne afwerking

Kleine lokaal:

- Het kleine lokaal is later voorzien van een scheidingwand met glazen invulling en deur (eind 20^e eeuw)

Grote lokaal:

- Het grote lokaal is later voorzien van een kitchenette.
- De uitbouw (vroeger toilet) heeft nog een oude deur.
- De kastenwand is voorzien van nieuwe deuren.
- In het lokaal is een smalle nis. Op andere plekken in het pand is te zien dat hier een wasbak heeft gestaan.
- Vensterbanken van zwart natuursteen, zeer waarschijnlijk uit 1927.

De gang boven de gymzaal.

Vanaf de gang is in 1927 (of iets later) een trap naar het bouwdeel aan de Kromme Nieuwegracht gerealiseerd.

Het eerste lokaal is later voorzien van een tussenmuur (2^e helft 20^e eeuw)

Het lokaal aan het uiteinde van de gang, boven de gymzaal. In de nis zat waarschijnlijk ooit een wasbak. De kastdeuren zijn vernieuwd.

Tweede verdieping

Gang

Plafond: vlak stucplafond, afgeronde hoeken bij de wanden.

Wanden: tegellambrisering met een zwarte plint, gele tegels en een groene bies. Daarboven nog een rij gele tegels en vervolgens een houten afwerking. Op de plek waar de vloer later is verhoogd/de trap is geplaatst is de tegellambrisering in nieuwere gele tegels ook boven de houten lijst geplaatst.

Vloer: hardgebakken donkerrode tegels.

- Venster aan de zijde van het lokaal is dichtgezet
- Stenen trap is later aangebracht (na 1922, voor 1961)
- De deur is vermoedelijk verhoogd t.b.v. van het hogere vloerniveau. De deur heeft geen paneel zoals deur van de tweede verdieping. Er is toen ook een nieuw hoger raam geplaatst. (verbouwing na 1922, voor 1961)
- In de gang een later aangebrachte branddeur (dubbele deur met bovenlicht en zijlicht (eind 20^e, begin 21^e eeuw).
- De gang is aan de westzijde dichtgezet. Het nieuwe muurvlak heeft geen lambrisering en de lambrisering en vloer lopen onder de wand door.

Trappenhuis

Plafond: vlak stucplafond met afgeronde hoeken bij de wanden bij de gang voor het trappenhuis en boven het trappenhuis is een boogvormige afwerking die in het midden wordt onderbroken.

Wanden: stuc met tegellambrisering in relatief ruwe donkere groene tegels.

Afwijkend van elders in het pand, de manier waarop ze zijn aangebracht duidt wel op de bouwphase van 1922.

Vloer: voor het trappenhuis liggen de donkerrode hardgebakken tegeltjes.

- Tussen de gang en het trappenhuis bevindt zich een segmentboog.
- In de gang boven het trappenhuis is later een kantoortje gerealiseerd.
- Vanuit de gang voor het trappenhuis zijn de toiletten bereikbaar. De deur is van latere datum. De toiletten zelf zijn ook vernieuwd net als de afwerking van de ruimte.
- Natuurstenen trap met een dubbele houten leuning.

Lokalen

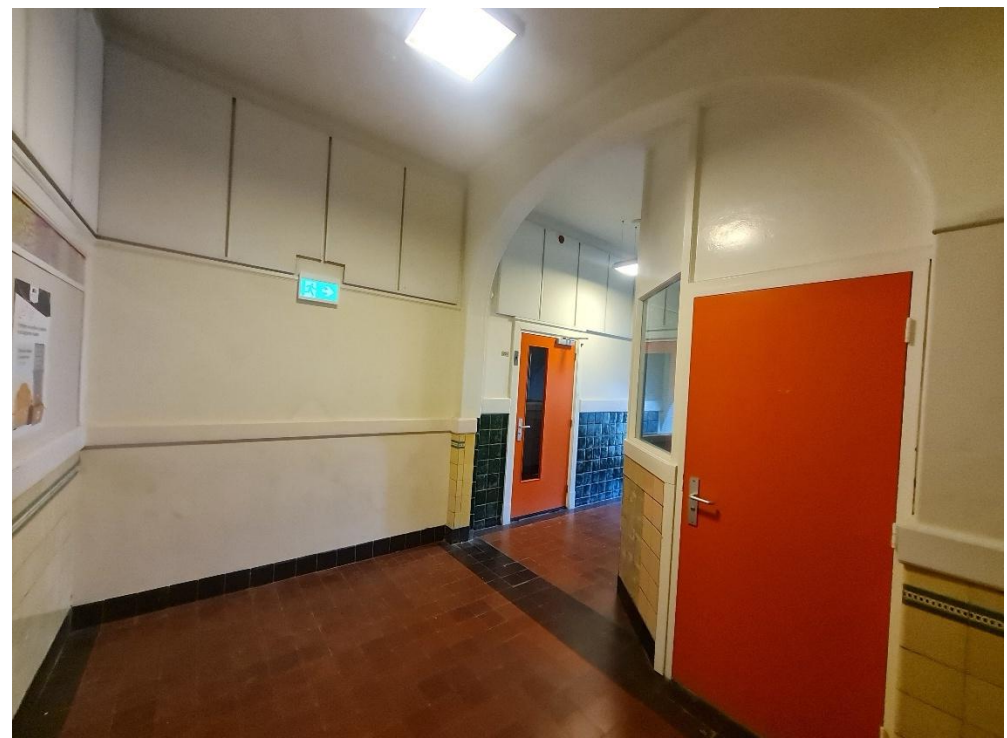
De lokalen waren tijdens de opname niet toegankelijk.

Het plafond van het trappenhuis is met zorg vormgegeven. De vierkant donker groene tegels passen beter bij een iets latere bouwphase.

In het trappenhuis is later een extra ruimte gekomen. De deur naar de toiletten is ook vernieuwd en de gang links daarvan liep vroeger verder door.

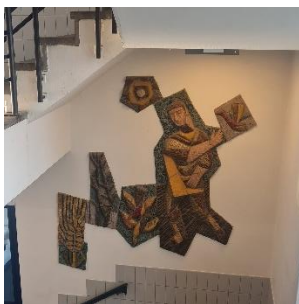

Toen beide bouwdelen ter hoogte van de 2^e verdieping met elkaar verbonden werden, werd hier een trap geplaatst, lambrisering en deur werden aangepast. Er kwam een nieuw venster naast de deur.

Doorgang met een natuurstenen afwerking (mogelijk travertin)

Reliëfkunstwerk in het trappenhuis (vermoedelijk vanwege de 1%-regeling).

Bouwdeel Kromme Nieuwegracht (1961-1968)

Gangen:

Plafond: stuc, wit geschilderd

Wanden: stuc, wit geschilderd en een lambrisering van verticale tegels (1961-68)

Vloer: linoleum

- De lokaaldeuren met zijlichten dateren uit de bouwperiode.
- Het eerste lokaal heeft aan de zijde van de gang een groot venster.
- Naast het trappenhuis is een kleine ondersteunende ruimte.
- Aan de zijde van het trappenhuis van bouwdeel 1909 is een branddeur met bovenlicht.
- Ter hoogte van de begane grond zijn bij de opgang van het trappenhuis en dubbele deuren naar het plein de dagkanten van de doorgang voorzien van een travertin afwerking.

Lokalen:

Plafond: systeemplafonds (eind 20^e/begin 21^e eeuw) tussen de betonbalken.

Wanden: stuc, geschilderd.

Vloer: linoleum

- Op de 2^e verdieping is de scheidingwand verwijderd.
- Vensterbanken van tegels.

Trappenhuis:

Plafond: plaatmateriaal, wit geschilderd.

Wanden: gestucte wanden met een hoge lambrisering met rechthoekige licht grijze tegels met grijze voeg.

Vloer: stenen trap

- het trappenhuis dateert uit de bouwphase 1961-1968 en heeft een stenen trap met een ijzeren balustrade met leuning.
- Ter hoogte van de begane grond is een reliëf/kunstwerk in het trappenhuis.

Toiletten

Plafond: vlak stucplafond met inbouwspots (eind 20^e/begin 21^e eeuw)

Wanden: geheel betegeld (eind 20^e/begin 21^e eeuw)

Vloer: linoleum (recente datum)

- sanitair is eind 20^e, begin 21^e eeuw vernieuwd.

Lokaal op de eerste verdieping met oorspronkelijke stalen ramen (1961-1968)

Gang ter hoogte van de eerste verdieping met links het venster en de deuren naar de lokalen.

42 Moderne inrichting van de toiletten op de kop van de gang.

Trappenhuis gezien vanaf de tweede verdieping. Het trappenhuis dateert net als het bouwdeel uit de bouwphase 1961-1968.

4 Waardestelling

4.1 Inleiding

Op basis van voorgaande hoofdstukken is inzicht verworven in de bouwgeschiedenis van het pand. Met dit inzicht wordt in dit hoofdstuk een waardering gegeven van de monumentwaarden. Deze waardering volgt de Uitvoeringsrichtlijn Bouwhistorisch onderzoek met waardestelling, vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit (15-02-2024), van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM, URL 2007).

In onderstaande paragrafen wordt zowel de contextuele als de intrinsieke monumentwaarde van het onderzochte object aangegeven. In de contextuele waardestelling worden de waarden van een gebouw/complex met soortgelijke gebouwen op landelijk, regionaal of plaatselijk niveau vergeleken. Bij een intrinsieke waardenstelling wordt het relevante belang van de onderdelen van een bouwwerk benoemd, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen een hoge, positieve of indifferente monumentwaarde. Hierbij is rekening gehouden met de contextuele monumentwaarde.

Een indifferente monumentwaarde wordt gegeven aan onderdelen van relatief weinig belang voor de structuur en/of betekenis van het object.

Een positieve monumentwaarde kan worden toegekend aan onderdelen die van belang zijn voor de structuur en/of betekenis van het object.

Een hoge monumentwaarde wordt toegekend aan die onderdelen die van cruciaal belang zijn voor de structuur en/of betekenis van het object.

4.2 Contextuele monumentwaarde

V = Voorhuis Kromme Nieuwegracht 34

A = Achterbouw Kromme Nieuwegracht 34

N = Nobeldwarsstraat

K = Kromme Nieuwegracht 30/32

	Hoog	Positief	Laag
1. Historische waarde	V	A,N,K	
2. Ruimtelijke waarde	V	N	A,K
3. Architectuurhistorische waarde	V	A,N	K
4. Bouwhistorische waarde		V	A,N
5. Gebruikswaarde en functie-specifieke waarde	V,A,N		K

V: Voorhuis Kromme Nieuwegracht 34

Dit onderdeel van het complex is aangewezen als gemeentelijk monument en heeft gemiddeld een hoge monumentwaarde. De school is in 1909 gebouwd in een neogotische en neorenaissance stijl. Het is één van de laatste scholen in een eer traditionele architectuurstijl.

1. De historische waarden hebben betrekking op het object als uitdrukking van een culturele, sociaaleconomische, geestelijke, bestuurlijke, technische of typologische ontwikkeling dan wel innovatieve waarde of pionierskarakter.

Het voorhuis heeft een hoge monumentwaarde als voorbeeld van een schoolgebouw van rond 1900 (1909) in een traditionele architectuurstijl. Het beeld van St. Gregorius en de naam van de school verwijzen naar het historisch gebruik. De historische waarde is hoog als voorbeeld van binnenstad-school uit deze periode.

2. De ruimtelijke waarde gaat om het object in relatie tot de historisch-ruimtelijke context en de invloed van het object op de omgeving ervan.

Als onderdeel van de historisch gegroeide gevelwand aan de Kromme Nieuwegracht en als hoofdentree van de school heeft het voorgebouw een hoge monumentwaarde.

3. De architectuurhistorische waarde gaat om het object in relatie tot een typologie, ontwerpopvatting en architectonisch concept of de plaats van het object in het oeuvre van een architect.

De architectuurhistorische waarde van de school aan de Kromme Nieuwegracht is hoog. Het is een goed voorbeeld de overgang tussen de 19^e-eeuwse scholenbouw en de 20^e eeuw. De architectuurhistorische waarde is wel aangetast o.a. door de wijziging van de afwerking (lambriseren) in het voorste bouwdeel.

4. De bouwhistorische waarde heeft betrekking op de waarden op het gebied van materiaalgebruik, constructie en afwerking in relatie tot andere, vergelijkbare gebouwde objecten.

(V) bouwdeel V heeft een positieve monumentwaarde vanwege het aanwezige tongewelf in de kelder. Deze heeft een hoge waarde, overige onderdelen hebben een positieve monumentwaarde. De toegepaste materialen en constructiemethoden zijn niet bijzonder en de afwerking is nagenoeg verdwenen op een deel van de houten lambriseren, granitovloer en deur na.

5. De gebruikswaarde en functie-specifieke waarden zijn waarden van het object in relatie tot andere objecten met dezelfde functie en/of veranderingen of bijzonderheden in het gebruik. Met andere woorden in hoeverre de oorspronkelijke functie nog steeds herkenbaar is. In dit bouwdeel is de oorspronkelijke functie is vooral herkenbaar bij de voorgevel en de gang van de begane grond.

Een deel van het souterrain van de het voorhuis heeft nog zijn (vermoedelijk) laat middeleeuwse tongewelf. Deze heeft een hoge bouwhistorische waarde vanwege de ouderdom en omdat ze kenmerkend zijn voor Utrecht.

A: De achterbouw van de school aan de Kromme Nieuwegracht wordt niet omschreven in de redengevende omschrijving van de gemeente en valt buiten de bescherming van het gemeentelijke monument. Dit bouwdeel heeft gemiddeld een positieve monumentwaarde als onderdeel van het schoolgebouw uit 1909, met uitbreidingen uit 1914, 1922 en 1961-'68.

1. De historische waarden hebben betrekking op het object als uitdrukking van een culturele, sociaaleconomische, geestelijke, bestuurlijke, technische of typologische ontwikkeling dan wel innovatieve waarde of pionierskarakter.

De functie van het schoolgebouw is duidelijk herkenbaar aan de brede gangen, deuren van de lokalen en in de gang de aanwezige granito-vloeren en lambriseren. De deuren van de lokalen, inbouwkasten en lijstwerk. Het geheel is passend bij een school uit deze periode (1909). Als typologie is het passend bij de bouwtijd, als overgang van een traditionele architectuur naar een architectuur in het begin van de 20^e eeuw.

2. De ruimtelijke waarde gaat om het object in relatie tot de historisch-ruimtelijke context en de invloed van het object op de omgeving ervan. Dit bouwdeel bevindt zich op het midden terrein en is niet zichtbaar vanaf de openbare weg. De ruimtelijke waarde is daarom indifferent.

3. De architectuurhistorische waarde gaat om het object in relatie tot een typologie, ontwerpopvatting en architectonisch concept of de plaats van het object in het oeuvre van een architect.

De architectuurhistorische waarde van de achterbouw van de school aan de Kromme Nieuwegracht is positief. Deze positieve waarde is vooral in het interieur te vinden (afwerking gangen). Het exterieur heeft geen bijzondere vormgeving en de vensters zijn gewijzigd.

4. De bouwhistorische waarde heeft betrekking op de waarden op het gebied van materiaalgebruik, constructie en afwerking in relatie tot andere, vergelijkbare gebouwde objecten.

De bouwhistorische waarde is positief. Er zijn materialen en constructiemethoden die passend zijn bij de bouwperiode. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan de granitovloeren en tegellambriseren in de gang en de toegepaste vloeren van gewapend beton. Deze laatste waren niet zichtbaar, maar we vermoeden dat dit de toegepaste constructiemethode is.

5. De gebruikswaarde en functie-specifieke waarden zijn waarden van het object in relatie tot andere objecten met dezelfde functie en/of veranderingen of

bijzonderheden in het gebruik. Met andere woorden in hoeverre de oorspronkelijke functie nog steeds herkenbaar is.

De oorspronkelijke functie van het bouwdeel is nog goed herkenbaar. De herkenbaarheid zit in het trappenhuis, de gangstructuur en de lokalen. Wel zijn er in de loop der tijd dingen gewijzigd zoals het dichtzetten van de binnenplaats, een tweede trappenhuis, de verbinding met het bouwdeel aan de Nobeldwarsstraat en het realiseren van toiletten. Deze wijzigingen hebben geen hoge, maar een indifferente waarde.

(N) Het bouwdeel aan de Nobeldwarsstraat is in 1922 gebouwd als ULO school (in 1927 verhoogd), een vervolg op de lagere school die zijn entree aan de Kromme Nieuwegracht had. De gymzaal werd door beide scholen gedeeld. De gangen waren verder niet verbonden. Dit gebeurde pas in tweede instantie. De gemiddelde monumentwaarde is positief.

1. De historische waarden hebben betrekking op het object als uitdrukking van een culturele, sociaaleconomische, geestelijke, bestuurlijke, technische of typologische ontwikkeling dan wel innovatieve waarde of pionierskarakter.

Deze ULO school is 13 jaar later gebouwd in een bouwstijl die past bij deze periode. Met tegelvloeren, lambrisering, prominent trappenhuis en lokalen met deuren en vensters. Als typologie is het passend bij de bouwtijd. Dit bouwdeel heeft daarom een positieve monumentwaarde.

2. De ruimtelijke waarde gaat om het object in relatie tot de historisch-ruimtelijke context en de invloed van het object op de omgeving ervan.

De bebouwing maakt onderdeel uit van de straatwand van de Nobeldwarsstraat. Bij het ontwerp is rekening gehouden met de schaal van de straat. Daarom is het opgebouwd uit drie lagere eenheden. De ruimtelijke waarde is positief.

3. De architectuurhistorische waarde gaat om het object in relatie tot een typologie, ontwerpopvatting en architectonisch concept of de plaats van het object in het oeuvre van een architect.

De vormgeving van het bouwdeel aan de Nobeldwarsstraat past bij de tijd waarin groot. Daarom heeft dit bouwdeel een positieve monumentwaarde.

4. De bouwhistorische waarde heeft betrekking op de waarden op het gebied van materiaalgebruik, constructie en afwerking in relatie tot andere, vergelijkbare gebouwde objecten.

De toegepaste materialen en constructiemethoden passen bij de bouwtijd. De bouwhistorische waarde is derhalve positief.

5. De gebruikswaarde en functie-specifieke waarden zijn waarden van het object in relatie tot andere objecten met dezelfde functie en/of veranderingen of bijzonderheden in het gebruik. Met andere woorden in hoeverre de oorspronkelijke functie nog steeds herkenbaar is.

Hoewel verschillende lokalen zijn gewijzigd en de hoofdstructuur van lokalen, gangen en gymzaal nog steeds herkenbaar. Deze heeft een positieve monumentwaarde.

De boogvorm is een terugkerend element in zowel het bouwdeel aan de Kromme Nieuwegracht 34 als bij de voormalige ULO aan de Nobeldwarsstraat. In beide scholen neemt het trappenhuis een prominente plek in.

(K) Het bouwdeel aan de Kromme Nieuwegracht uit 1961-1968 is een relatief late toevoeging aan het school-complex. De gemiddelde monumentwaarde is indifferent.

1. De historische waarden hebben betrekking op het object als uitdrukking van een culturele, sociaaleconomische, geestelijke, bestuurlijke, technische of typologische ontwikkeling dan wel innovatieve waarde of pionierskarakter. De uitbreiding dateert uit de jaren '60. Het trappenhuis en de vensters in de voorgevel laten duidelijk zien dat het om een nieuwe bouwphase gaat. De gangstructuur met lokalen laat de functie goed aflezen. De historische waarde als onderdeel van de school is positief.
2. De ruimtelijke waarde gaat om het object in relatie tot de historisch-ruimtelijke context en de invloed van het object op de omgeving ervan. De gevel maakt onderdeel uit van de gevelwand van de Kromme Nieuwegracht. De gevel is echter breder dan zijn historische voorgangers. De ouderdom is gering. De ruimtelijke waarde is indifferent.
3. De architectuurhistorische waarde gaat om het object in relatie tot een typologie, ontwerpopvatting en architectonisch concept of de plaats van het object in het oeuvre van een architect. Dit bouwdeel dateert uit de jaren '60, maar heeft niet de vormgeving die typerend is voor deze bouwtijd. Dit bouwdeel heeft daarom een indifferente monumentwaarde wat betreft de architectuurhistorische waarde.
4. De bouwhistorische waarde heeft betrekking op de waarden op het gebied van materiaalgebruik, constructie en afwerking in relatie tot andere, vergelijkbare gebouwde objecten. De toegepaste materialen en constructiemethoden zijn vrij gangbaar. Hoewel er fraaie ijzeren ramen in de voorgevel zijn toegepast (die i.v.m. met duurzaamheid steeds vaker verdwijnen), zijn deze ramen niet kenmerkend voor deze bouwperiode. Ze werden in de jaren '50 al toegepast. De bouwhistorische waarde is derhalve indifferent.
5. De gebruikswaarde en functie-specifieke waarden zijn waarden van het object in relatie tot andere objecten met dezelfde functie en/of veranderingen of bijzonderheden in het gebruik. Met andere woorden in hoeverre de oorspronkelijke functie nog steeds herkenbaar is. Anders dan bij bouwdelen V en N is de gebruikswaarde herkenbaar aan de voorgevel. De gangstructuur, lokalen en trappenhuis zijn hier ook minder typerend

voor een schoolgebouw. Dit komt o.a. doordat er maar twee lokalen per bouwlaag zijn.

De historische functie (schoolgebouw) is niet direct afleesbaar aan de voorgevel. Er zijn fraaie ijzeren kozijnen toegepast, al waren deze in de jaren '60 niet meer vernieuwend.

4.3 Intrinsieke monumentwaarde

Algemeen

Ruimtelijke context (directe omgeving)

De bebouwing van het scholencomplex omvat verschillende bouwdelen uit verschillende periode. Het voorhuis van Kromme Nieuwegracht 34 is beschermd als gemeentelijk monument. Dit pand bevat aan de voorzijde een hek met plavuizen vloer. Deze maken onderdeel uit van het monument en hebben een hoge tot positieve monumentwaarde.

Het schoolcomplex heeft twee schoolpleinen, één grote aan de westzijde en één kleinere aan de oostzijde. Het plein aan de westzijde is pas later (jaren '60) tot de school gaan behoren. Het plein aan de oostzijde behoorde al sinds 1909 tot de school. Als open ruimte heeft deze een positieve monumentwaarde. Beide pleinen hebben geen monumentale aanleg.

Bouw- gebruiks- en restauratiegeschiedenis

Het voorhuis van het schoolgebouw aan de Kromme Nieuwegracht heeft de meest uitgesproken vormgegeven gevel. De overige gevels sluiten meer aan bij hetgeen op dat moment veel voorkomend werd gebouwd. In de loop van de tijd is de school steeds uitgebreid. Hierbij werd soms vastgehouden op de gekozen vormgeving, zoals de brede gangen en de granitovloeren in de bouwdelen uit 1909, 1914 en de uitbreiding van de lagere school uit 1922. De ULO uit 1922/1927 kreeg een eigen vormgeving passend bij de jaren '20 en de uitbreiding op de plek van de Kromme Nieuwegracht 30 en 32 uit de jaren '60 sluit meer aan bij de vormgeving van het begin van de 2^e helft van de 20^e eeuw. Tijdens deze en later bouwfasen werden ook de bestaande gebouwen aangepast. Soms doordat de wettelijke eisen wijzigden, maar soms ook door een efficiënter ruimte gebruik of door andere architectonisch opvattingen.

Gebouwd object

V (voorhuis Kromme Nieuwgracht 34, GM)

Bouwvolume/contour/silhouet

Het bouwvolume is oorspronkelijk (incl. dakkapel, dakramen aan de achterzijde zijn een latere wijziging). Het bouwvolume heeft een hoge monumentwaarde.

Gevels (architectuur en uitvoering)

De voorgevel heeft een hoge monumentwaarde vanwege zijn vormgeving. Er is sprake van enige zeldzaamheid en gaafheid. Beide zijgevel bevatten mogelijk nog materiaal van zijn voorganger. In dat geval hebben ze een hoge monumentwaarde. Ze zijn ingeklemd tussen de bestaande bebouwing. Er is geen sprake van een achtergevel, deze gaat over in de achterbouw (valt buiten de bescherming).

De dakkapel dateert nog uit de bouwtijd. Dit geldt ook voor de voordeur, kozijn en bovenlicht en bij de vensters de kozijnen en het raamhout. Omdat het oorspronkelijke onderdelen gaat hebben deze een hoge monumentwaarde.

Ontwerp/architectuuropvatting/concept

De vormgeving van de voorgevel bevat diverse neostijlen en ook in het interieur is de meer klassieke granitovloer en houten lambrisering toegepast. Hiermee onderscheidt de school zich van de veelvuldige scholen die ongeveer 10 jaar later werden gebouwd.

Indeling/structuur/plattegrond

De indeling van het voorhuis is sterk gewijzigd. De gang/entree is echter nog aanwezig en goed herkenbaar. De boogvormige elementen in de zijwand zijn nog aanwezig. De eerste verdieping en zolderverdieping waren in 1909 één ruimte en dat is nog steeds het geval. De gang/entree heeft een hoge monumentwaarde. De ruimte ernaast is later waarschijnlijk verhoogd.

Het souterrain (met name die met de tongewelf) heeft zijn oorspronkelijke indeling en hebben een hoge monumentwaarde.

Constructie

Het tongewelf in het souterrain heeft vanwege zijn ouderdom een hoge monumentwaarde.

De constructie van het voorhuis (draagconstructie en kapconstructie) dateren uit de bouwphase van 1909. De draagconstructie is niet zichtbaar. Vanwege de verbondenheid met het pand heeft deze een hoge/positieve monumentwaarde. De kapconstructie was wel zichtbaar. Er is qua materiaal en constructiemethode geen bijzondere of typerend voor deze tijd toegepaste constructie toegepast. Vanwege de verbondenheid met het pand heeft de kapconstructie een hoge tot positieve monumentwaarde.

Interieurafwerkingen

Souterrain:

- De klinkervloer is typerend voor het souterrain. Hij is waarschijnlijk in 1909 vernieuwd en heeft een positieve monumentwaarde.

Begane grond

Elementen met een hoge monumentwaarde zijn:

- De granitovloer (typerend voor rond 1900 en voor scholen)
- Rondboogvormige afsluitingen in de gang (terugkerend element in de school)

Elementen met een positieve monumentwaarde:

- Houten lambrisering omdat het om een oude afwerking uit 1909 gaat.
- Kastje met twee paneeldeurtjes om dat het om een onderdeel uit 1909 gaat.

Verdieping en zolder

Elementen met een positieve monumentwaarde:

- Binnendeur op de 1^e en 2^e verdieping als onderdeel uit 1909

A (achterhuis Kromme Nieuwgracht 34)

Bouwwolume/contour/silhouet

Het bouwwolume is tijdens verschillende bouwfasen gewijzigd. Zo is de binnenplaats naast het trappenhuis tijdens verschillende bouwfasen dichtgezet. De huidige dichtzetting is uit de 2^e helft 20^e eeuw. Andere grote wijzigingen zijn het tweede trappenhuis (1961-1968) en de toegevoegde toiletten uit 1922 en 1961-1968. Hierdoor is de gaafheid aangetast. De bouwwolume heeft daarom geen hoge, maar een positieve monumentwaarde.

Gevels (architectuur en uitvoering)

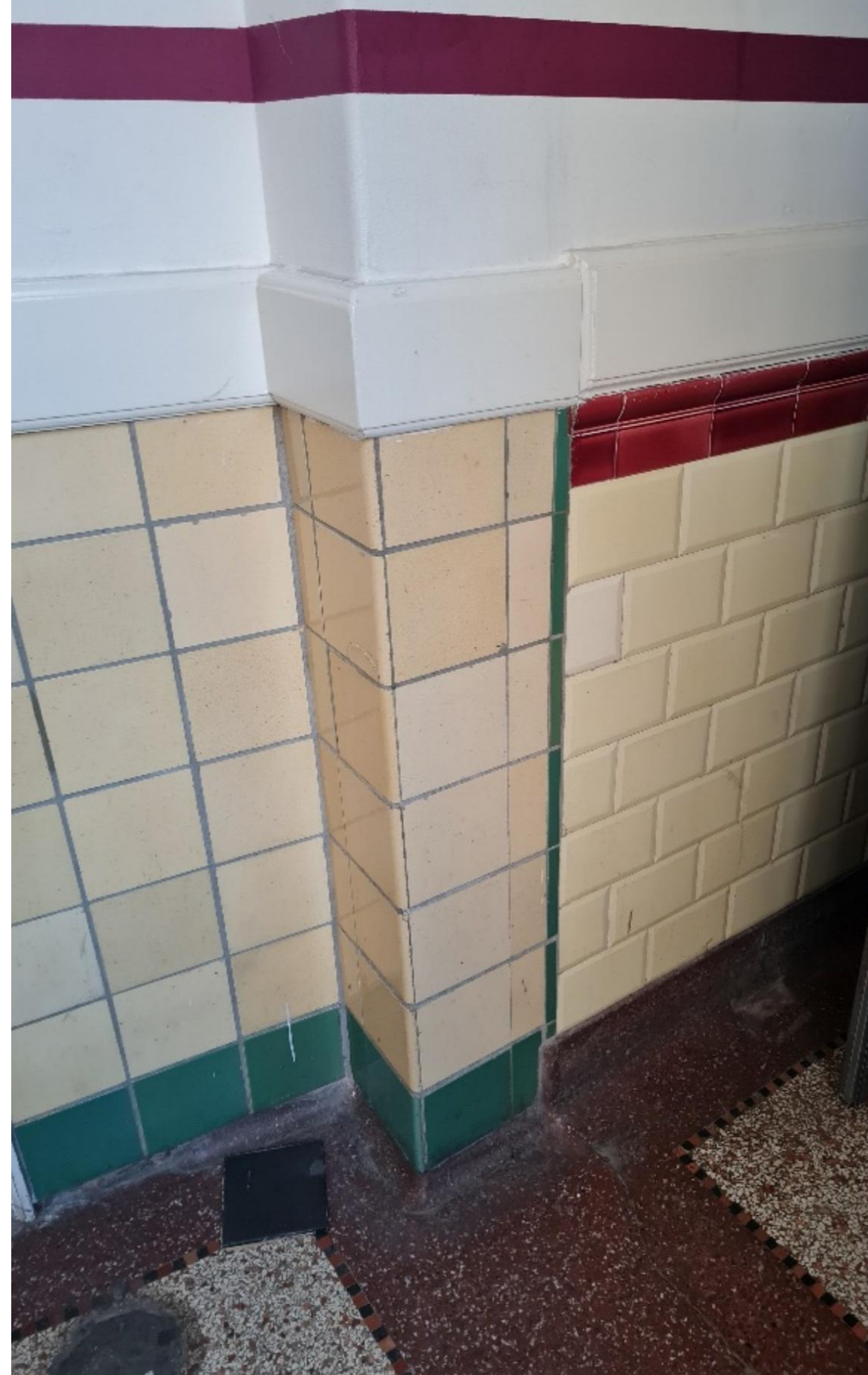
De gevels hebben geen bijzondere vormgeving. Het is niet duidelijk of deze direct na de bouw al gestuct waren of dat dit een later wijziging is. Bij de vensters en deuren zijn de kozijnen uit 1909, maar het raamhout (en dubbel glas) dateert van latere datum. Vermoedelijk eind 20^e/begin 21^e eeuw. Vanwege de vormgeving en vele wijzigingen hebben de gevels geen hoge, maar een positieve monumentwaarde.

Ontwerp/architectuuropvatting/concept

Aan het ontwerp van het exterieur van de achterbouw is duidelijk minder aandacht besteed dan aan de voorgevel. De monumentale waarde is daardoor minder hoog: geen hoge, maar een positieve als onderdeel van de school.

Indeling/structuur/plattegrond

Ondanks de latere wijzigingen is de indeling uit 1909 nog goed herkenbaar. Hierdoor is de oorspronkelijke functie goed herkenbaar. De structuur van de gang met lokalen hebben een positieve monumentwaarde. Dit geldt ook voor de latere aanbouwen uit 1914 en 1922. Deze sluiten als structuur aan op het bouwdeel uit 1909 al zien we tussen het bouwdeel uit 1909 en 1922 een licht knik.

Constructie

De toegepaste constructies waren tijdens de opname niet zichtbaar. Waarschijnlijk zijn ze ten opzichte van 1909 (en 1914/1922) ongewijzigd en hebben een positieve monumentwaarde als essentieel onderdeel van het gebouwdeel.

Interieurafwerkingen

Souterrain

De klinkervloer heeft een licht positieve monumentwaarde. Omdat hij aansluit bij de klinkervloer van de kelder van het voorhuis van Kromme Nieuwegracht 34.

Begane grond, verdieping en tweede verdieping

Elementen met een hoge monumentwaarde:

- De granitovloer als belangrijk herkenningspunt voor de lagere school uit 1909, incl. de uitbreiding uit 1914 en 1922. Het geeft een duidelijk onderscheidt aan tussen de lagere school en de ULO.
- De boogvormige doorgang aan het eind van het voorste deel van de gang met op de begane grond en eerste verdieping een ovalen bovenlicht. Hierbij is duidelijk aandacht besteed aan de vormgeving en het is een herhaling van het bovenlicht van de voorgevel. De latere deuren en gewijzigd glas hebben een indifferente monumentwaarde.
- Het trappenhuis (trap, smeedijzeren balustrade en houten leuning) uit 1909 als wezenlijk onderdeel van het pand en sluit qua stijl aan bij de bouwfase.

Elementen met een positieve monumentwaarde:

- De tegellambriseringen in de gang, deze zijn passend bij scholen uit het begin van de 20^e eeuw. Aan het eind van de gang is de overgang tussen de liggende metro tegels met rode bies (1909) en de vierkant tegels met groene bies (1922) goed te zien. De gelaagdheid van het gebouw is hierdoor goed afleesbaar. Beide hebben een positieve monumentwaarde.
- De wasbakken in de gang uit 1922. Dit laat zien dat de ontwikkeling in de theorie en wetgeving rond scholenbouw ten opzicht van 1909 weer was gewijzigd. Deze hebben een positieve monumentwaarde.
- De aanwezige deuren, kozijnen, architraaflijsten en boogvormige nissen aan de bovenzijde omdat het onderdelen zijn van de bouwfase uit 1909. De vensters in de paneeldeuren zijn vernieuwd en hebben een indifferente monumentwaarde.
- De vensters tussen de gang en lokalen hebben een positieve monumentwaarde omdat ze passen bij de scholenbouw van begin 20^e eeuw.

- De inbouwkasten met paneeldeuren in de lokalen en de verbindende deur tussen de lokalen hebben een positieve monumentwaarde omdat ze tot de oorspronkelijke afwerking behoren.
- De vensterbanken van donker natuursteen behoren tot de bouwfase van 1909 (en 1914/1922) en hebben daarom een positieve monumentwaarde.
- In een aantal lokalen zijn de lijsten (bovenzijde deur) nog aanwezig. Deze liepen rondom in het lokaal en werden o.a. gebruikt om kaarten aan te hangen. Deze hebben een positieve monumentwaarde omdat ze verwijzen naar de oorspronkelijke functie van de ruimte.
- De lokalen uit 1922 hebben nog een tegellambrisering. Deze hebben een positieve monumentwaarde. Ze zijn redelijk gaaf bewaard gebleven.
- Enkele ventilatioorosters (bouwdeel 1922) zijn nog aanwezig. Deze hebben een licht positieve monumentwaarde omdat ze bij deze bouwfase hoorden en onderdeel zijn van de modernere installaties (ten opzichte van de bouwfase uit 1909).
- De boogvormige doorgangen in de gangen hebben een positieve monumentwaarde als onderdeel van de bouwfase van 1909.

Elementen met een indifferente monumentwaarde:

- De radiatoren dateren deels uit de bouwfase van 1922 of kort daarna. Ze hebben dus enige ouderdom, maar geen bijzondere vormgeving.
- De inbouwkasten op de knik van het pand hebben een indifferente monumentwaarde. Ze dateren waarschijnlijk uit het midden van de 20^e eeuw.
- Het tweede trappenhuis heeft een indifferente monumentwaarde. Deze dateert uit de bouwfase van 1961-1968 en heeft geen historische relatie met het bouwdeel uit begin 20^e eeuw.
- De toiletten uit 1961-1968 (later gemoderniseerd en voorzien van nieuwe deuren) in het eerste deel van de gang omdat het om een latere toevoeging gaat.
- De tegellambrisering in het eerste bouwdeel. Deze dateert uit de bouwfase van 1961-1968 en sluit daarmee niet aan op de bouwfase van dit bouwdeel.
- De in 1922 toegevoegde/vergrootte toiletten aan de gang omdat deze in de 2e helft van de 20e eeuw zijn gemoderniseerd. De bouwmasa heeft een indifferente monumentwaarde. De deuren met één paneel aan de onderzijde en figuurglas aan de bovenzijde hebben wel een positieve monumentwaarde (bouwfase 1922).

N (voormalige ULO aan de Nobeldwarsstraat 9)

Bouwvolume/contour/silhouet

Het ontwerp uit 1922 is in 1927 uitgebreid met een verdieping boven de gymzaal. In 1931 werd er een grote dakkapel geplaatst aan de zijde van de Nobeldwarsstraat. Deze zijn in dezelfde stijl gedaan en doen geen afbreuk aan het ontwerp. De gehele bouwmassa heeft derhalve een positieve monumentwaarde.

Gevels (architectuur en uitvoering)

De gevels zijn redelijk gaaf bewaard gebleven. De kozijnen dateren nog uit de bouwtijd. De deuren en het raamhout zijn grotendeels vernieuwd. De hemelwaterafvoeren zijn ook van latere datum. Deze latere wijzigingen hebben een indifferente monumentwaarde. De oorspronkelijke elementen hebben een positieve monumentwaarde.

Ontwerp/architectuuropvatting/concept

Bij het ontwerp van de voorgevel is rekening gehouden met de maatvoering van de straat. Bij de achtergevel is dit niet het geval. Het metselverband (Vlaams verband) maakt onderdeel uit van de architectonisch vormgeving. In het interieur wordt enerzijds een relatie gezocht met de lagere school. Bijvoorbeeld door ook hier boogvormen toe te passen. Maar er is ook een duidelijk onderscheidt. Bijvoorbeeld door de toepassing van hardstenen vloertegels, een andere lambrisering en zwaarder vormgegeven trappenhuis (in kleur en materiaal). Zowel de eenheid als het onderscheidt hebben een positieve monumentwaarde.

Indeling/structuur/plattegrond

De indeling van gang en lokalen is gelijk gebleven. Wel zijn er lokalen samengevoegd en zijn er bij de gymzaal extra ruimten gecreëerd (kleedkamer, douches, bergruimte). In het trappenhuis is ook ruimte afgeschermd. Deze latere wijzigingen hebben een indifferente monumentwaarde. De plattegrond wordt er minder helder door en het verwijst niet naar het historisch gebruik van het gebouw.

Constructie

De constructie was tijdens de opname niet (of nauwelijks) zichtbaar. Als wezenlijk onderdeel van het pand heeft deze een positieve monumentwaarde.

Interieurafwerkingen

Kelder

- Geen bijzondere afwerking (m.u.v. trap, zie begane grond)

Begane grond, eerste verdieping en tweede verdieping

- Het trappenhuis heeft een positieve monumentwaarde vanwege zijn functie en vormgeving (trap, lambrisering, schoon metselwerk, stucplafond ter hoogte van de tweede verdieping) en houten leuningen. Deze dateren allen uit de bouwfase van 1922.
- De vloer en lambrisering in de gang hebben een positieve monumentwaarde. Ze verwijzen duidelijk naar de functie van het gebouw en de tijd waarin deze is gebouwd.
- De paneeldeuren en vensters tussen de lokalen en de gang hebben een positieve monumentwaarde. Ze vertellen iets over de oorspronkelijke afwerking en indeling. Bovendien sluiten ze aan bij de tijd waarin de school werd gebouwd.
- De trappen in de gangen hebben een licht positieve monumentwaarde. De monumentale waarde is relatief minder groot dan het hoofd trappenhuis. Dit heeft verschillende redenen. Het zijn latere toevoegingen en er is minder aandacht besteed aan de vormgeving. Dit geldt ook voor de trap tussen de ULO en de lagere school.

K (voorheen Kromme Nieuwgracht 30 en 32)

Bouwvolume/contour/silhouet

Het bouwvolume is ongewijzigd. Het bouwdeel draagt in mindere mate bij aan de monumentale waarde van het schoolcomplex omdat het niet uit het begin van de 20^e eeuw dateert. Bovendien is de oorspronkelijke functie slecht te herkennen in het bouwvolume. De monumentale waarde van het bouwvolume is laag.

Gevels (architectuur en uitvoering)

De gevels hebben een indifferente monumentale waarde. Al zijn de draaiende stalen ramen wel fraai, heel vernieuwend is dit niet in deze bouwtijd.

Indeling/structuur/plattegrond

Er is geen bijzondere indeling of plattegrond. Hij sluit functioneel aan bij het bestaande. De monumentale waarde is derhalve indifferent.

Constructie

De constructie was tijdens de opname niet zichtbaar. Waarschijnlijk is er geen bijzondere constructiemethode of -materialen toegepast. Derhalve heeft deze een indifferente monumentwaarde.

Interieurafwerkingen

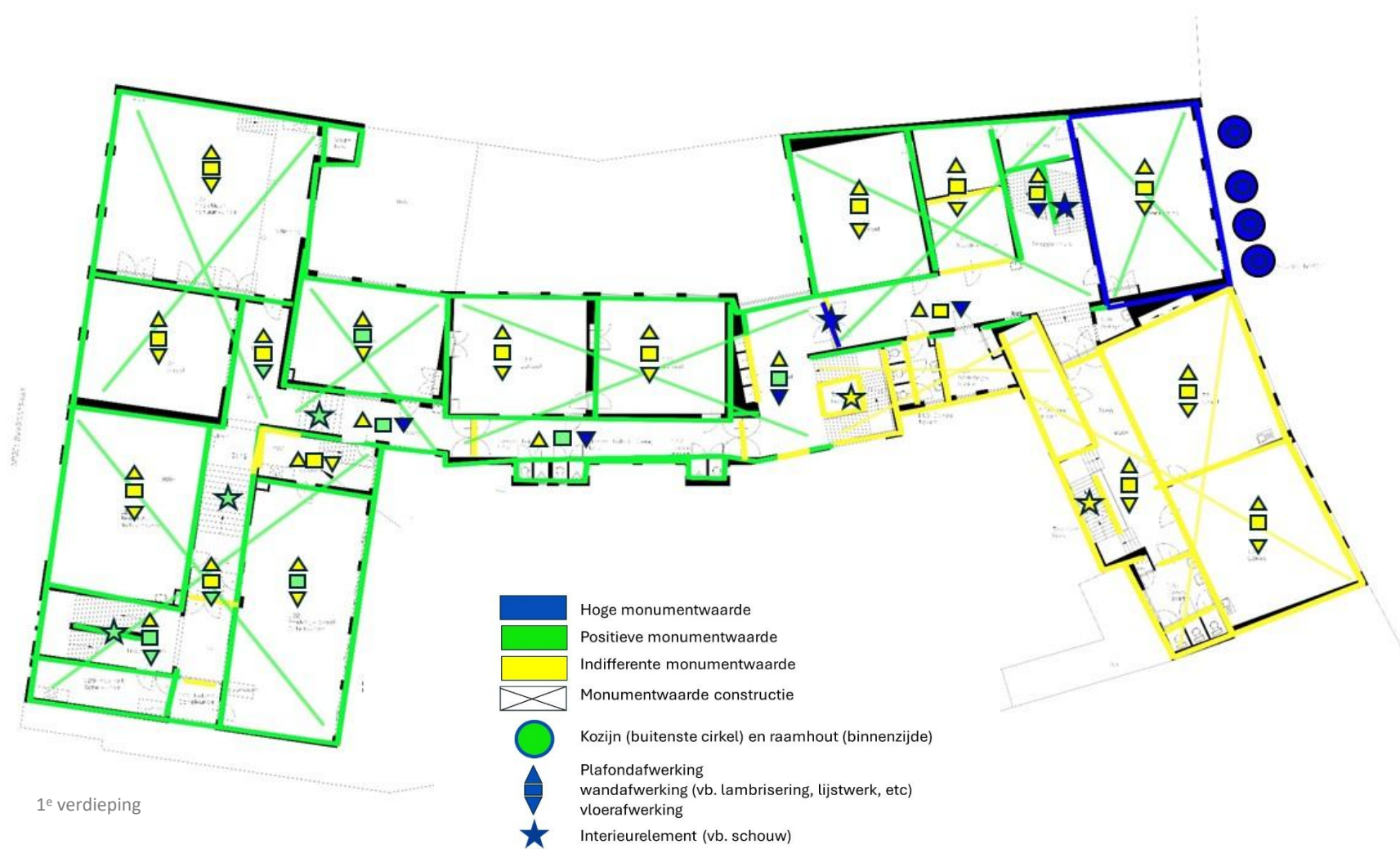
Het kunstwerk in het trappenhuis heeft een licht positieve monumentwaarde. De maker is tot op heden onbekend.

4.4 Waarderingsplattegrond

De in 4.3 beschreven waardenstelling wordt samengevat in de hierna volgende waarderingsplattegronden. Bij de waardering zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: Oorspronkelijke elementen in het voorhuis (Kromme Nieuwegracht 34) hebben een hoge monumentwaarde tenzij er geen sprake is van een bijzondere vormgeving, duidelijk uit deze bouwperiode of verwijzend naar de functie van het gebouw. Het bouwdeel daarachter en het bouwdeel aan de Nobeldwarsstraat (ULO) hebben een positieve waarde tenzij het om latere wijzigingen gaat. Het bouwdeel uit de 2^e helft van de 20^e eeuw heeft een indifferente monumentwaarde. Het is duidelijk een latere toevoeging zonder hoge architectonische kwaliteiten.

- Hoge monumentwaarde
- Positieve monumentwaarde
- Indifferente monumentwaarde
- Monumentwaarde constructie
- Kozijn (buitenste cirkel) en raamhout (binnenzijde)
- Plafondafwerking
wandafwerking (vb. lambriseren, lijstwerk, etc)
vloerafwerking
- Interieurelement (vb. schouw)

Colofon

Product

Bouwhistorische verkenning met waardestelling
Projectnr: 26.001.04
Datum opname: 20 januari 2026
Datum rapportage: 16 maart 2026

Opdrachtgever

Gemeente Utrecht, Vastgoedorganisatie Utrecht
Contactpersoon: Tymen Pater (project manager)

Opdrachtnemer

Hylkema Erfgoed
Contactpersoon: Katheleine Koornstra
Mariahoek 4
3511 LD Utrecht
030-2328866
info@hylkemaerfgoed.nl

Bibliografie

Marceline Dolfin, E.M. Kylstra en Jean Penders, Utrecht. De huizen binnen de singels, SDU uitgeverij Den Haag/Rijksdienst voor de Monumentenzorg Zeist, 1989

A.J. van der Aa, 's Aardrijkskundig Woordenboek, deel 3, 1841

Yteke Spoelstra, De school 'Een sieraad der gemeente', de geschiedenis van de scholenbouw in Leiden, deel I 1800-1940', Leiden 2009 en

Publicatie Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: Categorieel onderzoek wederopbouw, scholen.

Het Utrechts Archief

- Beeldbank
- Bouwtekeningen
- Kranten
- Archief 1007-3 (gemeente bestuur van Utrecht)
inventarisnummers: 29763, 28525, 28523, 28521 en 28528

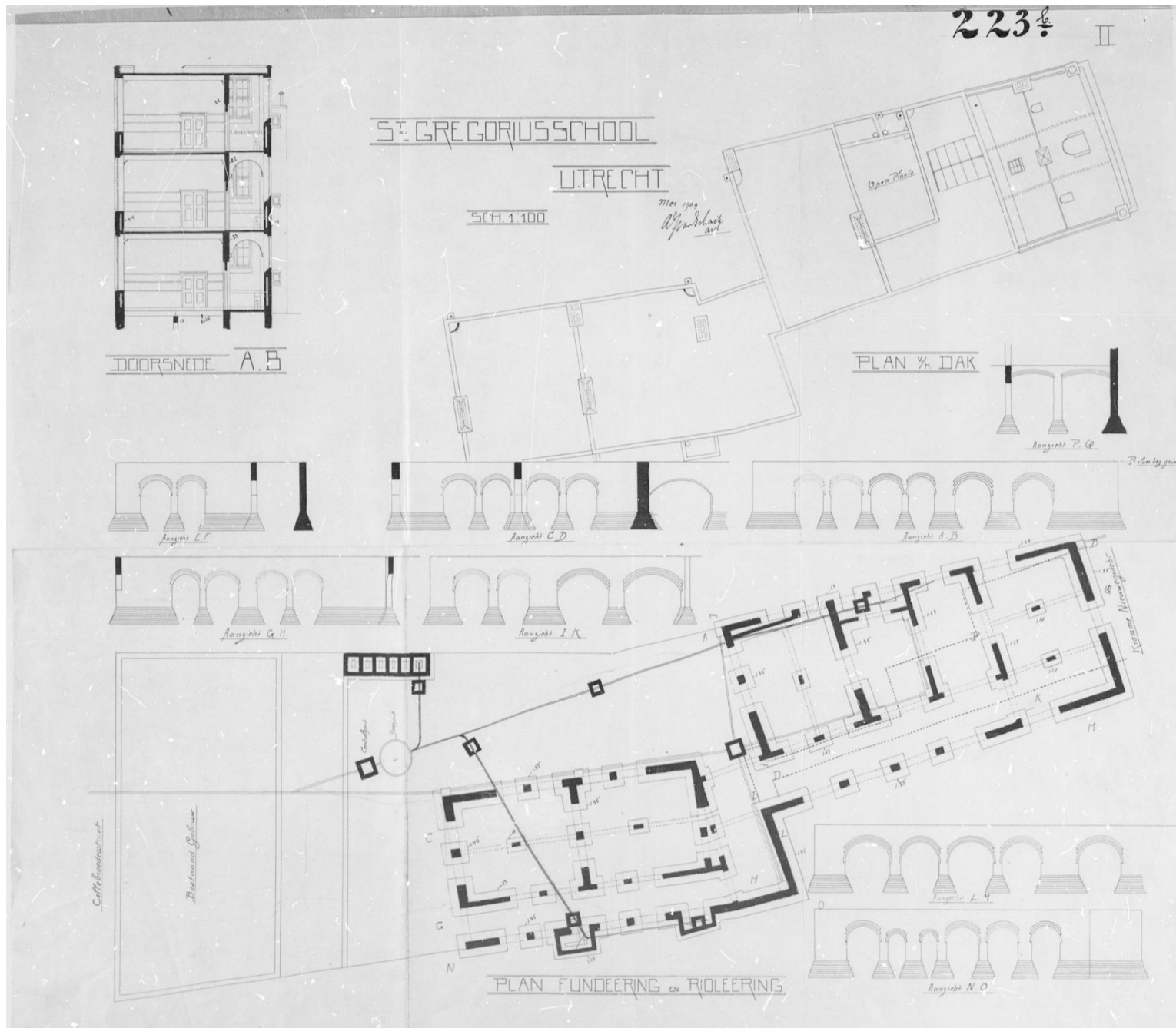
Documentatie.org

Kadaster.nl – archiefviewer

Delpher.nl – krantenarchief

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed - beeldbank

Bijlage

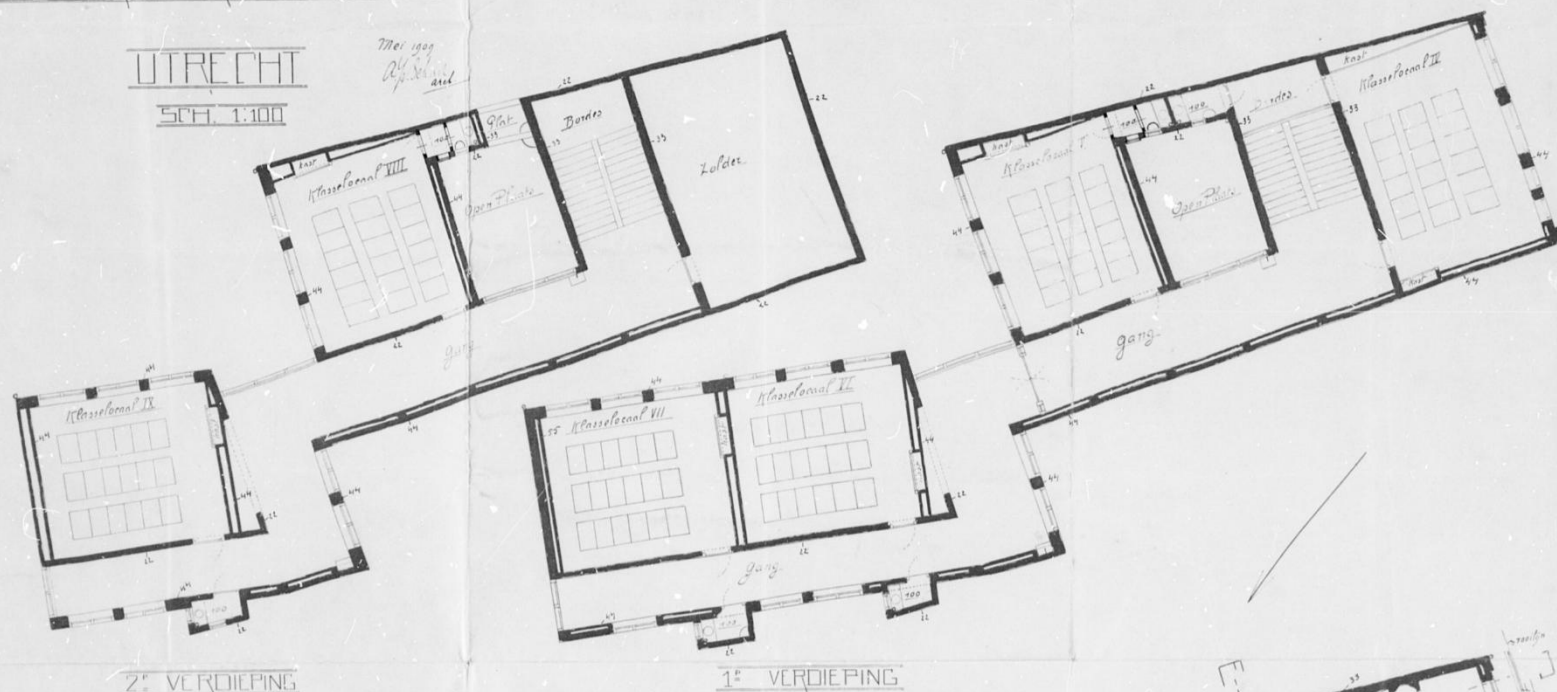
1909 – plattegrond van de kelder/fundering en kap. Met doorsneden van de kelder en het gebouw. De kelder is uiteindelijk anders uitgevoerd. Zo is het tongewelf onder het voorhuis hergebruikt. Op de doorsnede de wand van de lokalen (aan de noordzijde) te zien. De dubbele deuren zijn inbouwkasten. De gang laat de hoge ramen zien die uitkeken op het perceel aan de zuidzijde (geen eigendom) en daaronder vermoedelijk een tegellambrisering. (HUA)

ST. GREGORIUSSCHOOL

UTRECHT

SCH. 1:100

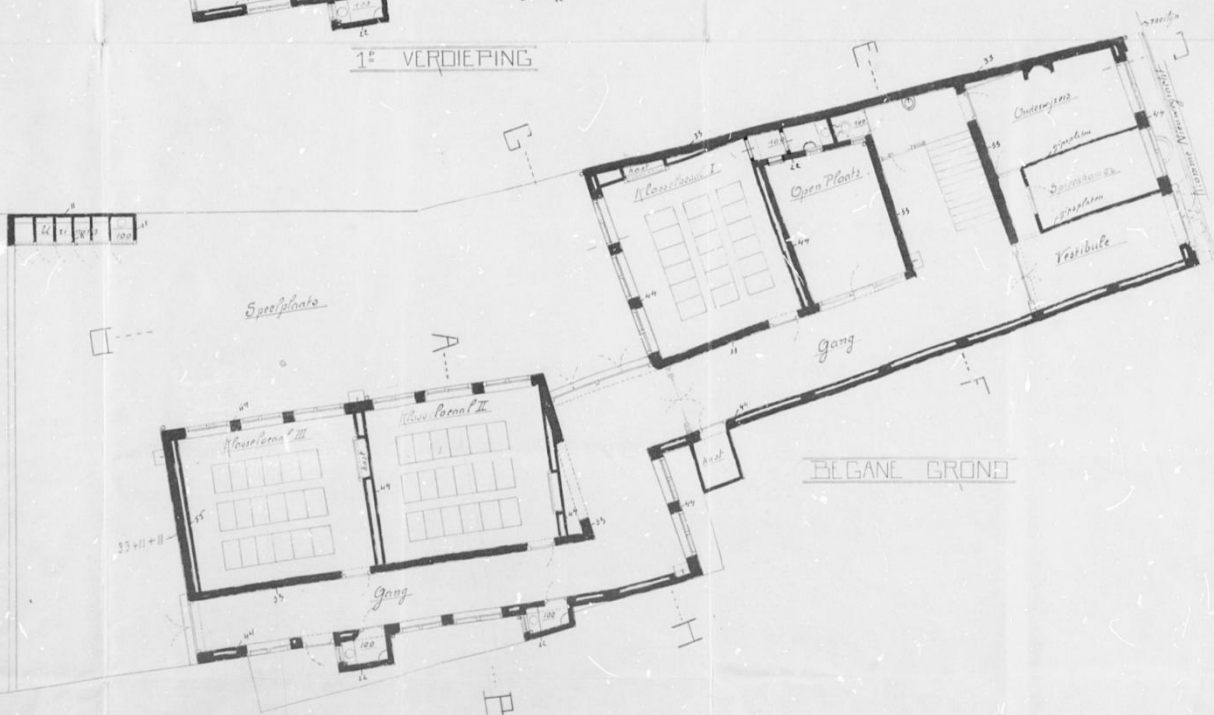
Mei 1909
R. J. J. J.

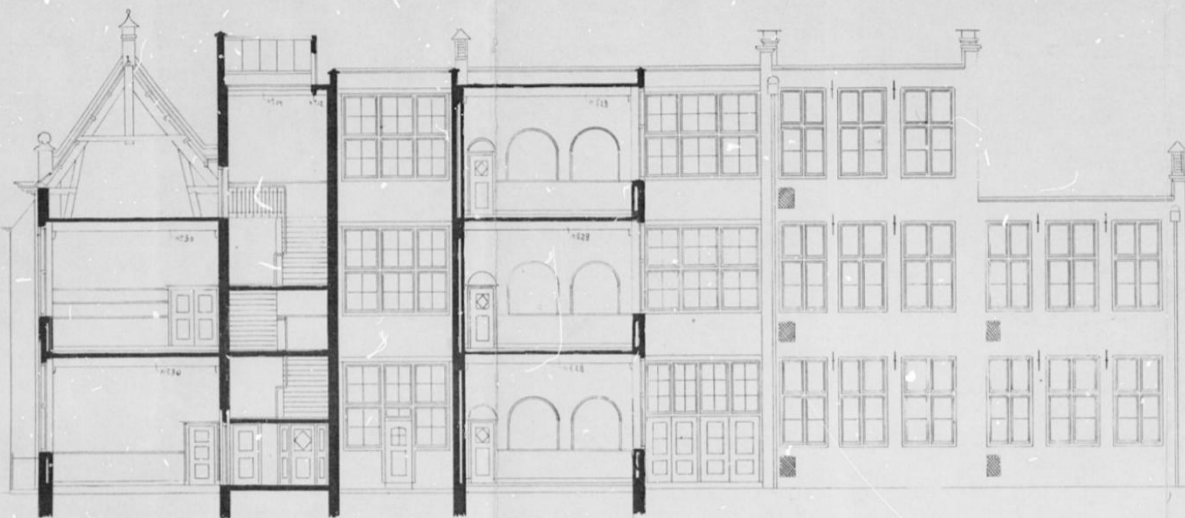
Cellierstraat

Breidand Gebouw

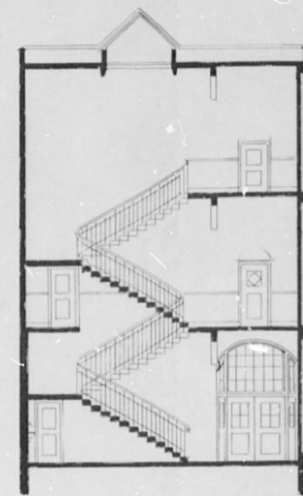
Breidand Gebouw

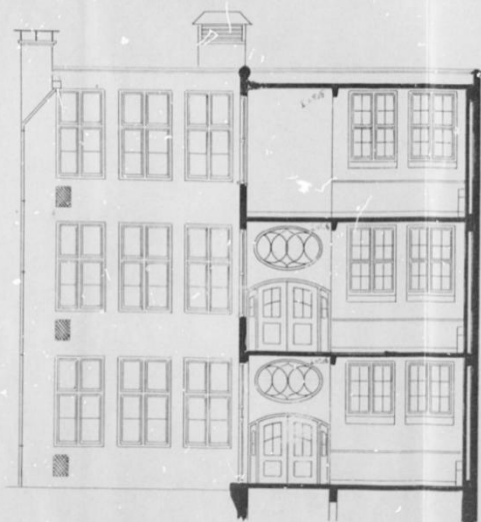
1909 – plattegrond van de begane grond, eerste verdieping en tweede verdieping. Het gebouw aan de zijde van de Nobeldwarsstraat maakte nog geen onderdeel uit van de school. Het schoolplein bevond zich aan de oostzijde en had enkele urinoirs. Het perceel aan de westzijde behoorde ook nog niet tot de school, dit verklaard de gesloten gevel en de hoge ramen in het achterste deel. De aanwezigheid van de openplaats was daarom van belang voor voldoende lichttoetreding in de gang. (HUA)

DOORSNEDE C.D

DOORSNEDE E.F

DOORSNEDE G.H

ST GREGORIUSSCHOOL

UTRECHT

SCH 1:100

Max 1909
J. van Schreek
arch.

VOORGEVEL

1909 – diverse doorsneden. Opvallend zijn de bovenlichten boven de dubbele deuren in de gang (begane grond en eerste verdieping). Boven het trappenhuis was een daklicht. De lokalen naast het trappenhuis hadden aan de zijde van de gang boogvormige nissen/sparingen met daaronder een lambrisering. (HUA)

VERBOUWING EN UITBREIDING DER ST. GREGORIUSSCHOOL TE UTRECHT.

1:100.

DOORSNEDE A-B.

DOORSNEDE C-D.

BEGANE-GROND

1° VERDIEPING

2° VERDIEPING

BESTAAND-WERK.

NIEUW-WERK.

DRUFSTEEN.

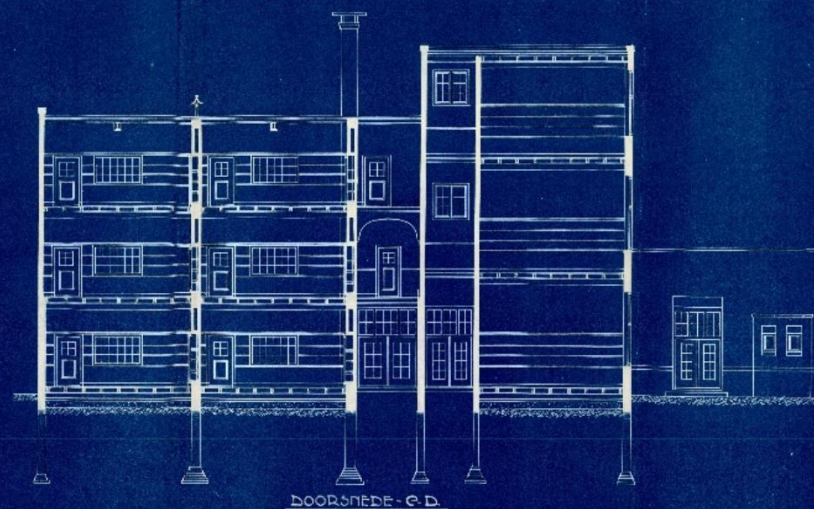
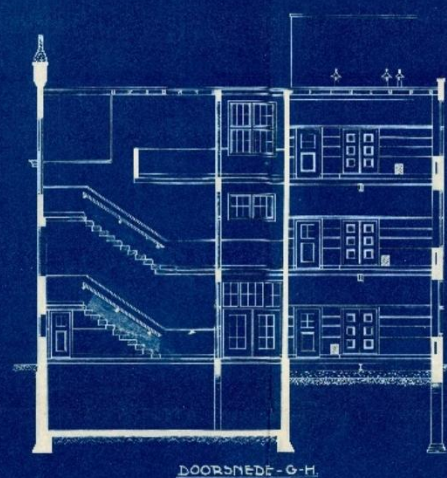
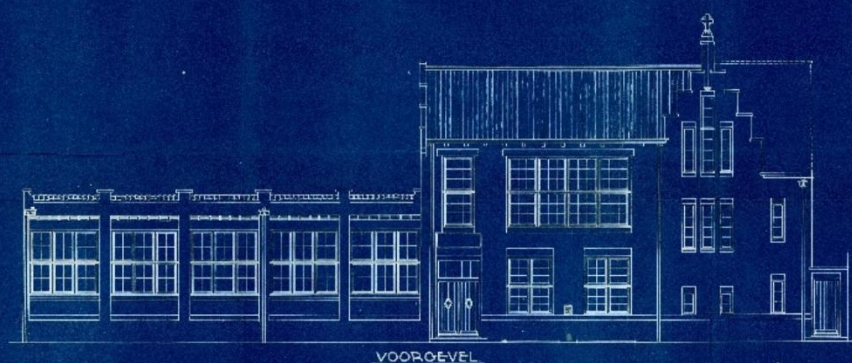
52662/
104
1922

R.K. U.L.O.-SCHOOL 1/2 NOBELDWARSDIJKTE TE WIRECHT

GEVELS EN DOORSNEDEN

1:100

1922

BALKLAGEN. 1:100.

Gen. UTRCHT.

PLATTEN.

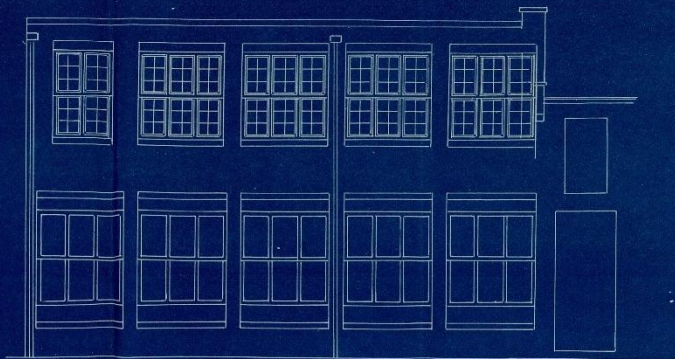
2^e VERDIEPING

DEZE BALKLAAG KOMT IN DE
LENGTE RICHTING, DUS DEYZEREN $\frac{1}{2}$ BREEDTE.

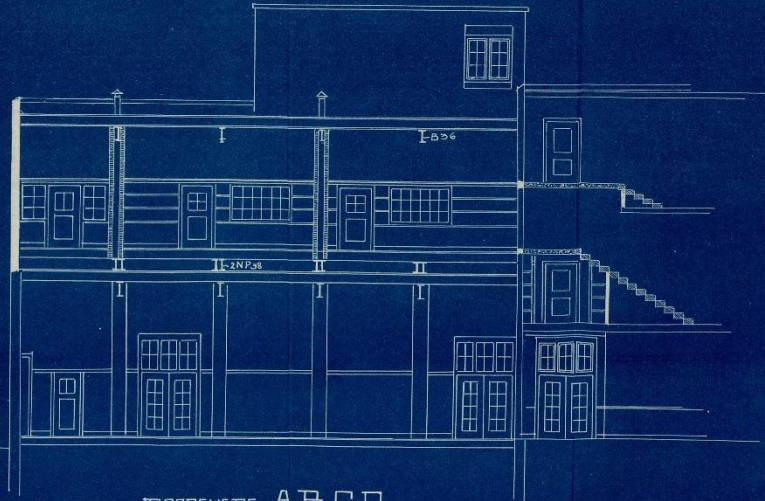
BEGANE-GROND.

1^e VERDIEPING.

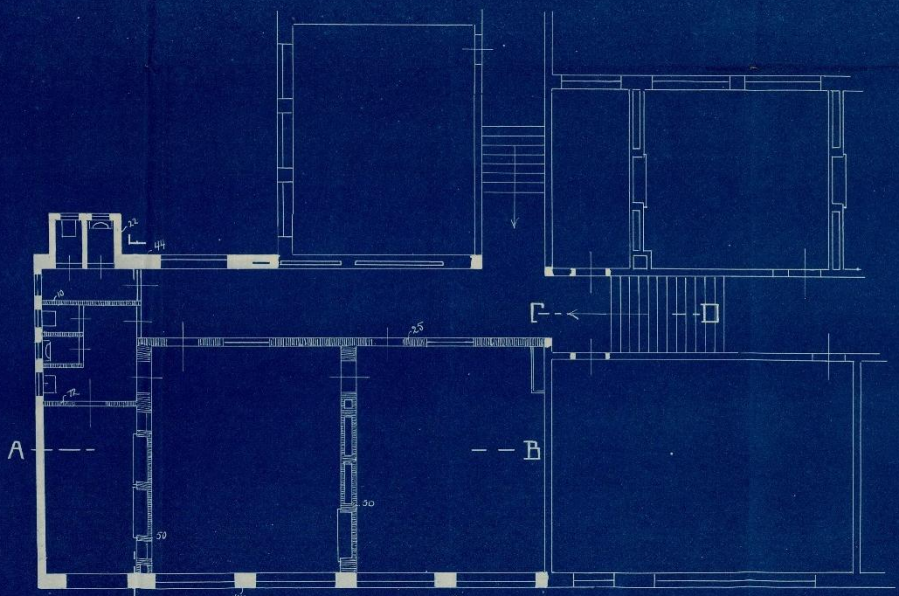
7412.2/
07
1927

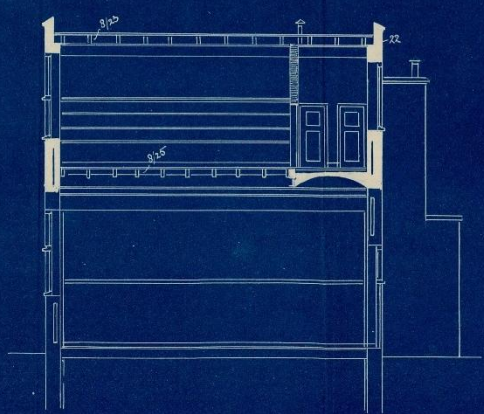
VOORGEVEL

DOORSNED E A.B.C.D

VERDIEPING

DOORSNED E F

UITBREIDING R. K. U.L.O. SCHOOL NOBELWARFSTRAAT

SCH: 1:100

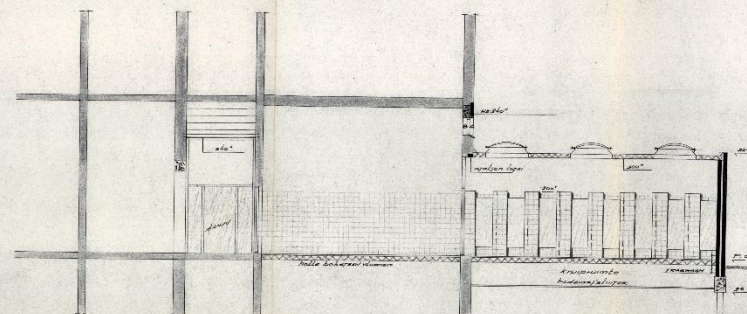
— bestaand muurwerk — nieuw muurwerk — vloeren
gem. beton graniet

UTRECHT

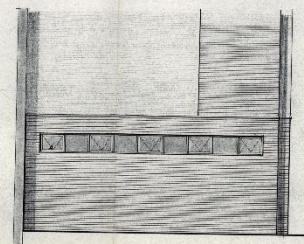
Utrecht Sept. 1927

Handwritten signature

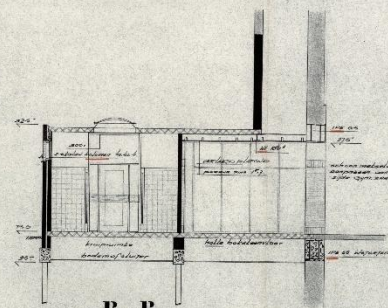
1927 – realisatie van
een extra bouwlaag
bovenop de gymzaal.
(HUA)

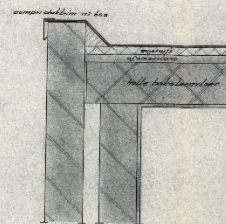
zobornění **A-A**

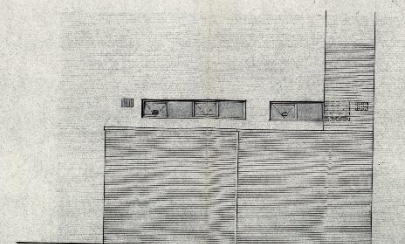
Quercus macrocarpa var. *macrocarpa*

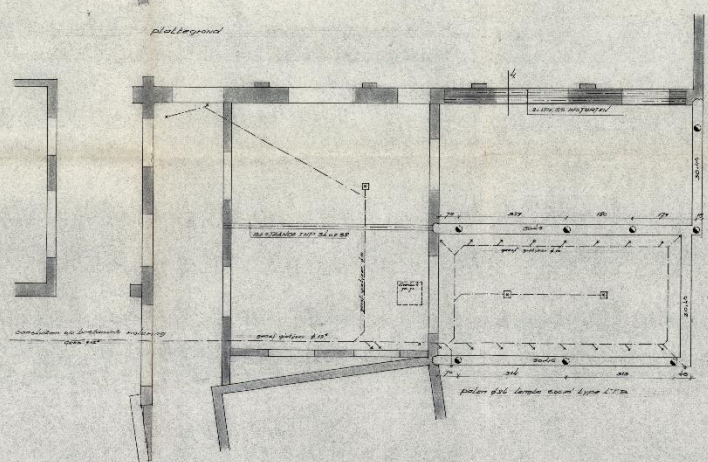
B - B

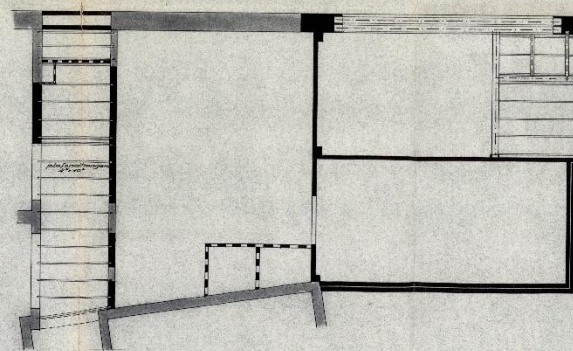
Robert Johnson

Zuid-Oost gerek

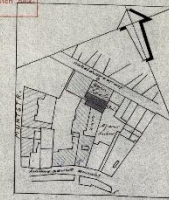
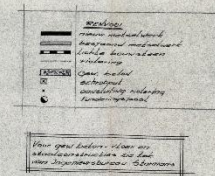

Fundering + Molerung

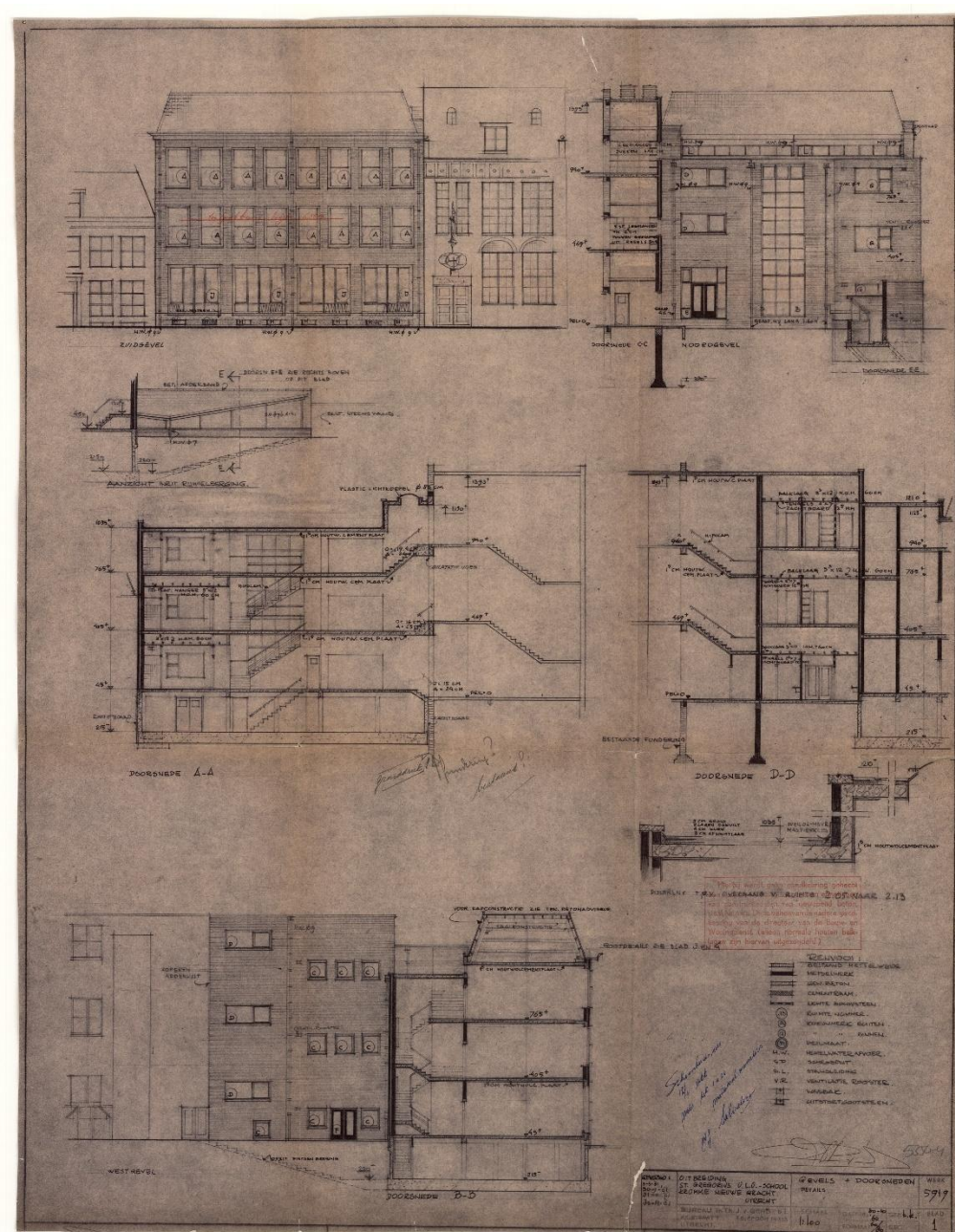
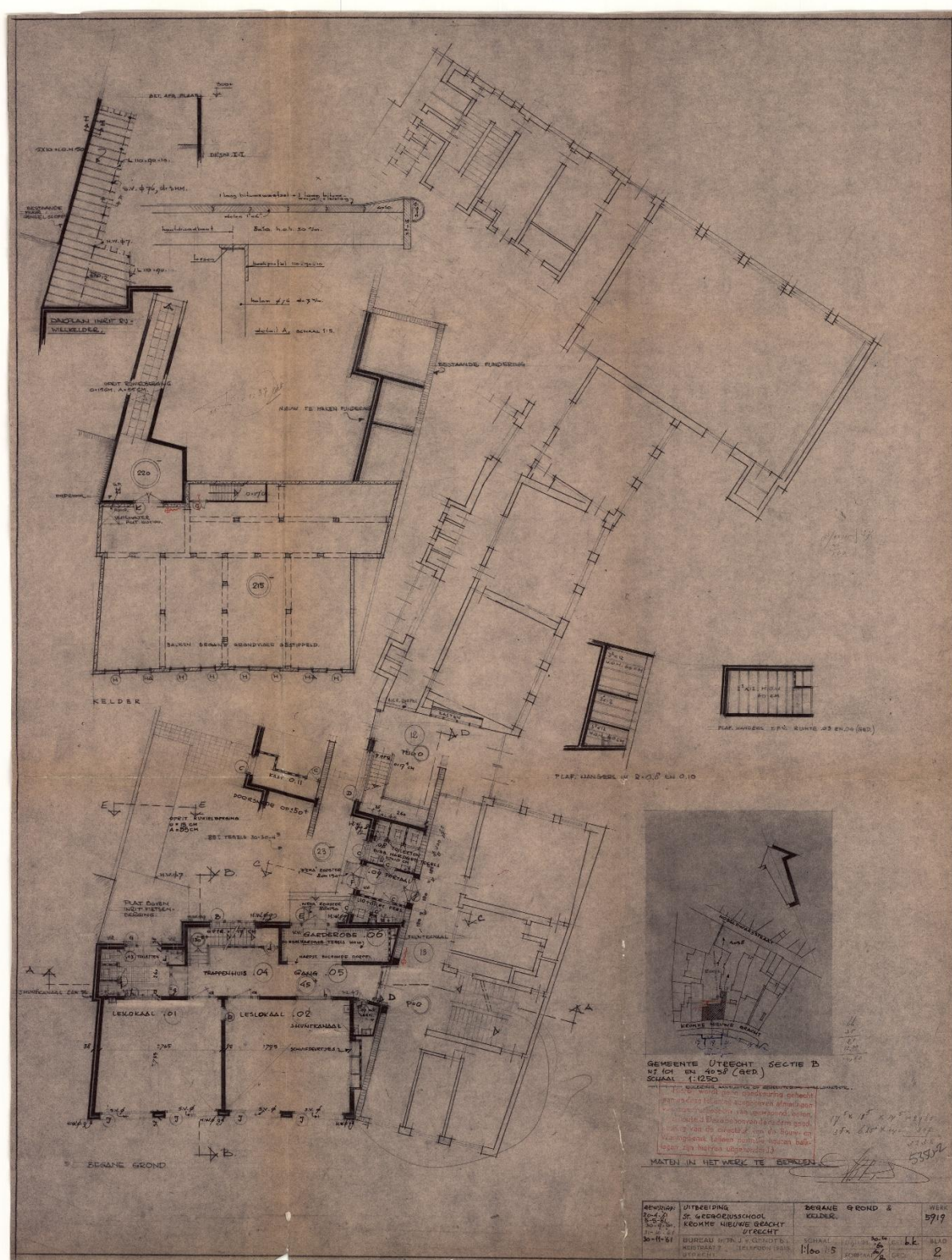

plasterhanger

Hierbij wordt geen goedkeuring geacht aan op deze tekening aangegeven afmetingen van constructiedelen van gewapend beton. Staat het o.d. Deze behoeven de nodige goedkeuring van de directeur van de Bouw- en Woningdienst. (alleen normale kosten toeleggen zijn hiervan uitgezonderd.)

Myrica aspera L. 1850
Myrica aspera L. 1850
Myrica aspera L. 1850

1961 – Nieuwe situatie van de begane grond en gevels/doorsneden van de aanbouw op de plek van de Kromme Nieuwegracht 30 en 32. De eerste en tweede verdieping zijn ongeveer een kopie van de begane grond. (HUA)